

Uradni list

Evropske unije

C 243

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 65

27. junij 2022

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

PRIPOROČILA

Svet

2022/C 243/01	Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj ⁽¹⁾	1
2022/C 243/02	Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost	10
2022/C 243/03	Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o individualnih učnih računih	26
2022/C 243/04	Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost	35

II Sporočila

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Evropska komisija

2022/C 243/05	Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji (Zadeva M.10251 – INVIVO GROUP / ETABLISSEMENTS J SOUFFLET) ⁽¹⁾	52
---------------	---	----

SL

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

IV Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Evropska komisija

2022/C 243/06	Menjalni tečaji eura — 24. junij 2022	53
2022/C 243/07	Povzetek sklepov Evropske unije o dovoljenjih za promet z zdravili od 24. junij 2022 do 24. junij 2022 (Objavljeno v skladu s členom 13 ali členom 38 Uredbe (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ali Člen 5 Uredbe (EU) 2019/6 Evropskega parlamenta in Sveta)	54

V Objave

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

Evropska komisija

2022/C 243/08	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.10764 – SAGARD/BPIFRANCE/ADIT JV) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	55
2022/C 243/09	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	57
2022/C 243/10	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX) ⁽¹⁾	59
2022/C 243/11	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	61

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 16. junija 2022

o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj

(2022/C 243/01)

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

1. Čeprav so številne države članice po vsej Uniji dosegle precejšen napredek pri izvajanju politik in programov učenja za podporo zelenemu prehodu in spodbujanje učenja za trajnostni razvoj, si je treba na tem področju še naprej in še bolj prizadevati. Treba bi bilo dodatno spodbujati in podpirati politike in prakse za tovrstno učenje. Priznati je treba, da mora biti učenje o okoljskem, gospodarskem in socialnem stebru trajnostnega razvoja medsebojno povezano, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti okoljskemu stebru.
2. V evropskem zelenem dogovoru ⁽¹⁾, strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 ⁽²⁾, strategiji Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) o izobraževanju za trajnostni razvoj do leta 2030 in v okviru s tem povezanega dela Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) ⁽³⁾ je poudarjena ključna vloga šol ter visokošolskih in drugih ustanov za izobraževanje in usposabljanje pri sodelovanju z učenci, starši, izobraževalci ⁽⁴⁾ in širšo skupnostjo glede sprememb, potrebnih za uspešen, pravičen in vključujoč zeleni prehod. Svet je v sklepih z naslovom „Biotska raznovrstnost – potrebno je nujno ukrepanje“ ⁽⁵⁾ poudaril, da so naložbe, med drugim v izobraževanje, ključne za zbiranje najboljših podatkov in iskanje najboljših rešitev. Strategija EU za mlade kot enega od ciljev določa trajnostno zeleno Evropo in poziva, naj bodo vsi mladi okoljsko aktivni in ozaveščeni.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ COM(2020) 380 final.

⁽³⁾ Vključno z novim okvirom za izvajanje strategije UN/ECE za izobraževanje za trajnostni razvoj od leta 2021 do leta 2030.

⁽⁴⁾ V tem priporočilu izraz „izobraževalci“ vključuje učitelje, mentorje, mladinske delavce, izobraževalce učiteljev ter vse strokovnjake v formalnem, neformalnem in priložnostnem izobraževanju.

⁽⁵⁾ 12210/20.

3. Učenje za zeleni prehod in trajnostni razvoj podpira učeče se vseh starosti pri pridobivanju znanj, spretnosti in odnosov, ki so potrebni za bolj trajnostno življenje, spreminjanju vzorcev potrošnje in proizvodnje, sprejemanju bolj zdravega načina življenja ter posamičnem in skupnem prispevanju k bolj trajnostnemu gospodarstvu in družbi. Prispeva tudi k razvijanju spretnosti in kompetenc, ki so vse bolj potrebne na trgu dela. Spodbuja razumevanje medsebojno povezanih svetovnih izzivov, s katerimi se soočamo, med drugim podnebne krize, degradacije okolja in izgube biotske raznovrstnosti, ki imajo vsi okoljsko, socialno, gospodarsko in kulturno razsežnost.
4. Cilji trajnostnega razvoja ZN, zlasti cilj 4.7, vsebujejo poziv vsem učečim se, da do leta 2030 pridobijo znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, med drugim z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju ⁽⁶⁾.
5. Sporočilo o evropskem izobraževalnem prostoru ⁽⁷⁾, evropski steber socialnih pravic ⁽⁸⁾, strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) ⁽⁹⁾ ter sporočilo o novem ERP za raziskave in inovacije ⁽¹⁰⁾ vsebujejo poziv k usmeritvi politik izobraževanja in usposabljanja ter naložb na teh področjih k vključujočemu zelenemu in digitalnemu prehodu za prihodnjo odpornost in blaginjo.
6. Ključne kompetence, kot so opredeljene v evropskem referenčnem okviru ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje ⁽¹¹⁾, naj bi ljudem po vsej Evropi pomagale pri pridobivanju znanja, spretnosti in odnosov, ki so v času hitrih in korenitih sprememb potrebni za osebno izpolnitev in razvoj, zaposljivost, socialno vključenost, trajnostni način življenja, uspešno življenje v miroljubnih družbah, zdrav življenjski slog ter aktivno državljanstvo.
7. V evropskem programu znanj in spretnosti ⁽¹²⁾ je bila napovedana podpora razvoju sklopa temeljnih zelenih spretnosti za trg dela, da bi oblikovali generacijo okoljsko ozaveščenih strokovnjakov in zelenih gospodarskih subjektov ter da bi okoljska in podnebna vprašanja vključili v splošno izobraževanje, visokošolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter raziskave. Evropa potrebuje visoko usposobljene strokovnjake, da bi podprla zeleni prehod in postala vodilna v svetu na področju trajnostnih tehnologij.
8. V priporočilu Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost ⁽¹³⁾ ter v izjavi iz Osnabrücka je sektor poklicnega izobraževanja in usposabljanja priznan kot ključni sektor za digitalni in zeleni prehod.
9. Evropski podnebni pakt poziva posameznike, skupnosti in organizacije k sodelovanju pri podnebnih ukrepih in gradnji bolj zelene Evrope z zagotavljanjem priložnosti za učenje o podnebnih spremembah, razvoj in uvajanje rešitev ter povezovanje z drugimi, da bi povečali učinek teh rešitev. Cilj izobraževalne koalicije za podnebje je ustvariti skupnost, ki jo vodijo učeči se in učitelji skupaj s svojimi šolami in mrežami ter drugi izobraževalni akterji, omogočiti učenje iz čim širšega nabora ustreznih izkušenj ter premostiti razdrobljenost med izobraževalnimi sektorji, področji in ljudmi.
10. Akcijski načrt za digitalno izobraževanje ⁽¹⁴⁾ zagotavlja vizijo za visokokakovostno, vključujoče in dostopno evropsko digitalno izobraževanje in usposabljanje ter poudarja pomembno vlogo digitalnih tehnologij pri omogočanju zelenega prehoda, hkrati pa lajša premik k trajnostnemu ravnanju pri razvoju in uporabi digitalnih proizvodov.

⁽⁶⁾ UNESCO, *Education for sustainable development: a roadmap (Izobraževanje za trajnostni razvoj: načrt)*, 2020.

⁽⁷⁾ COM(2020) 625 final.

⁽⁸⁾ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁽⁹⁾ UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 628 final.

⁽¹¹⁾ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

⁽¹²⁾ COM(2020) 274 final.

⁽¹³⁾ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 624 final.

11. Novi evropski Bauhaus prinaša v evropski zeleni dogovor kulturno in ustvarjalno razsežnost, njegov cilj pa je pokazati, kako trajnostne inovacije omogočajo otipljive in pozitivne spremembe v našem vsakdanjem življenju, tudi v šolskih stavbah in drugih učnih okoljih.
12. Unesco si s programom izobraževanja za trajnostni razvoj prizadeva, da bi izobraževanje in usposabljanje dobilo bolj osrednje in vidno mesto pri mednarodnem odzivanju na podnebno krizo ter da bi bili rezultati doseženi pri vseh ciljnih trajnostnega razvoja, zlasti cilju 4.7 o izobraževanju za trajnostni razvoj. V skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariškim sporazumom se bodo pogodbenice v kontekstu trajnostnega razvoja v vseh razsežnostih zavemale za reševanje vprašanja podnebnih sprememb in pri tem sodelovale, zlasti na področju izobraževanja, usposabljanja, ozaveščanja javnosti, sodelovanja javnosti in javnega dostopa do informacij.
13. Mladi se vse bolj zavedajo problematike trajnostnega razvoja, zlasti okoljskih in podnebnih vprašanj, in si želijo, da bi se lahko angažirali na tem področju. Rezultati raziskave Eurobarometer, objavljeni maja 2022, kažejo, da mladi v EU menijo, da sta „varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam“ ena od ključnih prednostnih nalog, ki bi morala biti v središču evropskega leta mladih (2022). Podatki OECD ⁽¹⁵⁾ iz leta 2018 kažejo, da so 15-letniki že dobro ozaveščeni o podnebnih spremembah in okoljski krizi ter o potrebi po reševanju teh problemov. Vendar pa je iz istih podatkov OECD razvidno, da ima veliko manj dijakov težnje, da bi kaj res spremenili. Obseg podnebne in okoljske krize lahko pri učečih se povzroči občutek preobremenjenosti in nemoči, ki se lahko še poslabša z netočnimi informacijami in dezinformacijami.
14. Izjemno pomembno je, da se sistemi izobraževanja in usposabljanja ter ustanove za izobraževanje in usposabljanje odzovejo na vse glasneje izraženo zaskrbljenost mladih zaradi podnebne krize in krize biotske raznovrstnosti ter mlade vključijo v oblikovanje rešitev, povezanih z učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ter v ukrepanje za trajnostno prihodnost. Evropsko leto mladih 2022 ima pomembno vlogo pri nadaljnjem spodbujanju udejstvovanja mladih.
15. Pandemija COVID-19 je izpostavila naše tesne vezi z naravo in ponovno usmerila pozornost na sisteme izobraževanja in usposabljanja. Pridobljena so bila spoznanja o novih možnostih za izobraževanje in usposabljanje, vključno s pristopi kombiniranega učenja v različnih okoljih (tudi na spletu), sodelovanjem in avtonomijo učečih se ter povezavami med formalnim izobraževanjem in širšo skupnostjo. Poleg tega je pandemija še poglobila dolgotrajno zaskrbljenost glede fizične, duševne in čustvene dobrobiti otrok, mladih in odraslih.
16. Posamezni centri za predšolsko vzgojo in varstvo, šole, visokošolske ustanove, raziskovalne organizacije, izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter lokalne skupnosti postajajo v zvezi s podnebno krizo in krizo biotske raznovrstnosti vse bolj dejavni. Vendar trajnostnost še ni sistemska značilnost izobraževanja in usposabljanja po vsej EU.
17. V številnih državah so učenje za trajnostnost in enako izvedljive koncepte, kot sta izobraževanje za trajnostni razvoj in vzgoja za državljanstvo sveta, vključili v politike, strategije in izobraževalne programe. Vendar izobraževalci potrebujejo dodatno ciljno usmerjeno podporo, strokovno znanje in priložnosti za usposabljanje, da bi načela zelenega prehoda in trajnostnega razvoja vključili v svoje prakse poučevanja in usposabljanja. Pogosto se počutijo premalo usposobljene, da bi se spopadali z ekoanksioznostjo in ekopesimizmom ter učečim se na pozitiven način pomagali pri soočanju s podnebnimi in okoljskimi vprašanji.
18. Pristopi k trajnostnosti na ravni celotne ustanove, ki bi vključevali vsa področja dejavnosti, niso vedno dovolj razširjeni. Taki pristopi lahko vključujejo poučevanje in učenje, upravljanje, raziskave in inovacije ter infrastrukturo, objekte in delovne postopke, v njih pa bi morali sodelovati učeči se, osebje, starši ter lokalne in širše skupnosti.

⁽¹⁵⁾ OECD (2020), „Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World?“ (Ali so dijaki pripravljeni na uspeh v medsebojno povezanem svetu?), PISA 2018, zvezek VI.

19. Treba je dodatno preučiti možnosti in priložnosti za dopolnitev in okrepitev drugih programov za izobraževanje in usposabljanje. S poučevanjem in učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj je mogoče v celoti podpreti politike in programe za zdravje, dobrobit in vključevanje, aktivno državljanstvo in državljanstvo sveta, solidarnost, učenje, osredotočeno na učeče se, raziskave in inovacije ter digitalno preobrazbo, vključno z umetno inteligenco ⁽¹⁶⁾.
20. K izvajanju navedenih politik je mogoče prispevati s sistematičnim vseživljenjskim vključevanjem razsežnosti izobraževanja in usposabljanja v druge politike, povezane z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem. Hkrati je na ta način mogoče povezati različne družbene in gospodarske sektorje ter učinkovito vključiti trajnostnost v izobraževanje in usposabljanje.
21. To priporočilo v celoti spoštuje načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. V njem je prepoznano, da se stopnja avtonomije ustanov za izobraževanje in usposabljanje med državami članicami zelo razlikuje. V nekaterih državah članicah imajo ustanove za izobraževanje in usposabljanje, ustanove za izobraževanje učiteljev, pa tudi učitelji in mentorji visoko stopnjo avtonomije. Priporočilo se bo izvajalo v skladu z nacionalnimi okoliščinami in v sodelovanju z državami članicami.

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, naj ob doslednem spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter ob priznavanju različnih stopenj avtonomije ustanov za izobraževanje in usposabljanje glede na nacionalne okoliščine

1. pospešijo in okrepijo prizadevanja v podporo sistemom izobraževanja in usposabljanja pri ukrepanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, da bodo imeli učeči se vseh starosti in iz vseh okolij dostop do visokokakovostnega, pravičnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja o trajnostnosti, podnebnih spremembah, varstvu okolja in biotski raznovrstnosti, pri čemer naj ustrezno upoštevajo okoljske, socialne in gospodarske vidike;
2. učenje za zeleni prehod in trajnostni razvoj določijo za eno od prednostnih področij politik in programov izobraževanja in usposabljanja ter tako podprejo ta sektor in mu omogočijo, da prispeva k trajnostni prihodnosti, na kateri temelji celostno razumevanje izobraževanja; izvajajo in nadalje razvijajo celovit in sodelovalni pristop k poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ki bo vključeval vse ustrezne strani v sistemu izobraževanja in usposabljanja ter deležnike iz drugih ustreznih sektorjev;
3. zagotovijo vrsto priložnosti za učenje v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, da se bodo lahko vsi posamezniki pripravili na zeleni prehod in k njemu dejavno prispevali ter sprejeli ukrepe za okolju prijazno, trajnostno, krožno in podnebno nevtravno gospodarstvo ter pravično, vključujočo in miroljubno družbo;
4. razmislijo o naslednjih ukrepih na sistemski ravni:
 - a) uskladitev, v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki, strategij in načrtov na področju izobraževanja in usposabljanja z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem, vključno s tistimi, ki se nanašajo na izobraževalne programe in ocenjevanje ter na začetno izobraževanje in stalni strokovni razvoj izobraževalcev; podpora izvajanju nacionalnih in drugih strategij in politik, tudi o povezanih konceptih, kot je izobraževanje za trajnostni razvoj, z mehanizmi za nadaljnje ukrepanje in spremljanje;
 - b) po potrebi vlaganje v zeleno in trajnostno opremo, vire in infrastrukturo (stavbe, zemljišča in tehnologijo) za učenje, druženje in rekreacijo ter nudenje usposabljanja na tem področju, da bi zagotovili zdrava, vključujoča, ustvarjalna in odporna učna okolja;

⁽¹⁶⁾ Mednarodni raziskovalni center za umetno inteligenco (IRCAI) pod okriljem Unesca je prvi svetovni center, ki se v okviru svojih dejavnosti ukvarja z umetno inteligenco, izobraževanjem in trajnostnim razvojem.

- c) ozaveščanje o koristih in priložnostih učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj ter podpora ustanovam za formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje, tudi na področju predšolske vzgoje in varstva, da bi vprašanja podnebnih sprememb, varstva okolja, biotske raznovrstnosti in trajnostnosti postala relevantna za vsakdanje življenje učečih se ter da bi spodbujali kulturo trajnostnosti;
- d) razvijanje znanj, spretnosti in odnosov učečih se vseh starosti za bolj trajnostno življenje, spodbujanje trajnostnih vzorcev potrošnje in proizvodnje, sprejemanje bolj zdravega in okolju prijaznejšega načina življenja ter posamično in skupno prispevanje k preoblikovanju naših družb;
- e) podpiranje in krepitev poučevanja in učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj z zagotavljanjem infrastrukture, digitalnih orodij in virov ter podpiranje digitalnih kompetenc izobraževalcev;
- f) smiselno in usklajeno vključevanje vseh učečih se v predlaganje in soustvarjanje pristopov k temu, kaj, kako in kje se učijo o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju ter zanju; spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov učečih se iz vseh okolij, tudi tistih z manj priložnostmi; opolnomočenje vseh učečih se za participacijo in aktivno udeležbo pri odločanju na ravni njihovih ustanov ter lokalnih in širših skupnosti;
- g) razvijanje in podpiranje izobraževalnih programov in okvirov, ki učečim se dajejo čas in prostor, da že od zgodnjega otroštva razvijajo trajnostne kompetence ⁽¹⁷⁾, v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki. Z medgeneracijskim učenjem ter lokalnimi primeri, težavami in odzivi lahko izobraževalni programi postanejo za učeče se ustreznejši, saj se tako dokaže, da so podnebne spremembe, biotska raznovrstnost, varstvo okolja in trajnostnost lokalna vprašanja in razlog za ukrepanje;
- h) podpiranje sodelovanja in mreženja za trajnostnost, varstvo okolja in biotsko raznovrstnost, ki vključujeta, na primer, lokalne organe, organizacije za delo z mladimi in mladinske organizacije, centre za okoljsko izobraževanje in usposabljanje, centre za globalno učenje, gozdove, parke, kmetije, muzeje, knjižnice, nevladne organizacije, raziskovalne in potrošniške organizacije ter podjetja in tako krepita povezave med formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem;
- i) podpiranje širjenja dobrih praks in pedagoških raziskav o poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj na vseh ravneh in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja;

5. nadalje podprejo učeče se tako, da razmislijo o naslednjih ukrepih:

- a) zagotavljanje priložnosti učečim se, že od predšolskega obdobja, za razumevanje in spoštovanje naravnega sveta in njegove biotske raznovrstnosti ter ukvarjanje z njim, spodbujanje radovednosti in čudenja ter učenje posamičnega in skupnega ukrepanja za trajnostnost;
- b) krepitev, tudi s finančno podporo v skladu z nacionalnimi shemami finančne podpore, visokokakovostnega vseživljenjskega učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj, vključno s praksami, vajeništvom, prostovoljstvom, občolskimi dejavnostmi, dejavnostmi v okviru dela z mladimi ter drugimi oblikami formalnega, neformalnega in priložnostnega učenja ter povezavami med njimi; spodbujanje in priznavanje pomena s tem povezanih dejavnosti in programov v okviru državljskega udejstvovanja;

⁽¹⁷⁾ Koncept „trajnostnih kompetenc“, kot je opisan v evropskem okviru trajnostnih kompetenc GreenComp, zajema znanje, spretnosti in odnose, ki jih potrebujejo učeči se vseh starosti za trajnostno življenje, delo in delovanje (vključno s kritičnim razmišljanjem, sistemskim razmišljanjem, povezavo z naravo). „Zelene spretnosti“ pomeni strokovne spretnosti, ki so za zeleni prehod potrebne v vseh sektorjih in na vseh ravneh trga dela, vključno z ustvarjanjem novih zelenih delovnih mest.

- c) omogočanje učnih metod in pristopov, ki temeljijo na sodelovanju in izkušnjah, so praktični ter ustrezajo lokalnim okoliščinam in tradicijam, ter podpiranje interdisciplinarnih in medpredmetnih dejavnosti. To vključuje zagotavljanje praktičnih priložnosti učečim se za opazovanje narave in skrb zanjo, manjšo potrošnjo, popravila, ponovno uporabo in recikliranje, s čimer se jim pomaga, da bodo razumeli pomen trajnostnega načina življenja in krožnega gospodarstva;
- d) zagotavljanje na dejstvih temelječih in dostopnih informacij o podnebni in okoljski krizi in krizi biotske raznovrstnosti ter njihovih vzrokih, kot je bilo dogovorjeno na podlagi Aarhuške konvencije ⁽¹⁸⁾;
- e) razvoj spretnosti za reševanje težav in sodelovanje, spodbujanje kritičnega mišljenja, medijske pismenosti in sistemskega razmišljanja ter podpiranje pozitivnega delovanja, vključno s prostovoljstvom, da bi se spoprijeli s strahom in nemočjo, ki bi ju učeči se lahko doživeli v času planetarnih kriz, ter ju zmanjšali;
6. nadalje podprejo izobraževalce pri spodbujanju učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj s preučitvijo naslednjih ukrepov:
- a) zavedanje, da so vsi izobraževalci, ne glede na njihovo panogo ali izobraževalni sektor, izobraževalci za trajnostnost, ki morajo podpirati svoje učence pri pripravi na zeleni prehod, ter jih usposobiti za ozaveščanje učencev o ciljnih trajnostnega razvoja; vključitev izobraževalcev v pripravo izobraževalnih programov in druge reforme izobraževanja, povezane z zelenim prehodom in trajnostnim razvojem, ter v zasnovi ustreznega strokovnega razvoja, pa tudi posvetovanje z njimi in njihovo podpiranje pri teh dejavnostih;
- b) podpiranje vključevanja zelenega prehoda in trajnostnega razvoja v programe začetnega izobraževanja učiteljev in mentorjev, pa tudi v nadaljevalne programe strokovnega razvoja ter v poklicne standarde in okvire za učitelje, da bi se podprl razvoj kompetenc izobraževalcev na področju trajnostnosti;
- c) podpiranje mentorskih shem in programov strokovnega razvoja na ravni ustanov; podpora izobraževalcem pri uporabi digitalnih orodij in tehnologij v praksi za izboljšanje poučevanja in učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj;
- d) nadaljnji razvoj in preučevanje priložnosti in spodbud za izobraževalce, da bi sodelovali v programih strokovnega razvoja, povezanih s trajnostnostjo, na primer z njihovim upoštevanjem pri poklicnem napredovanju in razvoju ter ustvarjanjem vlog za izobraževalce, kot je koordinator za trajnostnost;
- e) podpora izobraževalcem, tudi z zagotavljanjem potrebnega časa in prostora, pri sprejemanju pedagoških pristopov, ki izboljšujejo interdisciplinarno poučevanje in učenje o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju ter s katerimi se razvijajo socialno-čustveni vidiki učenja, tako da bodo lahko vsi učeči se postali nosilci sprememb ter se naučili posamičnega in skupnega razmišljanja in ukrepanja na lokalni in globalni ravni za bolj trajnosten svet;
- f) po potrebi spodbujanje in omogočanje preobrazbenega in interdisciplinarnega poučevanja in učenja z uporabo tradicionalnih in inovativnih učnih pristopov, vključno s praktičnim učenjem, pristopom STEAM ⁽¹⁹⁾, hekatoni, učenjem prek dela in igrifikacijo;
- g) razvoj in omogočanje dostopa do virov za podporo izobraževalcem, vključno pri ocenjevanju; podpora izobraževalcem pri uporabi tradicionalnih in novih orodij in gradiv za poučevanje za zeleni prehod in trajnostni razvoj v različnih notranjih in zunanjih ter digitalnih in nedigitalnih okoljih; zagotavljanje dostopa do strokovnih središč, vključno s središči za okoljsko izobraževanje in usposabljanje;
- h) spodbujanje raziskovalne in inovacijske skupnosti k sodelovanju s ponudniki formalnega, neformalnega in priložnostnega izobraževanja in usposabljanja za podporo izobraževalcem na področju zelenega prehoda in trajnostnega razvoja; podpiranje sodelovanja v raziskovalnih projektih in raziskavah, povezanih z izrednimi podnebnimi razmerami, okoljsko krizo in trajnostnostjo;

⁽¹⁸⁾ Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah.

⁽¹⁹⁾ Pristop STEAM (naravoslovje, tehnologija, inženirstvo, umetnost in matematika) zajema ustvarjalni potencial za povezovanje izobraževanja na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike z umetnostjo, humanistiko in družboslovjem.

7. še naprej podpirajo ustanove za formalno in neformalno izobraževanje ter usposabljanje, da po potrebi dejansko vključijo zeleni prehod in trajnostni razvoj v vse svoje dejavnosti in delovne postopke ter v ta namen razmislijo o naslednjih ukrepih:
- spodbujanje in omogočanje učinkovitih pristopov na ravni celotne ustanove k trajnostnosti, ki vključujejo poučevanje in učenje, vizijo, načrtovanje in upravljanje, aktivno sodelovanje učečih se in osebja, udeležbo družin, upravljanje stavb in virov, partnerstva z lokalnimi in širšimi skupnostmi ter raziskave in inovacije; podpora vodstvenim delavcem pri obvladovanju organizacijskih sprememb z namenskim strokovnim razvojem in svetovalnim delom glede njihovih vlog;
 - podpora ustanovam za izobraževanje in usposabljanje pri oblikovanju, spremljanju in ocenjevanju njihovih strategij trajnostnosti in/ali vključitvi trajnostnosti v obstoječe procese in ukrepe (npr. razvojne načrte šol, izjave o poslanstvu in strategije v visokošolskem izobraževanju); priznanje, da je to dolgoročen proces, ki zahteva majhne merljive korake, ki se stalno spremljajo in vrednotijo, vključno s samoevalvacijo ustanove;
 - spodbujanje in podpiranje centrov za predšolsko vzgojo in varstvo, šol, visokošolskih ustanov, izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ustanov za učenje odraslih ter drugih ponudnikov izobraževanja, da v skladu s svojo institucionalno avtonomijo sodelujejo pri pobudah za okoljski znak, ki lahko imajo okoljske, izobraževalne in ekonomske koristi; zagotavljanje podpornih struktur za takšne sheme, npr. agencij ali organov, ki podpirajo pristope, mentorstva in mreženja na ravni celotne ustanove, predlog in smernic ter finančne podpore;
 - osredotočenje dela notranjih in/ali zunanjih pregledov in mehanizmov za zagotavljanje kakovosti organizacij za izobraževanje in usposabljanje na trajnostnost; priznanje učinkovitega delovanja visokošolskih ustanov z ustreznimi sredstvi, na primer tudi z mehanizmi financiranja;
 - nadaljnje vključevanje zelenega prehoda in trajnostnega razvoja v programe, učne načrte in module za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter visokošolsko izobraževanje (v skladu z institucionalno avtonomijo in akademsko svobodo) v različnih panogah, vključno s poslovnimi študiji, družbenimi vedami, pedagoškimi vedami, humanistiko, umetnostjo, arhitekturo in inženirstvom ter načrtovanjem in upravljanjem rabe zemljišč; uporaba virov in gradiv, ki so jih razvile okoljske in izobraževalne nevladne organizacije ter drugi ustrezni organi;
 - podpora visokošolskim ustanovam, ustanovam za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter ustanovam za učenje odraslih pri razvoju majhnih in prilagojenih učnih tečajev o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju, na katerih se lahko med drugim pridobijo mikrodokazila, da bi poglobili, razširili in posodobili strokovne kompetence;
 - podpora partnerstvom v vseh panogah in z vsemi akterji, vključno s podjetji, kmetijami, zavodi s področja umetnosti, kulturne dediščine, športa in mladine, raziskovalnimi inštituti, organizacijami civilne družbe, industrijo izobraževalnih virov (vključno s tehnologijo, založništvom in drugo opremo za izvedbo izobraževalnega programa) in raziskavami v izobraževanju; podpiranje razvoja obšolskih, poletnih in drugih programov ob zagotavljanju podpore za prakse, na primer v laboratorijih, podjetjih, raziskovalnih institucijah in nevladnih organizacijah;
 - podpiranje programov, ki spodbujajo trajnostne inovacije in podjetništvo; krepitev visokošolskih ustanov ter ustanov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da se vzpostavijo ali okrepijo vozlišča trajnostnosti, ki bodo okrepiła inovacije in podjetništvo za zeleni prehod in trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo in biotsko raznovrstnost;
8. po potrebi mobilizirajo nacionalna sredstva in sredstva EU za naložbe v infrastrukturo, usposabljanje, orodja in vire za povečanje odpornosti in pripravljenosti formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja za zeleni prehod, zlasti sredstva programa Erasmus+, mehanizma za okrevanje in odpornost, evropske solidarnostne enote, Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji, Evropskega sklada za regionalni razvoj, Instrumenta za tehnično podporo, programa za digitalno Evropo ter programov Obzorje Evropa in InvestEU;
9. vlagajo v spremljanje, raziskave in ocenjevanje izzivov politike in vpliva teh pobud, da bi se oprle na pridobljene izkušnje in prispevale k oblikovanju politik. Del tega je lahko doseganje obstoječih kazalnikov in ciljev, tudi na mednarodni ravni.

POZIVA KOMISIJO, NAJ OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU SUBSIDIARNOSTI IN NACIONALNIH OKOLIŠČIN:

1. spodbuja sodelovanje in vzajemno učenje med državami članicami in deležniki na področju učenja za zeleni prehod in trajnostni razvoj s:
 - a) strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) ⁽²⁰⁾, v katerem je izobraževanje in usposabljanje za zeleni prehod ključno prednostno področje;
 - b) razširjanjem in spodbujanjem izkoriščanja možnosti za promocijo, podpiranje in omogočanje formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja za zeleni prehod in trajnostni razvoj v okviru programov financiranja EU, kot so Erasmus+, evropska solidarnostna enota, LIFE, Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, Obzorje Evropa, vključno z ukrepi Marie Skłodowske-Curie, program za izobraževanje in ozaveščanje državljanov o razvoju ter Instrument za tehnično podporo;
 - c) izmenjavo dobrih praks, pridobljenih pri izmenjavah osebja, projektih in mrežah Erasmus+, tudi v okviru zavezništev Evropske univerze, spletne skupnosti eTwinning, učiteljskih akademij Erasmus+, pa tudi centrov poklicne odličnosti, ukrepov Marie Skłodowske-Curie in Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo;
 - d) določitvijo, evidentiranjem in izmenjavo dobrih praks, tudi prek obstoječih spletnih platform ⁽²¹⁾, ter podpiranjem mreženja nacionalnih in drugih organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem ter zelenim prehodom in trajnostnim razvojem v formalnem in neformalnem izobraževanju in usposabljanju;
 - e) vključevanjem mladih v izvajanje Priporočila, zlasti v okviru evropskega leta mladih 2022 in mladinskega dialoga EU, da se zagotovi popolno upoštevanje mnenj, stališč in potreb mladih in mladinskih organizacij;
 - f) ustvarjanjem sinergij z izobraževalno koalicijo za podnebje in novim evropskim Bauhausom;
2. v sodelovanju z državami članicami razvija, izmenjuje in daje na razpolago za prostovoljno uporabo virov, gradiva in raziskave o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, vključno z novim evropskim kompetenčnim okvirom na področju trajnostnosti GreenComp;
3. podpira izobraževalce pri poučevanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj z:
 - a) zagotavljanjem virov in podpornega gradiva za prostovoljno uporabo na evropski platformi za šolsko izobraževanje, EPALE in evropskem mladinskem portalu;
 - b) priznavanjem izjemnih prizadevanj pri poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj prek sistemov EU za podeljevanje nagrad, vključno z evropsko nagrado za inovativno poučevanje, nagrado eTwinning in evropskimi nagradami za poklicne spretnosti;
4. spremlja razvoj zelenih spretnosti ali odnosov do okoljske trajnostnosti med visokošolskimi diplomanti in diplomanti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter raziskovalci na začetku poklicne poti, vendar naj to ne povzroči novih poročevalskih obveznosti ali dodatnega bremena za države članice, temveč naj se uporabijo obstoječe evropske raziskave javnega mnenja, kot je evropska pobuda za spremljanje diplomantov, in vanje, na primer, vključijo vprašanja o takšnih odnosih;

⁽²⁰⁾ Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1).

⁽²¹⁾ To bi lahko vključevalo izobraževalno koalicijo za podnebje, prihajajočo evropsko platformo za šolsko izobraževanje, kotichek za učenje, platformo Znanost je čudovita!, evropski mladinski portal, elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE), skupnost za znanstveno izobraževanje v Evropi SCIENTIX, evropsko koalicijo za vajeništva ter pakt za znanja in spretnosti.

5. spremlja napredek na področju izobraževanja za zeleni prehod in trajnostni razvoj v okviru obstoječih poročil o evropskem izobraževalnem prostoru in evropskem zelenem dogovoru, ne da bi pri tem ustvarila nove poročevalne obveznosti ali dodatno breme za države članice. To vključuje podpiranje razvoja mogočih kazalnikov ali ciljev na ravni EU glede trajnostnosti, kot so določeni v Resoluciji Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030);
6. okrepi sodelovanje z obstoječimi mednarodnimi organizacijami, zlasti Unescom in drugimi organi ZN, tudi UN/ECE, da bi spodbudila pristop k izobraževanju in usposabljanju za zeleni prehod in trajnostni razvoj z oblikovalci politik, strokovnimi delavci in deležniki v državah članicah in med njimi, ki zajema enakost, vključevanje in pravičnost, v skladu z evropskim zelenim dogovorom in cilji trajnostnega razvoja ter načrtom Unesca za izobraževanja za trajnostni razvoj do leta 2030;
7. še naprej krepi zeleno razsežnost programov Erasmus+ in evropske solidarnostne enote, v obeh primerih z zeleno mobilnostjo, spletnim sodelovanjem, zelenimi praksami pri projektih in močnim poudarkom na zelenem prehodu in trajnostnem razvoju pri sodelovanju med različnimi deležniki na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine.

V Luxembourggu, 16. junija 2022

Za Svet
predsednik
O. DUSSOPT

PRIPOROČILO SVETA**z dne 16. junija 2022****o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost**

(2022/C 243/02)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 149 in 292 ter 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

1. V Evropi mora vse več ljudi posodabljati in izboljševati svoje znanje, spretnosti in kompetence, da bi zapolnili vrzel med svojo formalno izobrazbo in usposabljanjem ter potrebami trga dela in družbe, ki se hitro spreminjata. Okrevanje po pandemiji COVID-19 ter digitalni in zeleni prehod pospešujejo spremembe v našem načinu življenja, učenja in dela. Poleg tega se je s tem pokazalo, da morajo biti ljudje bolj usposobljeni za obvladovanje obstoječih in prihodnjih izzivov. Pandemija je vplivala na karijerne možnosti mladih in odraslih. Povečala je tudi brezposelnost ter ogrozila fizično, duševno in čustveno dobrobit stotin milijonov ljudi v Evropi.
2. Eden največjih izzivov, s katerim se srečujejo evropska podjetja in delodajalci, je nezadostna ponudba ustreznih spretnosti na trgu dela EU. Delavci se hkrati srečujejo s spremembami v načinu organizacije dela, kakršnih doslej še ni bilo. Obenem se zaradi digitalnega in zelenega prehoda temeljito spreminjajo profili nalog ter zahteve po spretnostih. V Sklepu Sveta (EU) 2021/1868 z dne 15. oktobra 2021 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽¹⁾ je navedeno: „Države članice in Unija si prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja ter zlasti za spodbujanje kvalificirane, usposobljene in prilagodljive delovne sile in trgov dela, ki so usmerjeni v prihodnost in se odzivajo na gospodarske spremembe.“ Stalno izpopolnjevanje in preusposabljanje sta bistvena pogoja, da se lahko delavci odzivajo na potrebe trenutnega delovnega mesta ali preidejo na nova delovna mesta in v rastoče sektorje, kot sta zeleni in digitalni sektor, zlasti glede na staranje prebivalstva.
3. Ljudje potrebujejo dostop do kakovostnega poučevanja in učenja v različnih oblikah in okoljih, da lahko razvijajo svoja osebna, socialna, kulturna in strokovna znanja, spretnosti in kompetence. Od sistemov izobraževanja in usposabljanja se pričakuje, da bodo postali prožnejši in da bodo našli rešitve za zagotavljanje dostopnejšega in bolj vključujočega učenja, ki bo bolj osredotočeno na učeče se in bo na voljo širšemu naboru profilov. Na to potrebo se odzivajo tudi neformalni ponudniki izobraževanja in usposabljanja, tako da zagotavljajo nove in inovativne možnosti izpopolnjevanja in preusposabljanja.
4. Uspešna kultura vseživljenjskega učenja je ključna za to, da bo imel vsak znanja, spretnosti in kompetence, potrebne za uspeh v družbi, na trgu dela in v osebnem življenju. Bistveno je, da imajo ljudje vse življenje dostop do kakovostnega in ustreznega izobraževanja in usposabljanja, izpopolnjevanja in preusposabljanja. Priložnosti za vseživljenjsko učenje bi morale biti del dolgoročne strategije ustanov za izobraževanje in usposabljanje, da bi te izboljšale svojo odzivnost na hitro spreminjajoče se potrebe delodajalcev in učečih se. To bi omogočilo bolj raznoliko skupino učečih se (vključno z diplomanti teh ustanov in drugimi učečimi se odraslimi) za izpopolnjevanje in preusposabljanje. Visokošolskim ustanovam, ustanovam za poklicno izobraževanje in usposabljanje, ponudnikom učenja odraslih ter drugim ponudnikom mikrodokazil, vključno z delodajalci, se priporoča, naj sodelujejo in hitro uporabijo ugotovitve najnovejših raziskav pri oblikovanju in posodabljanju priložnosti za učenje.

⁽¹⁾ UL L 379, 26.10.2021, str. 1.

5. Mikrodokazila bi lahko pomagala pri certificiranju izidov majhnih prilagojenih učnih izkušenj. Omogočajo ciljno usmerjeno, prožno pridobivanje znanja, spretnosti in kompetenc za odzivanje na nove in nastajajoče potrebe v družbi in na trgu dela ter posameznikom omogočajo, da zapolnijo vrzeli v spretnostih, ki jih potrebujejo za uspeh v okolju, ki se hitro spreminja, vendar ne nadomeščajo tradicionalnih kvalifikacij. Po potrebi lahko dopolnjujejo obstoječe kvalifikacije in prinesejo dodano vrednost, ne da bi spodkopavala temeljno načelo študijskega programa v začetnem izobraževanju in usposabljanju. Mikrodokazila bi lahko oblikovali in izdajali najrazličnejši ponudniki v različnih učnih okoljih (formalnih, neformalnih in priložnostnih učnih okoljih).
6. Kljub njihovi vse večji uporabi v Evropi ni skupne opredelitve ali standardov za mikrodokazila. To omejuje razumevanje in uporabo mikrodokazil ter zato omejuje potencial mikrodokazil za olajšanje prožnih učnih in kariernih poti. Cilj tega priporočila je povečati zaupanje v mikrodokazila v Evropi med vsemi udeleženi, ne glede na to, ali gre za ponudnike izobraževanja ali tiste, ki se izobražujejo.
7. Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic ^(?) je, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela v vsej Evropski uniji. Četrto načelo evropskega stebra socialnih pravic je, da ima vsakdo pravico do hitre in prilagojene pomoči za izboljšanje svojih možnosti za zaposlitev ali samozaposlitev. Pravica do pomoči vključuje pravico do podpore za usposabljanje in prekvalifikacijo. Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic obravnava mikrodokazila kot inovativen instrument, saj „lahko olajšajo prilagodljive učne poti in delavcem pomagajo na delovnem mestu ali pri spremembi zaposlitve“. Mikrodokazila imajo lahko vlogo pri uresničevanju krovnih ciljev EU do leta 2030, med drugim tudi cilja, da se bo vsaj 60 % vseh odraslih vsako leto udeležilo programov usposabljanja ter da bo stopnja zaposlenosti vsaj 78-odstotna. Oba cilja so pozdravili voditelji EU, socialni partnerji in civilna družba na socialnem vrhu v Portu, nato pa na zasedanju 24. in 25. junija 2021 še Evropski svet ^(?).
8. Poleg akcijskega načrta je Komisija sprejela Priporočilo o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju (EASE) po krizi zaradi COVID-19 (priporočilo EASE) ⁽⁴⁾. Priporočilo vsebuje konkretne smernice politike za države članice glede razvoja usklajenih svežnjev politik za olajšanje prehoda med zaposlitvami ter spodbujanje okrevanja po pandemiji COVID-19 s številnimi novimi delovnimi mesti. Smernice politike zajemajo priložnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje ter podporne ukrepe.
9. V Programu znanj in spretnosti za Evropo ⁽⁵⁾ je med 12 vodilnimi ukrepi napovedana nova pobuda za evropski pristop k mikrodokazilom. Cilj te nove pobude je podpreti kakovost, preglednost in uporabo mikrodokazil po vsej EU. V programu je najavljena tudi pobuda glede individualnih učnih računov, da bi se zapolnile obstoječe vrzeli pri dostopu do izobraževanja in usposabljanja za delovno sposobne odrasle in da bi se ljudem omogočilo uspešno upravljanje prehodov na trgu dela. Mikrodokazila se lahko uporabijo v okviru izobraževanja in usposabljanja, ki so na voljo ljudem, za podporo delovanju teh individualnih učnih računov.
10. V sporočilu Komisije o uresnitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 ⁽⁶⁾ je navedeno, da si bo Komisija prizadevala za razvoj evropskega pristopa k mikrodokazilom, da bi povečala možnosti za učenje ter okrepila vlogo visokošolskih ustanov in ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje v vseživljenjskem učenju.
11. Priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost ⁽⁷⁾ vsebuje poziv Komisiji, naj preuči koncept in uporabo mikrodokazil.

^(?) UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁽²⁾ „[...] Evropski svet pozdravlja krovne cilje EU iz akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic v skladu z Izjavo iz Porta“, Sklepi Evropskega sveta, 24. in 25. junij 2021, EUCO 7/21.

⁽⁴⁾ C(2021) 1372 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 274 final.

⁽⁶⁾ COM(2020) 625 final.

⁽⁷⁾ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

12. V Resoluciji Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) ⁽⁸⁾ je preučitev koncepta in uporabe mikro dokazil navedena kot ena od konkretnih nalog in ukrepov iz prednostnega področja 2 strateškega okvira (Vseživljenjsko učenje in mobilnost).
13. V Sklepih Sveta o pobudi o evropskih univerzah – povezovanje visokega šolstva, raziskav, inovacij in družbe: utiranje poti novi razsežnosti v evropskem visokošolskem izobraževanju ⁽⁹⁾ je poudarjeno: „Čprav mikro kvalifikacije ne odstopajo od in ne spodkopavajo temeljnega načela polnega magistrskega študija, bi lahko pripomogle k širitvi možnosti za učenje, tako da bi: bile sprejemljive tudi za netradicionalne učence ter zadovoljile povpraševanje po novih spretnostih na trgu dela, naredile učno izkušnjo prožnejšo in modularno, podpirale dostop do visokošolskega izobraževanja ter vključile učence ne glede na njihove predhodne kvalifikacije ali ozadje, s spodbujanjem možnosti za preusposabljanje in izpopolnjevanje ob hkratnem zagotavljanju kakovostnega izobraževanja;“.
14. Ministri in ministrice za izobraževanje evropskega visokošolskega prostora so se v sporočilu medvladnega bolonjskega procesa iz Rima ⁽¹⁰⁾ zavezali, da bodo svojim visokošolskim ustanovam pomagali pri: (i) širjenju ponudbe učnih možnosti in (ii) inovacijah v izobraževalnih vsebinah in načinih izvajanja. Številne visokošolske ustanove poleg študijskih programov in ob ohranjanju pravice, da neodvisno oblikujejo študijske programe in urejajo vprašanja prenašanja kreditnih točk, ponujajo ali nameravajo ponuditi tudi manjše učne enote. Te manjše enote lahko učečim se pomagajo, da razvijejo ali posodobijo svoje kulturne, poklicne in prečne spretnosti in kompetence v različnih obdobjih življenja. V sodelovanju v okviru bolonjskega procesa bo preučeno, kako in v kolikšni meri je te manjše, prožne učne enote, vključno s tistimi, ki vodijo do mikro dokazil, mogoče opredeliti, razviti, uvesti in jih priznavati s skupnimi orodji.
15. Sistemi izobraževanja in usposabljanja bi morali ustrezati različnim individualnim potrebam, sposobnostim in zmožnostim vseh učečih se. Hkrati bi morali vsem zagotavljati priložnosti za učenje, tudi v neformalnih in priložnostnih okoljih, kot je poudarjeno v Sklepih Sveta o pravičnosti in vključenosti v izobraževanju in usposabljanju za spodbujanje učnega uspeha za vse ⁽¹¹⁾. Dobro oblikovana mikro dokazila se lahko uporabljajo tudi v okviru ciljnih ukrepov za podporo vključevanju v izobraževanju in usposabljanju ter njuni dostopnosti za širši krog učečih se. V ta širši krog učečih se drugim spadajo prikrajšane in ranljive skupine (kot so invalidi, starejši, nizkokvalificirane/nizkousposobljene osebe, manjšine, osebe z migrantskim ozadjem, begunci in osebe, ki imajo manj priložnosti zaradi svoje geografske lokacije in/ali slabšega socialno-ekonomskega položaja). Mikro dokazila lahko tudi pomagajo bolje usmerjati študente in olajšajo dostop do učenja in usposabljanja ter podpirajo prehod iz šole na delovno mesto. Zaradi pričakovane rasti števila beguncev in prosilcev za azil bo treba razviti strategije za učinkovito vključitev teh skupin v sisteme izobraževanja, usposabljanja in dela. S smernicami in privzemanjem zgledov iz vse EU glede oblikovanja in izdajanja mikro dokazil je mogoče spodbujati vključevanje in zagotoviti, da bodo korist od njih imeli učeči se iz vseh družbenih skupin.
16. Mikro dokazila lahko tudi podprejo strokovni razvoj in mobilnost delavcev, tudi tistih, ki so zaposleni v nestandardnih oblikah dela, kot je platformno gospodarstvo ⁽¹²⁾, ki bi lahko glede na svoj zaposlitveni status imeli težave pri dostopu do usposabljanja ⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ UL C 66, 26.2.2021, str. 1.

⁽⁹⁾ UL C 221, 10.6.2021, str. 14.

⁽¹⁰⁾ Ministrsko sporočilo iz Rima z dne 19. novembra 2020.

⁽¹¹⁾ UL C 221, 10.6.2021, str. 3.

⁽¹²⁾ „[...] Pojem gospodarstva spletnih platform bi bilo treba razumeti, tako da zajema vso gospodarsko dejavnost, ki izhaja iz dejanskega ali nameravanega trgovinskega poslovanja na notranjem trgu ter jo neposredno ali posredno omogočajo spletne platforme, zlasti spletne posredniške storitve in spletni iskalniki“, Sklep Komisije z dne 26. aprila 2018 o vzpostavitvi opazovalnice gospodarstva spletnih platform, C(2018) 2393 final, 26. april 2018, str. 1.

⁽¹³⁾ Evropski parlament je v resoluciji z dne 16. septembra 2021 o poštenih delovnih pogojih, pravicah in socialni zaščiti za platformne delavce – nove oblike zaposlovanja, povezane z digitalnim razvojem (2019/2186(INI)), pozval k obravnavi izobraževanja in usposabljanja platformnih delavcev v okviru pristopa EU k mikro dokazilom.

17. Mikrodokazila bi lahko dejavno pripomogla k uresničevanju pobud politike EU za pospeševanje digitalnega in zelenega prehoda. Mikrodokazila bi lahko: (i) podprla cilje akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027 ⁽¹⁴⁾, da se olajša zagotavljanje prožnih in dostopnih priložnosti za učenje na področju digitalnih spretnosti, in (ii) uresničila cilje iz načrta Komisije z naslovom Digitalni kompas do leta 2030 za razvoj digitalno usposobljenega prebivalstva in visoko usposobljenih strokovnjakov na digitalnem področju v Evropi do leta 2030. Mikrodokazila bi lahko imela tudi pomembno vlogo pri uresničevanju evropskega zelenega dogovora ⁽¹⁵⁾, ki je evropska strategija za rast, katere cilj je preoblikovati gospodarstvo in družbo ter ju usmeriti na bolj trajnostno pot.
18. Priporočilo Sveta o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje, ki razveljavlja Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje ⁽¹⁶⁾, določa skupni referenčni okvir, ki posameznikom in organizacijam pomaga primerjati različne sisteme kvalifikacij, pa tudi ravni kvalifikacij iz teh sistemov. Evropsko ogrodje kvalifikacij (EOK) je kot evropsko referenčno ogrodje odprto za vse vrste in ravni kvalifikacij in velja za skupni referenčni standard glede preglednosti, prenosljivosti in primerljivosti. Odprto je tudi za mikrodokazila, če in kadar so že bila vključena v nacionalna ogrodja kvalifikacij.
19. Svet je v priporočilu z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽¹⁷⁾ države članice pozval, naj do leta 2018 – v skladu z nacionalnimi okoliščinami in posebnostmi ter kot se jim zdi ustrezno – vzpostavijo ureditve za potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja. Te ureditve za potrjevanje pomenijo, da se ljudem potrdijo znanje, spretnosti in kompetence, pridobljeni z neformalnim in priložnostnim učenjem. Obenem jim te ureditve omogočajo pridobitev polne ali, kadar je to primerno, delne kvalifikacije. V oceni Priporočila iz leta 2020 ⁽¹⁸⁾ se poziva k okrepljenemu tvorjenju povezav med vrednotenjem in mikrodokazili.
20. Sklep (EU) 2018/646 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. aprila 2018 o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass) in razveljavitvi Odločbe št. 2241/2004/ES ⁽¹⁹⁾ določa podlago za zagotavljanje spletnih orodij, ki ljudem omogočajo, da načrtujejo svojo poklicno pot in vseživljenjsko učenje z avtentikacijskimi storitvami za potrdila, ki omogočajo prenosljivost mikrodokazil.
21. Ustreznost mikrodokazil ter njihov razvoj in posodabljanje so odvisni od:
- sodelovanja med regionalnimi in nacionalnimi organi ter organizacijami za izobraževanje in usposabljanje ter
 - sektorskega in medsektorskega socialnega dialoga (ki bi moral vključevati organizacije, ki zastopajo delavce in delodajalce iz zasebnega in javnega sektorja, mala in srednja podjetja (MSP) ter strokovno in vodstveno osebje).
22. V tem priporočilu se v celoti upoštevajo načela subsidiarnosti in sorazmernosti ter institucionalne avtonomije in akademske svobode, pa tudi načela, da so države članice same odgovorne za vsebino in organizacijo sistemov izobraževanja in poklicnega usposabljanja v skladu z nacionalnimi okoliščinami in v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki.
23. To priporočilo ne posega v Direktivo 2005/36/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/55/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij, in ureditev avtomatičnega priznavanja, določeno v njej –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO, ki naj se izvaja v skladu z zakonodajo in prednostnimi nalogami na regionalni in nacionalni ravni ter ravni Unije, v skladu z nacionalnimi okoliščinami in razpoložljivimi viri, vključno s socialno-ekonomskimi razmerami in značilnostmi nacionalnih sistemov izobraževanja, usposabljanja, vseživljenjskega učenja in zaposlovanja ter v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki:

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 624 final.

⁽¹⁵⁾ COM(2019) 640 final.

⁽¹⁶⁾ UL C 189, 15.6.2017, str. 15.

⁽¹⁷⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽¹⁸⁾ SWD (2020) 121 final.

⁽¹⁹⁾ UL L 112, 2.5.2018, str. 42.

Cilji

1. Državam članicam se priporoča, naj sprejmejo evropski pristop k mikro dokazilom z naslednjimi cilji:
 - a) omogočiti posameznikom, da pridobijo, posodobijo in izboljšajo znanje, spretnosti in kompetence, ki jih potrebujejo za uspeh na spreminjajočem se trgu dela in v spreminjajoči se družbi, da bodo lahko v celoti izkoristili socialno pravično okrevanje ter pravični prehod na zeleno in digitalno gospodarstvo ter bili bolj usposobljeni za obvladovanje obstoječih in prihodnjih izzivov;
 - b) podpreti pripravljenost ponudnikov mikro dokazil za krepitev kakovosti, preglednosti, dostopnosti in prožnosti ponudbe učnih možnosti za opolnomočenje posameznikov, da bodo oblikovali prilagojene učne in karierne poti;
 - c) spodbujati vključevanje, dostopnost in enake možnosti ter prispevati k doseganju odpornosti, socialne pravičnosti in blaginje za vse v kontekstu demografskih in družbenih sprememb ter v vseh fazah gospodarskih ciklov.
2. Državam članicam se priporoča, naj mikro dokazila po potrebi uporabljajo kot sredstvo za krepitev in dopolnjevanje obstoječih priložnosti za učenje, povečanje udeležbe v vseživljenjskem učenju in spodbujanje izpolnjevanja cilja, v skladu s katerim naj bi bilo vsako leto v usposabljanje vključenih najmanj 60 % odraslih, ki je določen v akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic in ki so ga pozdravili in odobrili voditelji EU v Resoluciji Sveta o novem evropskem programu za učenje odraslih 2021–2030 ⁽²⁰⁾.

Področje uporabe

3. To priporočilo zajema mikro dokazila ter politike, ki lahko podprejo njihovo učinkovito oblikovanje, izdajanje in uporabo.
4. Mikro dokazila lahko dopolnjujejo in krepijo ekosisteme izobraževanja, usposabljanja, vseživljenjskega učenja in zaposljivosti. Namen ukrepov, predstavljenih v tem priporočilu, je povečati priložnosti za učenje in zaposljivost brez poseganja v sisteme začetnega, visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter brez spodkopavanja in nadomeščanja obstoječih kvalifikacij in diplom. Z ukrepi se priporoča oblikovanje skupnega evropskega pristopa k sedanjemu in prihodnjemu zagotavljanju mikro dokazil v Evropski uniji ter določajo opredelitve in smernice za oblikovanje, izdajanje in opis mikro dokazil, da bi se povečala njihova kakovost, preglednost in uporaba.

Opre delitve pojmov

5. V tem priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 - a) „mikro dokazilo“ pomeni zapis učnih izidov, ki jih je učeči se pridobil na podlagi majhnega obsega učenja. Ti učni izidi bodo ocenjeni na podlagi preglednih in jasno opredeljenih meril. Učne izkušnje, na podlagi katerih se pridobijo mikro dokazila, so namenjene temu, da učeči se pridobi posebna znanja, spretnosti in kompetence, ki ustrezajo družbenim, osebnim, kulturnim potrebam ali potrebam trga dela. Mikro dokazila so last učečega se, so prenosljiva in jih je mogoče izmenjati. Lahko so samostojna ali združena v obsežnejša dokazila. Temeljijo na zagotavljanju kakovosti v skladu z dogovorjenimi standardi v ustreznem sektorju ali na ustreznem področju dejavnosti;

⁽²⁰⁾ UL C 504, 14.12.2021, str. 9.

- b) „ponudniki mikrodokazil“ pomeni ustanove in organizacije za izobraževanje in usposabljanje, socialne partnerje (tj. organizacije, ki zastopajo delavce in delodajalce), delodajalce in industrijo, organizacije civilne družbe, javne zavode za zaposlovanje ter regionalne in nacionalne organe, pa tudi druge vrste akterjev, ki oblikujejo, izvajajo in izdajajo mikrodokazila za formalno, neformalno in priložnostno učenje. To ne posega v regionalno in nacionalno zakonodajo in okoliščine.
- c) „učno okolje“ pomeni raznolike, fizične, spletne, kombinirane ⁽²¹⁾, virtualne in digitalne lokacije, kontekste in kulture, v katerih se ljudje učijo, in zajema vsa okolja, v katerih lahko poteka formalno, neformalno in priložnostno učenje;
- d) „formalno učenje“ pomeni učenje, ki se izvaja v organiziranem in strukturiranem okolju, posebej namenjenem učenju, in praviloma pripelje do dodelitve kvalifikacije, običajno v obliki spričevala ali diplome; vključuje sisteme splošnega izobraževanja, začetno, nadaljnje in terciarno poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje ter visokošolsko izobraževanje ⁽²²⁾;
- e) „neformalno učenje“ pomeni učenje, ki se izvaja zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja prek načrtovanih aktivnosti v smislu učnih ciljev in časa učenja, pri katerem je zagotovljena določena oblika učne podpore ⁽²³⁾;
- f) „priložnostno učenje“ pomeni učenje, ki je posledica vsakodnevnih aktivnosti in izkušenj ter ni organizirano ali strukturirano v smislu ciljev, časa ali podpore pri učenju; z vidika učečega se je to učenje lahko nenamerno ⁽²⁴⁾. Ne pripelje samodejno do mikrodokazila, vendar se lahko upošteva v ureditvah vrednotenja, s katerimi se lahko opredelijo, dokumentirajo, ocenijo in/ali certificirajo učni izidi posameznika.
- g) „prenosljivost“ pomeni, da lahko imetnik dokazila shrani svoja mikrodokazila v sistemu po lastni izbiri, da ga lahko izmenja s stranko po lastni izbiri (bodisi nacionalno bodisi transnacionalno) in da lahko vse stranke v izmenjavi razumejo vsebino dokazil ter preverijo njihovo pristnost. S tem se omogoči prenosljivost med sektorji izobraževanja in usposabljanja ter znotraj njih, na trgu dela in med državami,
- h) „združljivost“ pomeni možnost – kadar je ustrezno – kombiniranja različnih mikrodokazil in njihove logične nadgradnje. Odločitve o „združevanju“ ali kombiniranju dokazil so prepuščene organizacijam gostiteljicam (npr. ustanovam za izobraževanje in usposabljanje, delodajalcem) v skladu z njihovimi praksami, obenem pa bi morale podpreti cilje in potrebe učečega se. Združevanje ne ustvarja samodejne pravice do kvalifikacije ali diplome. Take odločitve sprejemajo regionalni in nacionalni organi ali institucije v skladu s svojimi postopki podelitve.
- i) „ocena“ pomeni postopek ali metodo za ocenjevanje, merjenje in končni opis učnih izidov, ki jih posameznik pridobi v formalnih, neformalnih ali priložnostnih okoljih. Za ocenjevanje je pristojen ponudnik ali drugi priznani ocenjevalci.

Opredelitev in evropski standardni elementi za opis mikrodokazil

- 6. Državam članicam se priporoča, naj sprejmejo in spodbujajo uporabo:
 - a) opredelitve mikrodokazil, kot je določena v odstavku 5, točka (a);
 - b) evropskih standardnih elementov za opis mikrodokazil (kot so opisani v Prilogi I), vključno z naslednjimi obveznimi elementi:
 - i) identifikacija učečega se;
 - ii) naziv mikrodokazila;

⁽²¹⁾ „Kombinirano učenje“ je v formalnem izobraževanju in usposabljanju izraz, ki opisuje prakso, ko šola, izobraževalec ali učeči se uporablja več kot en pristop k učnemu procesu.

⁽²²⁾ Opredelitev na podlagi Priporočila Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja, UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽²³⁾ Opredelitev iz Uredbe (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013, UL L 189, 28.5.2021, str. 1.

⁽²⁴⁾ Opredelitev iz Uredbe (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013, UL L 189, 28.5.2021, str. 1.

- iii) država(-e)/regija(-e) izdajatelja;
 - iv) organ(-i), pristojen(-ni) za podelitev;
 - v) datum izdaje;
 - vi) učni izidi;
 - vii) nominalna obremenitev, potrebna za doseg učnih izidov (v evropskem sistemu prenašanja in zbiranja kreditnih točk – ECTS, kadar je to mogoče);
 - viii) raven (in stopnja, če je to ustrezno) učne izkušnje, s katero se pridobi mikrodokazilo (evropsko ogrodje kvalifikacij, ogrodja kvalifikacij za evropski visokošolski prostor), če je ustrezno;
 - ix) vrsta ocenjevanja;
 - x) oblika sodelovanja v učni dejavnosti;
 - xi) vrsta zagotavljanja kakovosti, na katerem temelji mikrodokazilo;
- c) evropska načela za oblikovanje in izdajanje mikrodokazil (kot so opisana v Prilogi II).

Razvoj ekosistema za mikrodokazila

7. Državam članicam se priporoča, da po potrebi olajšajo sedanji in prihodnji razvoj mikrodokazil v okviru formalnih učnih okolij, med drugim:
- a) s podporo preučevanju vloge mikrodokazil s strani visokošolskih ustanov pri zagotavljanju učnih priložnosti različnim učečim se, zlasti z razširjanjem privlačne, dostopne, vključujoče, na učečega se osredotočene ponudbe vseživljenjskih učnih dejavnosti, tudi v okviru dejavnosti zaveznikov „evropskih univerz“⁽²⁵⁾, kadar je to ustrezno;
 - b) s podporo preučevanju vloge mikrodokazil s strani ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter drugih ponudnikov poklicnega izobraževanja in usposabljanja pri nadaljnjem poklicnem izobraževanju in usposabljanju, da se podpreta izpopolnjevanje in preusposabljanje odraslih, tudi v okviru dejavnosti centrov poklicne odličnosti za poklicno izobraževanje in usposabljanje, kadar je to ustrezno;
 - c) z razmislekom o zagotavljanju javnega financiranja, v skladu z nacionalnimi okoliščinami, za razvoj in zagotavljanje manjših dejavnosti izobraževanja in usposabljanja, ki vodijo do mikrodokazil, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja, ob upoštevanju institucionalne avtonomije, da se omogočita raznolikost in ustvarjalnost.
8. Državam članicam se priporoča, naj po potrebi podprejo sedanji in prihodnji razvoj mikrodokazil v okviru neformalnih in priložnostnih učnih okolij, med drugim:
- a) s podporo pri oblikovanju in izdaji mikrodokazil s strani ponudnikov, ki niso navedeni v odstavku 7 (med njimi so lahko: podjetja, socialni partnerji, organizacije civilne družbe, lokalni organi, centri lokalnih skupnosti, strokovna združenja, raziskovalne in inovacijske organizacije ter zasebni ponudniki), vključno s spodbujanjem raznolikosti virov financiranja;
 - b) s spodbujanjem razvoja mikrodokazil, ki jih oblikujejo in odobrijo predstavniki delodajalcev in delavcev v okviru socialnega dialoga, kadar je to potrebno;
 - c) z razmislekom o prilagoditvi postopkov priznavanja predhodnega učenja in vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja, da se omogoči podeljevanje mikrodokazil.
9. Države članice naj po potrebi podpirajo kakovost in preglednost mikrodokazil, med drugim:
- a) z uporabo, prilagajanjem in razvijanjem mehanizmov za zagotavljanje kakovosti mikrodokazil, ki jih izdajajo različne vrste ponudnikov, pri čemer naj uporabljajo obstoječe mehanizme, kadar je to mogoče (glej Prilogo 2);

⁽²⁵⁾ UL C 221, 10.6.2021, str. 14.

- b) s podpiranjem uporabe sistemov „zbiranja podatkov o spretnostih“ za analize potreb trga dela in demografskih sprememb, da bodo lahko ugotovile morebitno potrebo po razvoju ali posodobitvi mikrodokazil;
 - c) s spodbujanjem ponudnikov, da objavljajo kataloge mikrodokazil, ki jih ponujajo, po potrebi vključno s politiko priznavanja mikrodokazil, ki jih izdajo drugi ponudniki;
 - d) z vključevanjem mikrodokazil v nacionalna ogrodja in sisteme kvalifikacij. Odločitve o vključevanju mikrodokazil v regionalne in nacionalne okvire ali sisteme sprejemajo nacionalni organi ali institucije v skladu z nacionalnimi okoliščinami.
10. Države članice naj po potrebi spodbujajo in podpirajo učinkovito preskušanje, sodelovanje, upravljanje in partnerstva med:
- i) ustanovami za izobraževanje in usposabljanje;
 - ii) socialnimi partnerji;
 - iii) delodajalci in industrijo;
 - iv) raziskovalnimi in inovacijskimi organizacijami;
 - v) organizacijami civilne družbe;
 - vi) službami za zaposlovanje in socialno vključevanje ter
 - vii) lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi organi.

To preskušanje, sodelovanje, upravljanje in partnerstvo so pomembni za opredelitev potreb po mikrodokazilih, njihov skupni razvoj in njihovo posodabljanje ter za oceno učinka na izpopolnjevanje in preusposabljanje, vseživljenjsko učenje in poklicni razvoj.

Izkoriščanje potenciala mikrodokazil

11. Države članice naj po potrebi vključijo mikrodokazila tako v sisteme izobraževanja in usposabljanja kot v politike spretnosti, med drugim:
- a) s spodbujanjem vključevanja ponudb izobraževanja in usposabljanja, ki vodijo k mikrodokazilom, v kataloge možnosti izobraževanja in usposabljanja, ki so na voljo;
 - b) z uporabo mikrodokazil za izboljšanje dostopa do izobraževanja in usposabljanja za vse učeče se, tudi prikrajšane in ranljive skupine (kot so invalidi, starejši, nizkokvalificirane/nizkousposobljene osebe, manjšine, osebe z migrantskim ozadjem, begunci in osebe, ki imajo manj priložnosti zaradi svoje geografske lokacije in/ali slabšega socialno-ekonomskega položaja), kadar je to potrebno;
 - c) z uporabo mikrodokazil za podporo prožnih učnih poti in prehoda z višjega sekundarnega izobraževanja ali poklicnega izobraževanja in usposabljanja na terciarno izobraževanje in izobraževanje odraslih, kadar je to ustrezno;
 - d) z uporabo mikrodokazil, ki jih je mogoče vključiti v študijske programe ali jih dopolniti, kadar je to ustrezno;
 - e) z uporabo mikrodokazil kot dodatnega sredstva za izboljšanje osnovnih in naprednih digitalnih spretnosti in kompetenc širšega kroga učečih se v skladu z akcijskih načrtom za digitalno izobraževanje in akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic;
 - f) z uporabo mikrodokazil za podporo razvoja učenja za zeleni prehod in okoljsko trajnostnost kot del nacionalnega izvajanja Priporočila Sveta o učenju za zeleni prehod in okoljsko trajnostnost;
 - g) s spodbujanjem uporabe mikrodokazil s strani ustanov za izobraževanje in usposabljanje ter drugih ponudnikov – v sodelovanju z njihovim ekosistemom znanja in inovacij – za povečanje ustreznosti in potencialnega pozitivnega učinka mikrodokazil na ekonomijo na lokalni in regionalni ravni;
 - h) s spodbujanjem razumevanja in uporabe mikrodokazil s stalnim strokovnim razvojem učiteljev in mentorjev, svetovalcev (npr. v okviru učiteljskih akademij Erasmus+) ter akademikov, raziskovalcev in drugega ustreznega osebja;

- i) s spodbujanjem uporabe mikrodokazil za hiter prenos najnovejših rezultatov raziskav v učne priložnosti ter s krepitevijo sinergij med evropskim izobraževalnim prostorom in evropskim raziskovalnim prostorom;
- j) s preučitvijo uporabe mikrodokazil v evropskem izobraževalnem prostoru za odpravo spolnih in drugih diskriminatornih stereotipov v zvezi z izbiro študija ter v izobraževalnih praksah in gradivih.
12. Državam članicam se priporoča, naj po potrebi vključijo mikrodokazila v svoje politike zaposlovanja in aktivne politike zaposlovanja (tj. službe za zaposlovanje, podpora za usposabljanje in spodbude za zaposlovanje), tudi na naslednje načine:
- a) z uporabo mikrodokazil za:
- i) obravnavo neskladij med ponudbo spretnosti ter povpraševanjem po njih in ozkih grl v določenih gospodarskih sektorjih in regijah ter
- ii) izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev za spretnosti in delovna mesta, po katerih je povpraševanje na trgu dela, zlasti v okviru digitalnega in zelenega prehoda;
- b) z vključevanjem usposabljanja, ki vodi do mikrodokazil, v priznane priložnosti za usposabljanje, ki bi lahko bile povezane z individualnimi učnimi računi, če ti obstajajo, in drugimi sistemi za podporo usposabljanju;
- c) s spodbujanjem uporabe mikrodokazil kot sredstva za posodobitev in nadgradnjo spretnosti samozaposlenih in nestandardnih delavcev, tudi oseb, ki delajo prek platform in MSP;
- d) s preučitvijo uporabe mikrodokazil v ciljnih pobudah za podporo in motiviranje prikrajšanih in ranljivih skupin (kot so prejemniki minimalnih dohodkov, invalidi, dolgotrajno brezposelne in nizkokvalificirane osebe) pri ponovnem vstopu na trg dela ali nadaljnji zaposlitvi;
- e) s preučitvijo vloge mikrodokazil v sistemih za izvajanje okrepljenega jamstva za mlade za podporo mladim, tudi v pripravljalnem usposabljanju in kakovostnih ponudbah nadaljnjega izobraževanja ali usposabljanja;
- f) s preučitvijo vloge mikrodokazil v okviru nacionalnega izvajanja priporočila o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju po krizi zaradi COVID-19 (EASE);
- g) s preučitvijo uporabe mikrodokazil za podporo strokovnega razvoja delavcev in izpolnitev obveznih zahtev za izpopolnjevanje in preusposabljanje na nekaterih delovnih mestih in pri nekaterih vrstah dela (npr. za licence, obvezno usposabljanje in dovoljenja).
13. Državam članicam se priporoča, naj po potrebi spodbujajo in podpirajo Evropsko mrežo nacionalnih informacijskih centrov in nacionalne informacijske centre za priznavanje visokošolskih diplom (mreži ENIC-NARIC) ali ustrezna telesa, da po potrebi razvijejo pregledne postopke priznavanja mikrodokazil, ki jih izdajo različne vrste ponudnikov. To bi bilo treba storiti v sodelovanju z ustreznimi deležniki iz odstavka 10, vključno s preučitvijo morebitne izvedljivosti avtomatičnega priznavanja mikrodokazil ⁽²⁶⁾.
14. Državam članicam se priporoča, naj, kadar je to ustrezno, zagotovijo, da so informacije in nasveti o opredelitvi in izbiri mikrodokazil vključene v storitve svetovalnega dela v zvezi z vseživljenjskim učenjem. To vključuje storitve svetovalnega dela v kariernih centrih visokošolskih ustanov, javnih in zasebnih službah za zaposlovanje, socialnih službah in drugih svetovalnih službah (zaposlovanje, karierni razvoj, izobraževanje in usposabljanje, coaching). Vključevanje svetovanja o mikrodokazilih v te storitve bi moralo izpolnjevati potrebe vseh učečih se, tudi prikrajšanih in ranljivih.
15. Državam članicam se priporoča, da po potrebi:
- a) določijo ukrepe za izvajanje tega priporočila na podlagi ustreznih obstoječih nacionalnih ureditev in finančnih okvirov. To bi lahko vključevalo povezave z individualnimi učnimi računi, če ti obstajajo (z ustreznim upoštevanjem odgovornosti in avtonomije organizacij na področju izobraževanja, usposabljanja in trga dela v nacionalnem okviru);

⁽²⁶⁾ Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobjev v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1).

- b) kar najbolj izkoristijo sredstva in instrumente Unije za podporo potrebnim reformam, od omogočitvenega okvira do razvoja in uporabe mikro dokazil.

Podpora Komisije

Svet pozdravlja namero Komisije, da ob ustreznem upoštevanju subsidiarnosti in nacionalnih okoliščin ter v tesnem sodelovanju z državami članicami:

16. razvije in prilagodi, kadar je to ustrezno, obstoječa orodja in storitve Unije za podporo razvoju mikro dokazil s strani vseh vrst ponudnikov, med drugim na naslednje načine:
- a) s podporo razvoju smernic o spodbujanju preglednosti ter uporabi trenutnih instrumentov EU in bolonjskih instrumentov na področju visokošolskega izobraževanja za notranje in zunanje zagotavljanje kakovosti mikro dokazil;
 - b) s preučitvijo, kako prilagoditi priročnik evropskega sistema zbiranja in prenašanja kreditnih točk na področju visokošolskega izobraževanja, da bi se vanj vključila mikro dokazila;
 - c) s preučitvijo, kako prilagoditi in razviti orodja EU za spretnosti in kvalifikacije, da bi se mikro dokazila vključila v sisteme poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
 - d) s spodbujanjem vloge mrež ENIC-NARIC in drugih ustreznih teles pri priznavanju mikro dokazil za namene nadaljnega študija in/ali zaposlovanja, med drugim z razvojem smernic in usposabljanja;
 - e) s podpiranjem strukturirane razprave o možnosti vključevanja mikro dokazil v nacionalna ogrodja kvalifikacij;
 - f) s preučitvijo razvoja pobude za evropsko študentsko izkaznico, ki bo študentom omogočila varno izmenjavo izidov mikro dokazil, pridobljenih med njihovim študijem v tujini, z drugimi ustanovami za izobraževanje in usposabljanje;
17. podpre sodelovanje med državami članicami in deležniki, med drugim:
- a) s podpiranjem izmenjave informacij med regionalnimi in nacionalnimi organi o ustreznih regionalnih in nacionalnih pobudah politike ter dokazov o njihovem učinku, pri čemer je treba čim bolj izkoristiti strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše;
 - b) s spodbujanjem evropskega sodelovanja pri zagotavljanju kakovosti mikro dokazil, s čimer se krepi medsebojno zaupanje;
 - c) s spodbujanjem preskušanja mikro dokazil in njihove uporabe s strani visokošolskih ustanov ter ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje, vključno s koalicijami „evropskih univerz“ in centrov odličnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da se spodbudi uporaba mikro dokazil v širši skupnosti za izobraževanje in usposabljanje;
 - d) s spodbujanjem sodelovanja v zvezi z mikro dokazili v učiteljskih akademijah Erasmus+ in pri drugih ponudnikih izobraževanja in usposabljanja učiteljev za obravnavanje potreb učiteljev po stalnem strokovnem razvoju, kadar je to ustrezno;
 - e) s preučitvijo sodelovanja v zvezi z mikro dokazili s strani socialnih partnerjev, delodajalcev in industrije, tudi v okviru pakta za znanja in spretnosti ter povezanih pobud za sodelovanje, vključno z načrtom za sektorsko sodelovanje na področju spretnosti, okrepljeno evropsko koalicijo za vajeništva ter koalicijo za digitalna znanja in spretnosti ter delovna mesta;
 - f) s podporo sodelovanju in izmenjavi dobrih praks med javnimi službami za zaposlovanje in delodajalci v zvezi z načini uporabe mikro dokazil za podporo zaposljivosti v okviru mreže javnih služb za zaposlovanje;
 - g) s pospeševanjem projektov sodelovanja med socialnimi partnerji in ustanovami za izobraževanje in usposabljanje o načinih uporabe in izvajanja mikro dokazil za izpolnjevanje potreb po spretnostih na evropski, nacionalni, lokalni in regionalni ravni ter v različnih sektorjih;
18. podpre tehnično izvajanje tega priporočila s preučitvijo nadaljnega razvoja v okviru platforme Europass za zagotovitev, kadar je to ustrezno:
- a) informacij o učnih priložnostih, ki vodijo do mikro dokazil, ter ponudnikov, ki uporabljajo evropski pristop k mikro dokazilom;

- b) podpore avtentikaciji mikrodokazil z evropskimi digitalnimi potrdili za učenje;
 - c) podpore prenosljivosti, združljivosti, interoperabilnosti, izmenjavi in skupni uporabi informacij o mikrodokazilih z evropskim odprtim standardom, ki določa skupno obliko mikrodokazil;
19. podpre nadaljnje raziskave o:
- i) uporabi evropskega pristopa k mikrodokazilom, tudi glede njihove uporabe med ponudniki izobraževanja in usposabljanja, delodajalci in socialnimi partnerji;
 - ii) specifičnih izidih in koristih za učeče se;
 - iii) njihovi dodani vrednosti v primerjavi s polnimi diplomami ali kvalifikacijami in kot njihova dopolnitev, ter
 - iv) dodatnih dokazih o dejavnikih, ki vplivajo na spodbude in motivacijo ljudi za usposabljanje.
20. Države članice in Komisija bi si morale skupaj prizadevati za povečanje obsega in ustreznosti trenutnega zbiranja podatkov o mikrodokazilih na ravni Unije.

Poročanje

21. Državam članicam se priporoča, da začnejo to priporočilo izvajati čim prej. Komisijo naj do decembra 2023 obvestijo o ustreznih ukrepih, ki jih je treba sprejeti na ustrezni ravni v podporo ciljem tega priporočila.
22. Komisija naj v sodelovanju z državami članicami in po posvetovanju z zadevnimi deležniki spremlja napredek pri izvajanju tega priporočila prek obstoječih ustreznih okvirov Unije za spremljanje in poročanje, ne da bi to dodatno obremenilo države članice, ter o tem poroča Svetu v petih letih od datuma sprejetja priporočila.

V Luxembourggu, 16. junija 2022

Za Svet
predsednik
O. DUSSOPT

PRILOGA I

Evropski standardni elementi za opis mikrodokazila

Ta priloga vsebuje seznam skupnih evropskih standardnih elementov za opis mikrodokazil, ki jih je priporočljivo uporabiti kot vir v podporo izvajanju ⁽¹⁾.

Obvezni elementi:	identifikacija učečega se
	naziv mikrodokazila
	država(-e)/regija(-e) izdajatelja
	organ(-i), pristojen(-ni) za podelitev
	datum izdaje
	učni izidi
	nominalna obremenitev, potrebna za doseg učnih izidov (v kreditnih točkah ECTS, kadar je to mogoče)
	raven (in stopnja, če je ustrezno) učne izkušnje, s katero se pridobi mikrodokazilo (EOK, QF-EHEA), če je ustrezno
	vrsta ocenjevanja
	oblika sodelovanja v učni dejavnosti
	vrsta zagotavljanja kakovosti, na kateri temelji mikrodokazilo
Neobvezni elementi, kadar je ustrezno (neizčrpen seznam):	osnovni pogoji za vpis v učno dejavnost
	nadzor in preverjanje identitete med ocenjevanjem (brez nadzora in brez preverjanja identitete, z nadzorom, vendar brez preverjanja identitete, z nadzorom na spletu ali na kraju samem s preverjanjem identitete)
	dosežena ocena
	možnost kombiniranja/združevanja (samostojno, neodvisno mikrodokazilo/združeno, združljivo z drugim dokazilom)
	dodatne informacije

Ti standardni elementi bodo vključeni v evropski podatkovni model ⁽²⁾, ki določa skupno obliko za opis mikrodokazil. Podatkovni model bo na voljo kot odprti standard, ki ga bodo uporabljali ponudniki mikrodokazil, kadar je to ustrezno, ter bi lahko podprli interoperabilnost in lažjo izmenjavo podatkov o mikrodokazilih.

Komisija bo podatkovni model razvila na podlagi zgoraj navedenih skupnih standardnih elementov. Ta podatkovni model bo razvila v skladu:

- i) z rezultatom posvetovanj z državami članicami in deležniki;
- ii) s potrebami uporabnikov in tehnološkim napredkom;
- iii) s spremembami na trgih dela ter
- iv) z obstoječimi pristopi k zagotavljanju izobraževanja in usposabljanja.

⁽¹⁾ Uporaba evropskih standardnih elementov za opis mikrodokazil sama po sebi ne pomeni uradnega vrednotenja ali priznanja, temveč je ključni dejavnik, ki to omogoča.

⁽²⁾ Podatkovni modeli so grafični in/ali leksikalni prikazi podatkov, ki določajo njihove lastnosti, strukturo ter medsebojne odnose. Uporabljajo se kot odprti standardi, se lahko prosto uporabljajo, so pregledni ter temeljijo na konsenzu.

Namen tega podatkovnega modela je podpirati doslednost informacij ter izkazovati jasno dodano vrednost. Podatkovni model za mikrodokazila bo urejen v skladu s sklepom o Europassu, zlasti s členom 6(1), točki (b) in (d), ter členom 6(2), točka (b), ki že vsebujejo poziv Komisiji, naj razvije, testira in posodobi odprte standarde.

PRILOGA II

Evropska načela za oblikovanje in izdajanje mikrodokazil

Spodaj predstavljenih 10 načel določa naravo mikrodokazil in daje smernice državam članicam, javnim organom in ponudnikom glede oblikovanja in izdajanja mikrodokazil ter sistemov za mikrodokazila. Načela poudarjajo ključne značilnosti evropskega pristopa k mikrodokazilom, ki omogočajo zaupanje v mikrodokazila in njihovo kakovost. Načela so univerzalna in se lahko po potrebi uporabljajo na katerem koli področju ali v katerem koli sektorju.

1	Kakovost	<p>Za mikrodokazila se izvaja notranje in zunanje zagotavljanje kakovosti v okviru sistema, ki jih ustvari (npr. v okviru izobraževanja ali usposabljanja ali trga dela, kjer se mikrodokazilo razvije in izvaja). Postopki zagotavljanja kakovosti morajo ustrezati svojemu namenu, biti jasno dokumentirani in dostopni ter izpolnjevati potrebe in pričakovanja učečih se in deležnikov.</p> <p>Ponudniki: zunanje zagotavljanje kakovosti temelji predvsem na ocenjevanju ponudnikov (in ne na ocenjevanju posameznih tečajev) in učinkovitosti njihovih postopkov notranjega zagotavljanja kakovosti. Ponudniki bi morali zagotoviti, da notranje zagotavljanje kakovosti zajema vse naslednje elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> — splošna kakovost samega mikrodokazila, ki temelji na spodaj navedenih standardih; — kadar je ustrezno, kakovost tečaja, ki vodi do mikrodokazila; — povratne informacije učečih se o učni izkušnji, ki vodi do mikrodokazila, ter — kolegialne povratne informacije, vključno z drugimi ponudniki in deležniki, o učni izkušnji, ki vodi do mikrodokazila. <p>Standardi: zunanje zagotavljanje kakovosti se mora izvajati v skladu s:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Prilogo IV k priporočilu o evropskem ogrodju kvalifikacij, kadar je ustrezno; — standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru, kadar je ustrezno; — evropskim referenčnim okvirom za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET), kadar je ustrezno; — drugimi instrumenti za zagotavljanje kakovosti, vključno z registri in oznakami, za krepitev zaupanja v mikrodokazila, kadar je ustrezno.
2	Preglednost	<p>Mikrodokazila so merljiva, primerljiva in razumljiva ter vsebujejo jasne informacije o učnih izidih, delovni obremenitvi, vsebini, ravni in ponudbi učnih možnosti, kot je ustrezno.</p> <p>Delovna obremenitev</p> <ul style="list-style-type: none"> — Visokošolske ustanove bi morale uporabljati evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS) ter spoštovati načela iz Priloge V k priporočilu o evropskem ogrodju kvalifikacij, kadar je to mogoče, da se dokaže nominalna obremenitev, potrebna za doseg učnih izidov mikrodokazila. — Ponudniki, ki ne uporabljajo sistema ECTS, lahko uporabljajo druge sisteme ali vrste informacij, s katerimi je mogoče učinkovito opisati učne izide in delovno obremenitev, v skladu z načeli iz Priloge V k priporočilu o evropskem ogrodju kvalifikacij. <p>Ogrodje/sistemi kvalifikacij</p> <ul style="list-style-type: none"> — Mikrodokazila se lahko vključijo v nacionalna ogrodja/sisteme kvalifikacij, če je to ustrezno in skladno z nacionalnimi prednostnimi nalogami in odločitvami. Nacionalna ogrodja/sistemi kvalifikacij so umeščena(-i) v evropsko ogrodje kvalifikacij ter v primeru visokošolskih kvalifikacij samocertificirana(-i) glede na ogrodje kvalifikacij evropskega visokošolskega prostora, ki lahko dodatno pripomore k preglednosti mikrodokazil in zaupanju vanje.

		<p>Informacije o ponudbi mikrodokazil</p> <p>Sistemi za mikrodokazila bi morali zagotavljati pregledne in jasne informacije v podporo sistemom svetovanja za učeče se v skladu z nacionalnimi praksami in potrebnimi deležnikov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Informacije o ponudnikih mikrodokazil se po možnosti objavijo v obstoječih ustreznih registrih. Ponudniki visokošolskega izobraževanja (in drugi ustrezni ponudniki) bi morali, kadar je to mogoče, biti vključeni v podatkovno zbirko rezultatov zunanjega zagotavljanja kakovosti (DEQAR) na podlagi zagotavljanja kakovosti v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru; — informacije o učnih priložnostih, ki vodijo do mikrodokazil, bi morale biti dostopne in preprosto izmenljive prek ustreznih platform, tudi platforme Europass.
3	Ustreznost	<p>Mikrodokazila bi morala biti oblikovana in izdana kot posebni, usmerjeni učni dosežki, učne priložnosti, ki vodijo do njih, pa bi bilo treba po potrebi posodabljati, da bi ustrezale ugotovljenim učnim potrebam.</p> <p>Spodbuja se sodelovanje med organizacijami za izobraževanje in usposabljanje, delodajalci, socialnimi partnerji ter drugimi ponudniki in uporabniki mikrodokazil za povečanje ustreznosti mikrodokazil za trg dela.</p>
4	Veljavna ocena	<p>Učni izidi mikrodokazil se ocenjujejo na podlagi preglednih meril.</p>
5	Učne poti	<p>Mikrodokazila so oblikovana in izdana kot podpora prilagodljivim učnim potem, vključno z možnostjo vrednotenja, priznavanja in združevanja mikrodokazil iz različnih sistemov.</p> <p>Združljivost</p> <p>Mikrodokazila so oblikovana modularno, da se omogoči dodajanje drugih mikrodokazil za oblikovanje obsežnejših dokazil. Odločitve o združevanju ali kombiniranju dokazil so prepuščene organizacijam gostiteljicam (npr. ustanovam za izobraževanje in usposabljanje, delodajalcem) v skladu z njihovimi praksami, obenem pa bi morale podpreti cilje in potrebe učečega se. Združevanje ne ustvarja samodejne pravice do kvalifikacije ali diplome. Take odločitve sprejemajo regionalni in nacionalni organi ali institucije v skladu s svojimi postopki podelitve.</p> <p>Vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja</p> <p>Pridobitev mikrodokazil je možna po oceni učnih izidov, pridobljenih bodisi s posebnim tečajem, ki vodi do mikrodokazila, ali na podlagi ocene učnih izidov iz neformalnega in priložnostnega učenja.</p>
6	Priznavanje	<p>Mikrodokazila imajo jasno sporočilno vrednost glede učnih izidov za manjše učne module. Priznavanje odpira pot širši ponudbi takih učnih izkušenj na primerljiv način po vsej EU.</p> <p>Kadar je to mogoče, pristojni organi mikrodokazila priznajo za akademske namene, namene usposabljanja ali zaposlitve na podlagi informacij, predloženih v skladu z evropskimi standardnimi elementi (Priloga I), ter načel za oblikovanje in izdajanje mikrodokazil (Priloga II).</p> <p>Mikrodokazila, ki jih izdajo ponudniki formalnega izobraževanja, se po možnosti priznavajo na podlagi standardnih postopkov priznavanja, ki se uporabljajo za priznavanje tujih kvalifikacij in učnih obdobij v tujini.</p> <p>To ne posega v pravico pristojnih organov, da opredelijo postopke priznavanja ali preverijo verodostojnost dokumentov.</p>
7	Prenosljivost	<p>Mikrodokazila so last imetnika dokazila (učečega se), ta pa jih lahko enostavno hrani in izmenja, tudi prek varnih digitalnih denarnic (npr. Europass), v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov. Infrastruktura za shranjevanje podatkov temelji na odprtih standardih in podatkovnih modelih. S tem se zagotavlja interoperabilnost in nemotena izmenjava podatkov ter omogoča nemoteno preverjanje verodostojnosti podatkov.</p>

8	Osredotočenost na učeče se	Mikrodokazila so oblikovana tako, da izpolnjujejo potrebe ciljne skupine učečih se. Učeči se so vključeni v postopke notranjega in zunanjega zagotavljanja kakovosti, njihove povratne informacije pa se upoštevajo v okviru stalnega izboljševanja mikrodokazil.
9	Verodostojnost	Mikrodokazila vsebujejo zadostne informacije za preverjanje identitete imetnika dokazil (učečega se), pravne identitete izdajatelja ter datuma in kraja izdaje mikrodokazila.
10	Informacije in svetovalno delo	Informacije in svetovanje o mikrodokazilih bi morali biti vključeni v storitve svetovalnega dela v zvezi z vseživljenjskim učenjem in bi morali vključujoče doseči kar najširše možne skupine učečih se ter podpirati odločitve o izobraževanju, usposabljanju in karieri.

PRIPOROČILO SVETA
z dne 16. junija 2022
o individualnih učnih računih
(2022/C 243/03)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 v povezavi s členom 149 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Usposobljena delovna sila je ključnega pomena za krepitev trajnostne konkurenčnosti Unije, podporo okrevanju po pandemiji COVID-19 s številnimi novimi delovnimi mesti ter zagotavljanje socialno pravičnega digitalnega in zelenega prehoda. Ker se trgi dela razvijajo, morajo ljudje temu razvoju slediti z nadgrajevanjem svojih spretnosti. Nove in boljše spretnosti odpirajo več priložnosti ter omogočajo ljudem, da imajo v luči demografskih sprememb dejavno vlogo pri obvladovanju prehodov na trgu dela in da polno sodelujejo v družbi. Poleg tega sta izpopolnjevanje in preusposabljanje odraslih lahko izredno uspešni orodji za spodbujanje socialne pravičnosti in vključevanja za pravičen prehod.
- (2) Člen 14(1) Listine o temeljnih pravicah ⁽¹⁾ določa, da ima vsakdo pravico do izobraževanja in dostopa do poklicnega in nadaljnega usposabljanja. Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: steber), ki so ga 17. novembra 2017 skupaj razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija ⁽²⁾, določa, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela. Četrto načelo stebra se nanaša na aktivno podporo pri zaposlovanju, da se zagotovi pravica vsakogar do hitre in prilagojene pomoči za izboljšanje možnosti za zaposlitev ali samozaposlitev. Peto načelo stebra o varni in prilagodljivi zaposlitvi poudarja, da imajo delavci – ne glede na vrsto ali trajanje zaposlitvenega razmerja – pravico do poštenega in enakega obravnavanja v zvezi z delovnimi razmerami, dostopom do socialne zaščite in usposabljanjem.
- (3) Evropski svet je 25. junija 2021 v skladu z Izjavo iz Porta z dne 8. maja 2021 pozdravil krovne cilje Unije iz akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic, s čimer je podprl ambicijo, da bi se do leta 2030 vsaj 60 % vseh odraslih vsako leto udeležilo usposabljanja. Vendar udeležba v učenju odraslih v Uniji v zadnjem desetletju stagnira in 21 držav članic ni doseglo cilja na ravni Unije za leto 2020. Ob upoštevanju navedenega je Svet sprejel Resolucijo o novem evropskem programu za učenje odraslih 2021–2030 ⁽³⁾, da bi podprl napredek pri doseganju krovne cilja Unije na področju učenja odraslih. Številnim odraslim, kot so tisti v netipičnih oblikah dela, zaposleni v malih in srednjih podjetjih (MSP), brezposelni, neaktivni in nizkokvalificirani, so možnosti za razvoj spretnosti prepogosto nedosegljive.
- (4) V evropskem programu znanj in spretnosti, ki ga je Komisija sprejela dne 1. julija 2020, je pozvano h koreniti spremembi spretnosti, da bi se ekološki in digitalni prehod pretvorila v priložnosti za hitro in pravično okrevanje. Med drugim je v njem napovedano, da bo Komisija preučila individualne učne račune kot orodje za podporo izpopolnjevanju in preusposabljanju delovno sposobnih odraslih, kar bo dopolnjevalo druge ukrepe, namenjene delodajalcem ter ponudnikom izobraževanja in usposabljanja.
- (5) Spretnosti za zeleni prehod ter izpopolnjevanje in preusposabljanje delovne sile bodo potrebni v okviru prehoda na sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo, kot je določeno v evropskem zelenem dogovoru za podnebno nevtralnost do leta 2050. V sporočilu Komisije z dne 14. julija 2021 „Pripravljeni na 55“ je priznано, da bo zeleni prehod uspešen le, če bo imela Unija usposobljeno delovno silo, ki jo potrebuje, da ostane konkurenčna, in opozorjeno na vodilne ukrepe evropskega programa znanj in spretnosti, s katerimi bodo ljudem zagotovljene spretnosti, ki so potrebne za zeleni in digitalni prehod.

⁽¹⁾ UL C 326, 26.10.2012, str. 391.

⁽²⁾ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁽³⁾ UL C 504, 14.12.2021, str. 9.

- (6) Sporočilo Komisije z dne 9. marca 2021 o evropskem digitalnem desetletju priznava pomanjkanje osebja z ustreznimi digitalnimi spretnostmi ter neravnovesje med spoloma med strokovnjaki za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: IKT) in diplomanti s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike. V njem je ponovno poudarjen cilj zagotovitve, da bo imelo do leta 2030 vsaj 80 % prebivalcev EU vsaj osnovna digitalna znanja in spretnosti, ter predlagan cilj, da bo do leta 2030 zaposlenih 20 milijonov strokovnjakov s področja IKT, pri čemer se bo razlika med deležem žensk in moških zmanjšala. V predlogu Komisije z dne 15. septembra 2021 o poti v digitalno desetletje je predlagana vzpostavitev okvira za uresničitev teh ciljev. V akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027 z dne 30. septembra 2020 je poudarjeno, da bi bilo treba uporabiti tehnološka sredstva za lažjo dostopnost in večjo prožnost možnosti učenja, vključno z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem.
- (7) Komisija v sporočilu z dne 10. marca 2020 z naslovom „Nova industrijska strategija za Evropo“ poziva k odločnemu ukrepanju za uresničitev vseživljenjskega učenja in zagotovitve, da bosta izobraževanje in usposabljanje šla v korak z obema prehodoma in pomagala pri njuni uresnitvi.
- (8) Svet je v sklepih z dne 8. junija 2020 ⁽⁴⁾ države članice pozval, naj ob upoštevanju nacionalnih okoliščin ter vloge in avtonomije socialnih partnerjev „preučijo možne modele javnega in zasebnega financiranja vseživljenjskega učenja ter razvoja znanj in spretnosti na individualni ravni, saj je trajnostno financiranje še posebno pomembno zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam in nizko usposobljenim delavcem“, Komisijo pa, naj v skladu s svojimi pristojnostmi države članice pri teh prizadevanjih podpre.
- (9) Nezadostna finančna podpora posameznikom je ena od glavnih ovir, ki vplivajo na udeležbo v učenju. Skupne javne in zasebne naložbe so nezadostne. Večino usposabljanj, povezanih z delovnim mestom, v Uniji financirajo delodajalci. Vendar številna podjetja, zlasti MSP, ne zagotavljajo ali ne financirajo usposabljanja za svoje zaposlene, posamezniki v netipičnih oblikah dela pa imajo manj dostopa do usposabljanja, ki ga financira delodajalec, ali pa ga sploh nimajo. Takšne neenakosti bi lahko ogrožale blaginjo in zdravje posameznikov, zmanjševale gospodarsko konkurenčnost, povzročale zamujene priložnosti in ovire za inovacije ter pomenile tveganje, da bodo ljudje pri prehodu na bolj trajnostne gospodarske dejavnosti zapostavljeni.
- (10) Časovne omejitve so poleg neposrednih stroškov pomemben dejavnik, ki odraslim preprečuje, da bi se odločili za usposabljanje. Čeprav v večini držav članic obstajajo ureditve plačanega študijskega dopusta ⁽⁵⁾, so delovno sposobni odrasli pogosto slabo ozaveščeni o takem dopustu in ga malo koristijo, pa tudi ureditve same pogosto bodisi ne zajemajo delavcev v netipičnih oblikah dela ali pa odraslim ne omogočajo izobraževanja in usposabljanja v obdobju brezposelnosti ali nizke gospodarske aktivnosti.
- (11) Številni odrasli, zlasti nizkokvalificirani in tisti, ki so najbolj oddaljeni od trga dela, niso motivirani za vključitev v usposabljanje. Morda se ne zavedajo svojih potreb po spretnostih ter morda ne vedo, ali sta podpora in usposabljanje na voljo ter ali sta kakovostna in priznana na trgu dela. Poleg tega ljudje morda niso motivirani za usposabljanje, ki je bilo izbrano brez posvetovanja z njimi in ni prilagojeno njihovim potrebam.
- (12) V Uniji je potreben nov pristop k izpopolnjevanju in preusposabljanju. Dopolnjevat bi moral obstoječe instrumente in slediti političnim zavezam, tako da bi posameznike opolnomočil in jim zagotovil podporo in orodja, ki jih potrebujejo za izpopolnjevanje ali preusposabljanje na vseh ravneh.
- (13) Svetovalni odbor za poklicno usposabljanje v svojem mnenju o pobudi Unije o individualnih učnih računih in krepitvi ponudbe usposabljanja v Evropi z dne 16. avgusta 2021 navaja, da bi morala takšna pobuda prispevati k večji vključenosti, motivaciji in udeležbi odraslih v izobraževanju in usposabljanju. Glavni izziv je izboljšati usklajenost spretnosti s potrebami delovnih mest ter zagotoviti dostop do raznolikih in kakovostnih možnosti usposabljanja z ustreznjšo in bolj ciljno usmerjeno ponudbo. Svetovalni odbor za poklicno usposabljanje v svojem mnenju poudarja, da bi morala izbira mehanizmov financiranja in ciljnim skupinam prilagojenih spodbud na nacionalni ravni slediti nacionalnim potrebam in prednostnim nalogam.

⁽⁴⁾ Sklepi Sveta z dne 8. junija 2020 z naslovom „S prekvalificiranjem in izpopolnjevanjem do večje trajnosti in zaposljivosti v podporo okrevanju gospodarstva in socialni koheziji“ (ST 8682/20).

⁽⁵⁾ 24 držav članic ima ureditve študijskega dopusta, 12 držav članic pa je podpisnic Konvencije Mednarodne organizacije dela (MOD) o plačanem dopustu za izobraževanje (od marca 2022).

- (14) Eden od možnih pristopov k reševanju zgoraj predstavljenih vprašanj je, da se ljudem zagotovi neposredna podpora v obliki pravic do usposabljanja na individualnih učnih računih. Ta pristop pomeni tudi vzpostavitev širokega omogočitenega okvira, ki posameznikom daje dostop do priložnosti za usposabljanje, informacij, svetovalnega dela, plačanega študijskega dopusta in priznavanja izidov usposabljanja. Tak pristop lahko dopolnjuje obstoječe pobude na nacionalni ravni.
- (15) Priporoča se, da se individualna pravica do usposabljanja opredeli na nacionalni ravni v skladu s potrebami ljudi po usposabljanju ⁽⁶⁾ in ob upoštevanju drugih obstoječih instrumentov. S prilagajanjem financiranja glede na potrebe se lahko poveča učinkovitost pobude. Države članice lahko glede na nacionalne okoliščine in spreminjajoč se trga dela določijo dodatne pravice do usposabljanja za posameznike. Države članice bi lahko na primer zagotovile dodatne pravice na individualnih učnih računih v strateških sektorjih ⁽⁷⁾, da bi podprle zeleni in digitalni prehod. Ustreznost, koristnost in priznavanje usposabljanja so poleg finančnih pravic ključni dejavniki, ki vplivajo na udeležbo v izpopolnjevanju in preusposabljanju. Priporoča se tudi, da se o teh vprašanjih posvetuje s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki.
- (16) Individualni učni računi bi morali ljudem omogočiti zbiranje in uporabo pravic do usposabljanja v določenem obdobju, ki se določi na nacionalni ravni, tako da bi se lahko udeležili daljšega ali dražjega usposabljanja ali se usposabljali med upadom gospodarske rasti kot odziv na nove potrebe po spretnostih. Posameznikom bi moralo biti omogočeno, da ohranijo svoje individualne pravice do usposabljanja neodvisno od svojega statusa aktivnosti ali zaposlitvenega statusa in neodvisno od sprememb poklicne poti. Države članice so pozvane, naj določijo pravila za iztek pravic, ki bi učeče se spodbujala, da svoje pravice v celoti izkoristijo.
- (17) Spodbujati bi bilo treba možnost ohranitve individualnih pravic do usposabljanja v obdobjih, ko posameznik živi v drugi državi članici, ali uporabo individualnih pravic do usposabljanja za dostop do priznanega in preverjeno kakovostnega usposabljanja iz nacionalnega registra posameznikovega učnega računa iz tujine. Prenosljivost pravic med državami članicami je dolgoročno zaželen element, ki ga je treba nadalje preučiti, pri tem pa upoštevati možne vplive na nacionalne trge dela.
- (18) Da bi posameznikom pomagali najti ustrezno pot usposabljanja in s tem povečali njihovo motivacijo za učenje, bi moral biti na voljo dostop do kariernega svetovalnega dela in možnosti vrednotenja. Ravno tako so potrebni posodobljeni javni registri priznanega usposabljanja prek namenskih enotnih nacionalnih digitalnih portalov, dostopnih vsem, tudi invalidom, ki bi morali biti po možnosti povezani s platformo Europass.
- (19) Priporoča se, da bi se lahko individualni učni računi uporabljali za dostop do možnosti vrednotenja, vključno z možnostmi ocenjevanja spretnosti. Komisija je v nedavnem vrednotenju dela, opravljenega na podlagi Priporočila Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽⁸⁾, zaznala znaten napredek, a hkrati ugotovila še vedno prisotne izzive in predlagala rešitve. Zlasti je treba posameznikom zagotoviti prilagojeno podporo ter zagotoviti tesnejše usklajevanje s svetovalnimi službami in učinkovito prilagajanje pobud za vrednotenje za prikrajšane in ranljive skupine. Države članice so pozvane, naj na podlagi ugotovljenih potreb, v skladu s priporočilom Sveta z dne 16. junija 2022 o mikrodokazilih za vseživljenjsko učenje in zaposljivost,] spodbujajo zagotavljanje mikrodokazil ⁽⁹⁾, kjer je to ustrezno.
- (20) To priporočilo podpira uvedbo plačanega študijskega dopusta. Ustrezno zagotavljanje plačanega študijskega dopusta bi delavcem omogočilo, da v času usposabljanja obdržijo svojo plačo ali nadomestni dohodek. Države članice so pozvane, naj začnejo dialog s socialnimi partnerji o ureditvah, ki bi zaposlenim omogočile, da se med delovnim časom udeležijo usposabljanja z uporabo svojih individualnih učnih računov, pri čemer naj upoštevajo nacionalne možnosti in sheme usposabljanja. V tem kontekstu bi bilo treba upoštevati položaj MSP in mikropodjetij.

⁽⁶⁾ Pravice do usposabljanja bi na primer lahko omogočale priznane dejavnosti usposabljanja v obsegu 30 ur na leto za vse posameznike in 50 ur za posameznike, ki jih najbolj potrebujejo.

⁽⁷⁾ Sporočilo Komisije z dne 5. maja 2021 z naslovom „Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope“ se nanaša na 14 industrijskih ekosistemov za posebno podporo, tudi za razvoj spretnosti njihove sedanje in prihodnje delovne sile.

⁽⁸⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽⁹⁾ Glej stran 10 tega Uradnega lista.

- (21) Širše terensko delo ter dejavnosti in kampanje ozaveščanja so ključni za znatno povišanje stopenj udeležbe odraslih v učnih možnostih, zlasti med skupinami, ki so slabo ozaveščene o izpopolnjevanju in preusposabljanju, denimo tistimi, ki so najbolj oddaljene od trga dela. Sodelovanje med javnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe in drugimi deležniki, ki temelji na skupnem razumevanju, da sta izpopolnjevanje in preusposabljanje vrsta naložbe, lahko poveča učinkovitost dejavnosti terenskega dela in ozaveščanja. Z namenjanjem pozornosti dostopnosti bi se lahko olajšala udeležba odraslih invalidov.
- (22) Ključnega pomena za podporo izvajanju tega priporočila sta spremljanje na nacionalni ravni ter stalno izboljševanje individualnih učnih računov in omogočitenega okvira. Nadaljnje prilagoditve bi se lahko nanašale na obseg individualnih pravic do usposabljanja, prednostne skupine ali uporabniku prijazno vključevanje različnih elementov omogočitenega okvira.
- (23) Ustrezno financiranje je ključna značilnost uspešnih shem za individualne učne račune. Nacionalna shema individualnih učnih računov bi lahko olajšala delitev stroškov med različnimi viri financiranja, kot so javni organi, delodajalci in skladi, ki jih upravljajo socialni partnerji, saj bi omogočila, da za individualne učne račune prispevajo različni viri financiranja. Kombinacija javnih in zasebnih virov financiranja bi morala zagotoviti vzdržnost pobude v državah članicah, kar je bistvenega pomena za njen uspeh. Tako združevanje virov financiranja omogoča, da delodajalci prostovoljno ali na podlagi kolektivnih pogodb prilagodijo podporo in dodatke za svoje zaposlene.
- (24) Skladi Unije, ki podpirajo sheme učenja odraslih, kot so Evropski socialni sklad plus ⁽¹⁰⁾, Evropski sklad za regionalni razvoj ⁽¹¹⁾, in Sklad za pravični prehod ⁽¹²⁾ kot tudi, kjer je ustrezno, mehanizem za okrevanje in odpornost ⁽¹³⁾ v okviru instrumenta Next Generation EU, ter prilagojeno strokovno znanje v okviru Instrumenta za tehnično podporo ⁽¹⁴⁾ lahko podprejo vzpostavitev individualnih učnih računov in njihovega omogočitenega okvira. Vzajemno učenje, ki ga omogoča Komisija, lahko prav tako podpre proces.
- (25) To priporočilo ne posega v izključno pristojnost držav članic in razdelitev pristojnosti znotraj posamezne države članice na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni v zvezi s financiranjem ter organizacijo in vsebino njihovih sistemov izobraževanja in usposabljanja odraslih. Državam članicam tudi ne preprečuje, da ohranijo ali oblikujejo druge ali naprednejše določbe o izobraževanju in usposabljanju odraslih od tukaj v tem priporočilu priporočenih.
- (26) Države članice bi morale v zasnovi reform vključiti socialne partnerje in vse ustrezne deležnike, vključno z organizacijami civilne družbe. To priporočilo v celoti upošteva avtonomijo socialnih partnerjev, tudi v primerih, kadar so odgovorni za vzpostavitev in upravljanje programov usposabljanja.
- (27) Ukrepi, opisani v tem priporočilu, ne nadomeščajo usposabljanja, ki ga zagotavljajo delodajalci, javne in zasebne službe za zaposlovanje ali drugi ponudniki izobraževanja ali usposabljanja, in ni njihov namen, da bi posegali vanj, niti ne bi smeli nadomestiti javne podpore institucijam za izobraževanje in usposabljanje ali drugih vrst podpore. Dodatno upravno breme bi bilo treba čim bolj zmanjšati –

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

PRIPOROČA:

Cilji

1. Namen tega priporočila je podpreti pobude držav članic, s katerimi bi več delovno sposobnim odraslim omogočili udeležbo v usposabljanju, da bi se zvišale stopnje udeležbe ter zmanjšale vrzeli v spretnostih. Priporočilo s tem prispeva k cilju Unije spodbujanja visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva, usmerjenega v polno zaposlenost in socialni napredek. Natančnejši namen priporočila je:
 - (a) podpirati vse delovno sposobne odrasle pri dostopu do usposabljanja, tudi za spremembo kariere in ne glede na njihov status aktivnosti ali zaposlitveni status;
 - (b) povečati spodbude in motivacijo posameznikov za usposabljanje.
2. Za doseganje ciljev iz odstavka 1 se državam članicam priporoča, naj razmislijo o vzpostavitvi individualnih učnih računov kot možnih sredstvih, ki bi posameznikom lahko omogočali udeležbo v usposabljanju, ustreznem za trg dela. V kolikor se države članice odločijo vzpostaviti individualne učne račune, se jim priporoča, naj vzpostavijo omogočitveni okvir, vključno z možnostmi svetovalnega dela in vrednotenja, za spodbujanje dejanske vključitve v to usposabljanje, kot je navedeno v tem priporočilu.

Področje uporabe

3. To priporočilo zajema delovno sposobne odrasle, ki zakonito prebivajo v državi članici, ne glede na njihovo raven izobrazbe in trenutni status aktivnosti ali zaposlitveni status. Državam članicam se priporoča, naj v skladu s svojimi nacionalnimi potrebami in okoliščinami vzpostavijo individualne učne račune za vsakega posameznika v tej skupini.

Priporoča se, da bi bili obmejni delavci in samozaposlene osebe, ki delajo v državi članici, ki ni država članica, v kateri zakonito prebivajo, zajeti v državi članici, v kateri delajo.

Opredelitve pojmov

4. V tem priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 - (a) „individualna pravica do usposabljanja“ pomeni pravico do dostopa do osebnega proračuna, ki je posamezniku na voljo za kritje neposrednih stroškov usposabljanja, ustreznega za trg dela, svetovalnega dela in svetovanja, ocenjevanja ali vrednotenja spretnosti, ki so upravičeni do financiranja;
 - (b) „individualni učni račun“ je način zagotavljanja za individualne pravice do usposabljanja. Gre za osebni račun, ki posameznikom omogoča, da v določenem časovnem obdobju zberejo in ohranijo svoje pravice za katero koli upravičeno možnost usposabljanja, svetovalnega dela ali vrednotenja, ki se jim zdi najbolj koristna, in kadar koli želijo, v skladu z nacionalnimi pravili. Posamezniku zagotavlja popolno lastništvo nad pravicami, ne glede na vir financiranja;
 - (c) „prenosljivost“ individualnih pravic do usposabljanja pomeni, da takšne pravice po podelitvi ostanejo v lasti zadevnega posameznika, tudi med prehodi, na primer med delovnimi mesti, z dela na učenje, iz zaposlitve na brezposelnost ter med aktivnostjo in neaktivnostjo;
 - (d) „omogočitveni okvir“ vključuje podporo, ki spodbuja dejansko uporabo individualnih pravic do usposabljanja. To vključuje možnosti kariernega svetovalnega dela in vrednotenja, nacionalni register možnosti, ki so upravičene do financiranja iz individualnih pravic do usposabljanja, enotni nacionalni digitalni portal za dostop do individualnega učnega računa in nacionalnega registra ter plačani študijski dopust.

Individualni učni račun

Priporoča se, naj države članice v skladu z nacionalnimi praksami in potrebami:

5. po posvetovanju s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki za vsakega posameznika, zajetega s področjem uporabe tega priporočila, vzpostavijo individualni učni račun, ki bi lahko dopolnjeval druge že obstoječe ukrepe;
6. za vsak individualni učni račun zagotovijo ustrezna letna sredstva, ki se lahko zbirajo in uporabijo v določenem časovnem obdobju, da se omogoči obsežnejše usposabljanje;
7. na podlagi nacionalnih ali sektorskih potreb, statusa aktivnosti ali pogodbenega statusa ali ravni kvalifikacij posameznika in katerih koli drugih ustreznih okoliščin ter v skladu z jasnimi in preglednimi merili ter po posvetovanju s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki zagotovijo dodatne individualne pravice do usposabljanja za račune posameznikov, ki najbolj potrebujejo izpopolnjevanje in preusposabljanje;
8. pozovejo delodajalce, naj zagotovijo dodatne individualne pravice do usposabljanja za individualne učne račune svojih delavcev in drugih oseb, ki delajo v njihovi vrednostni verigi, zlasti tistih, ki delajo v MSP, ne da bi posegale v usposabljanje v podjetjih;
9. javne in zasebne službe za zaposlovanje pozovejo, naj zagotovijo dodatne individualne pravice do usposabljanja za individualne učne račune posameznikov, ki najbolj potrebujejo izpopolnjevanje in preusposabljanje;
10. določijo pogoje, pod katerimi se lahko individualne pravice do usposabljanja zbirajo in shranjujejo, da se doseže ravnovesje med tem, da se posameznikom omogoči zbiranje pravic za financiranje daljšega usposabljanja in da se jih spodbuja k redni uporabi pravic v njihovem celotnem poklicnem življenju. Države članice bi lahko na primer določile rok in najvišji znesek, ki se lahko zbere in shrani;
11. spodbujajo možnost, da se individualne pravice do usposabljanja na računu v državi članici lahko uporabijo za upravičene možnosti usposabljanja, kariernega svetovalnega dela in vrednotenja v navedeni državi članici, tudi v obdobjih, ko posameznik zakonito prebiva v drugi državi članici.

Omogočitveni okvir

Državam članicam, ki uvajajo individualne učne račune, se priporoča, naj jih vključijo v omogočitveni okvir, ki zajema:

— Karierno svetovalno delo in vrednotenje

12. Državam članicam se priporoča, naj zagotovijo, da so storitve kariernega svetovalnega dela in možnosti vrednotenja, vključno z možnostmi ocenjevanja spretnosti, osebno ali prek spleta, na voljo in dostopne vsakemu imetniku individualnega učnega računa brezplačno ali z uporabo njegovih individualnih pravic do usposabljanja, v skladu s Priporočilom Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽¹⁵⁾.

— Nacionalni register upravičenih možnosti kakovostnega usposabljanja, kariernega svetovalnega dela in vrednotenja

13. Državam članicam se priporoča, naj vzpostavijo in posodobljajo javni register možnosti usposabljanja, kariernega svetovalnega dela in vrednotenja, ki so upravičene do financiranja iz individualnih pravic do usposabljanja ⁽¹⁶⁾. V ta register bi bilo treba vključiti tudi storitve kariernega svetovalnega dela in možnosti vrednotenja, ki jih države članice posameznikom zagotavljajo brezplačno.

⁽¹⁵⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽¹⁶⁾ Države članice so pozvane, naj ta register uskladijo z evropskim učnim modelom, ki je podatkovni model, katerega cilj je standardizirati, kako se izmenjujejo in kako so predstavljeni podatki o učenju. Evropski učni model se lahko uporablja v različnih učnih okvirih, na primer za opis učnih možnosti, kvalifikacij, dokazil in akreditacij. Temelji na podatkovnih poljih iz Priloge VI k Priporočilu Sveta z dne 22. maja 2017 o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 15.6.2017, str. 15).

14. Države članice se spodbuja, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki določijo in objavijo jasna pravila za vključitev različnih oblik možnosti usposabljanja, ustreznega za trg dela, kariernega svetovalnega dela in vrednotenja v register, ki bi temeljila na preglednih zahtevah glede kakovosti in podatkih o spretnostih. Ta pravila bi morale redno pregledovati, da bi spodbujale odzivnost na potrebe trga dela.
15. Državam članicam se priporoča, naj ponudnike možnosti formalnega in neformalnega učenja po potrebi spodbujajo k razvoju in širitvi ponudbe na podlagi ugotovljenih potreb, tudi na primer z zagotavljanjem mikrodokazil, v skladu s priporočilom Sveta o mikrodokazilih za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, ter z uporabo okvirov kompetenc Unije in nacionalnih okvirov kompetenc.
16. Državam članicam se priporoča, naj socialne partnerje, sektor izobraževanja in usposabljanja ter druge ustrezne deležnike pozovejo k sodelovanju v procesu opredelitve meril za upravičenost glede usposabljanja, vključenega v register.
17. Državam članicam se priporoča, naj po potrebi pregledno odprejo svoj nacionalni register za možnosti usposabljanja, ki jih ponujajo ponudniki iz drugih držav.
 - Enotni nacionalni digitalni portal, ki podpira individualne učne račune
18. Države članice so pozvane, naj posameznikom pomagajo pri dostopu do njihovega individualnega učnega računa in enostavno krmarjenje po registru z varno elektronsko avtentikacijo na dostopnem ⁽¹⁷⁾ enotnem nacionalnem digitalnem portalu ⁽¹⁸⁾, do katerega je mogoče enostavno dostopati z mobilnimi napravami in ki je, če je to le mogoče, povezan s platformo Europass, ter jih pri tem podpirati.
 - Plačan študijski dopust
19. Državam članicam se priporoča, naj začnejo dialog s socialnimi partnerji o ureditvah, ki bi zaposlenim omogočile, da se med delovnim časom udeležijo usposabljanja z uporabo svojih individualnih učnih računov.
20. Državam članicam se priporoča, naj uvedejo določbe o plačanem študijskem dopustu ali o nadomestitvi dohodka ali pregledajo ustreznost obstoječih določb ob upoštevanju:
 - (a) da določbe zajemajo vse vrste delovnih razmerij in samozaposlene;
 - (b) finančne in nefinančne podpore za delodajalce (zlasti MSP), katerih zaposleni koristijo plačan študijski dopust;
 - (c) potrebe po zagotovitvi učinkovitega izvajanja takih določb.

Terensko delo in ozaveščanje

21. Državam članicam se priporoča, naj skupaj s socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, regionalnimi in lokalnimi organizacijami ter drugimi ustreznimi akterji izvajajo obsežno terensko delo ter dejavnosti in kampanje ozaveščanja, prilagojene potrebam potencialnih upravičencev do sheme individualnih učnih računov. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tistim, ki najbolj potrebujejo izpopolnjevanje in preusposabljanje, kot je določeno na nacionalni ravni, da se upravičeni posamezniki obvestijo in spodbudijo glede pravic in koristi v zvezi z individualnimi učnimi računi in omogočitvenim okvirom. Dejavnosti ozaveščanja bi tudi morale biti med drugim namenjene tudi delavcem v MSP.

⁽¹⁷⁾ V skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

⁽¹⁸⁾ Taki portali bi morali biti vzpostavljeni v skladu z načeli sporočila Komisije z dne 23. marca 2017 o evropskem okviru interoperabilnosti.

Spremljanje in stalno izboljševanje

22. Države članice, ki uvajajo individualne učne račune, se spodbuja, naj na nacionalni ravni spremljajo in ocenjujejo delovanje takih računov in omogočitenega okvira ter jih po potrebi prilagodijo, da bi najučinkoviteje dosegle cilj tega priporočila, na primer glede obsega pravic do usposabljanja, opredelitve posameznikov, ki najbolj potrebujejo izpopolnjevanje in preusposabljanje, ter uporabniku prijaznega vključevanja različnih elementov omogočitenega okvira. V tem procesu bi se bilo treba posvetovati s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki.

Financiranje

23. Državam članicam se priporoča, naj sprejmejo ukrepe za zagotovitev ustreznega in trajnostnega financiranja individualnih učnih računov ob upoštevanju nacionalnih okoliščin in drugih že sprejetih ukrepov, posebno pozornost pa namenijo MSP.
24. Države članice se spodbuja, naj olajšajo združevanje različnih javnih in zasebnih virov financiranja za prispevanje k individualnim pravicam do usposabljanja, tudi kot rezultat pogajanj med socialnimi partnerji.
25. Državam članicam se priporoča, naj zagotovijo trajnostno financiranje za omogočiten okvir ter terensko delo in dejavnosti ozaveščanja iz tega priporočila.
26. Države članice so pozvane, naj v največji možni meri in najučinkoviteje uporabljajo sklade in instrumente Unije, zlasti Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za regionalni razvoj, Sklad za pravični prehod, mehanizem za okrevanje in odpornost ter Instrument za tehnično podporo, za:
- (a) vzpostavitev nacionalnih individualnih učnih računov, vključenih v omogočiten okvir, tudi z razvojem enotnega nacionalnega digitalnega portala za individualne učne račune in povezane priznane storitve ter vzpostavitvijo nacionalnih registrov priznanega usposabljanja;
 - (b) zagotovitev dodatnih individualnih pravic do usposabljanja na računih posameznikov, ki najbolj potrebujejo izpopolnjevanje in preusposabljanje, pri čemer se odražajo nacionalne okoliščine in prednostne naloge Unije, tudi v zvezi z zelenim in digitalnim prehodom;
 - (c) vzpostavitev in zagotovitev možnosti kariernega svetovalnega dela in vrednotenja;
 - (d) organizacijo terenskega dela in dejavnosti ozaveščanja.

Podpora Unije

27. Svet pozdravlja namero Komisije, da v skladu s svojimi pristojnostmi in ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti ter na podlagi strokovnega znanja Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop), Evropske fundacije za usposabljanje (ETF), Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) in Evropskega organa za delo (ELA) podpre izvajanje tega priporočila:
- (a) z olajšanjem vzajemnega učenja med državami članicami v podporo zasnovi in izvajanju ustreznih ukrepov za izvajanje tega priporočila;
 - (b) z razširitvijo baze znanja o individualnih učnih računih in povezanih vprašanjih ter pripravo ustreznih navodil;
 - (c) s preučitvijo nadaljnega razvoja platforme Europass, v tesnem sodelovanju z državami članicami, zlasti za zagotovitev interoperabilnosti z enotnimi nacionalnimi digitalnimi portali za individualne učne račune, ter z zagotavljanjem prepoznavnosti možnosti učenja, kariernega svetovalnega dela in vrednotenja, za katere se lahko uporabljajo različne nacionalne individualne pravice do usposabljanja.

Poročanje in ocenjevanje

28. Države članice so pozvane, naj sprejmejo ukrepe za doseganje ciljev iz odstavka 1 tega priporočila. Napredek pri doseganju teh ciljev bi bilo treba spremljati v okviru večstranskega nadzora kot del cikla evropskega semestra. Da se omeji upravno breme, bi morala Komisija zagotoviti, da se pri spremljanju uporabljajo informacije, ki so že zbrane z drugimi okviri spremljanja, in da se prepreči podvajanje.
29. Komisija bi morala v sodelovanju z zadevnimi državami članicami in po posvetovanju s socialnimi partnerji in ustreznimi deležniki oceniti in ovrednotiti napredek pri izvajanju tega priporočila ter o tem poročati Svetu do 17. junija 2027.

V Luxembourggu, 16. junija 2022

Za Svet
predsednik
O. DUSSOPT

PRIPOROČILO SVETA**z dne 16. junija 2022****o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost**

(2022/C 243/04)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 166(4) in člena 292 v povezavi s členom 149 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Emisije toplogrednih plinov je treba nujno zmanjšati, zlasti z namenom omejitve dviga morske gladine in verjetnosti ekstremnih vremenskih dogodkov, ki že vplivajo na vse regije po svetu, ⁽¹⁾ ter zmanjšanja ekonomskih in socialnih stroškov, povezanih z učinki globalnega segrevanja ⁽²⁾. Unija in njene države članice so pogodbenice Pariškega sporazuma, sprejetega 15. decembra 2015 na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) ⁽³⁾, ki pogodbenice zavezuje, da dvig globalne povprečne temperature omejijo na precej pod 2 °C glede na predindustrijske ravni in si še naprej prizadevajo, da dvig temperature ne bi presegel 1,5 °C glede na predindustrijske ravni.
- (2) Podnebne spremembe in degradacija okolja pomenijo resno grožnjo, ki zahteva nujno ukrepanje, kot je bilo pred kratkim potrjeno v šestem poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o fizikalnoznanstveni podlagi. Človeško trpljenje in gospodarske izgube zaradi pogostejših ekstremnih dogodkov, povezanih s podnebjem, kot so poplave, vročinski valovi, suše in gozdni požari, so vse pogostejši. V Uniji te izgube v povprečju že presegajo 12 milijard EUR na leto ⁽⁴⁾.

Te izgube bi lahko znašale dodatnih 175 milijard EUR, kar je 1,38 % BDP Unije na leto, če bi globalno segrevanje doseglo 3 °C nad predindustrijskimi ravnmi, v primerjavi s 65 milijardami EUR pri 2 °C in 36 milijardami EUR na leto pri 1,5 °C. To bi nesorazmerno škodovalo nekaterim skupinam, zlasti ljudem, ki so že v ranljivem položaju, in regijam, ki se že soočajo z izzivi.

- (3) Sporočilo Komisije z dne 11. decembra 2019 z naslovom „Evropski zeleni dogovor“ (v nadaljnjem besedilu: evropski zeleni dogovor) določa strategijo, v skladu s katero bo Unija postala prva podnebno nevtralna celina ter se preobrazila v trajnostno, pravičnejšo in uspešnejšo družbo, ki spoštuje omejitve planeta. Potreba po pravičnem prehodu je sestavni del evropskega zelenega dogovora, v katerem je bilo poudarjeno, da nobena oseba in noben kraj ne bi smel biti zapostavljen. Evropska podnebna pravila ⁽⁵⁾ določajo zavezujoč cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 na ravni celotne Unije in zavezujoč vmesni cilj neto domačega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Cilj osmega okoljskega akcijskega programa do leta 2030 ⁽⁶⁾ je na pravičen in vključujoč način pospešiti zeleni prehod na podnebno nevtralno, trajnostno, z viri gospodarno, odporno in konkurenčno krožno gospodarstvo brez strupenih snovi, ki temelji na obnovljivih virih energije, ter varovati, obnoviti in izboljšati kakovost okolja.

⁽¹⁾ IPCC, 2021: Climate Change 2021: The Physical Science Basis (Podnebne spremembe v letu 2021: fizikalnoznanstvena podlaga). Prispevek delovne skupine I k šestemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe.

⁽²⁾ Szewczyk, W., Feyen, L., Matei, A., Ciscar, J.C., Mulholland, E., Soria, A. (2020), Economic analysis of selected climate impacts (Ekonomska analiza izbranih podnebnih vplivov), Urad za publikacije Evropske unije, Luksemburg, doi:10.2760/845605.

⁽³⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

⁽⁴⁾ Evropska komisija (2021), študija v okviru projekta PESETA IV „Climate change impacts and adaptation in Europe“ (Vplivi podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v Evropi), Skupno raziskovalno središče, Sevilla, <http://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv>.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

⁽⁶⁾ Sklep (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (UL L 114, 12.4.2022, str. 22).

- (4) Glede na vojno agresijo Rusije zoper Ukrajino so v sporočilu Komisije z dne 18. maja 2022 z naslovom „Načrt REPowerEU“ (v nadaljnjem besedilu: načrt REPowerEU) v skladu z Izjavo iz Versaillesa z dne 10. in 11. marca 2022, določeni ukrepi za postopno odpravo odvisnosti Unije od fosilnih goriv iz Rusije, in sicer z diverzifikacijo oskrbe s plinom in hitrejšim zmanjšanjem odvisnosti od fosilnih goriv, vključno z uvajanjem sončnih, vetrnih in toplotnih črpalk, razogljičenjem industrije in omogočanjem hitrejšega izdajanja dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov.
- (5) Za prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo in družbo so potrebni celoviti ukrepi politike in znatne naložbe na številnih področjih, kot so podnebni ukrepi, energija, promet, okolje, industrija, raziskave in inovacije (7). Za uresničitev zavezujočega cilja na ravni Unije do leta 2030 je Komisija 14. julija 2021 izdala sporočilo Komisije z naslovom „Pripravljeni na 55“: uresničevanje podnebne cilja EU za leto 2030 na poti do podnebne nevtralnosti, kot tudi veliko povezanih zakonodajnih predlogov (v nadaljnjem besedilu: sveženj „Pripravljeni na 55“). Sveženj „Pripravljeni na 55“ vključuje predloge za posodobitev ustrezne zakonodaje, vključno s sistemom EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) (8), direktivami o obdavčitvi energije, energijski učinkovitosti in energiji iz obnovljivih virov, uredbo o standardih emisijskih vrednosti CO₂ za osebna in kombinirana vozila, uredbo o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, direktivo o infrastrukturi za alternativna goriva ter uredbo o porazdelitvi prizadevanj v zvezi s sektorjema zunaj sedanjega EU ETS, tj. prometnim in gradbenim sektorjem.

Vključuje tudi nove zakonodajne predloge, zlasti za podporo uporabi čistejših goriv v sektorjih letalskega in pomorskega prometa ter za uvedbo mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah in ustanovitev Socialnega sklada za podnebje, kar je neposredno povezano s predlagano uvedbo sistema trgovanja z emisijami za goriva, ki se uporabljajo v stavbah in cestnem prometu. Sveženj „Pripravljeni na 55“ naj bi skupaj z ukrepi na ravni Unije za podporo in spodbujanje potrebnih javnih in zasebnih naložb pomagal podpreti in pospešiti rast novih trgov, na primer za čista goriva in vozila z nizkimi emisijami, s čimer se bodo znižali stroški trajnostnega prehoda za podjetja in tudi državljane.

- (6) Evropski svet se je na zasedanju 20. junija 2019 v svoji „Novi strateški agendi za obdobje 2019–2024“ zavezal, da bo zagotovil pravičen prehod na podnebno nevtralnost, ki bo vključujoč in pri katerem nihče ne bo zapostavljen. Na mednarodni ravni so države članice potrdile cilje trajnostnega razvoja Združenih narodov in ratificirale Pariški sporazum, ki se nanašajo na zahteve po pravičnem prehodu delovne sile ter ustvarjanju dostojnega dela in kakovostnih delovnih mest, pa tudi na potrebo po tem, da se pri prilagajanju in krepitvi zmogljivosti upošteva vidik spola. Smernice Mednarodne organizacije dela zagotavljajo mednarodno uveljavljen okvir politike za pravičen prehod na okoljsko trajnostno gospodarstvo in družbe za vse (9). Poleg tega je 54 podpisnikov (držav in socialnih partnerjev) potrdilo ministrsko deklaracijo „šlezijska deklaracija o solidarnosti in pravičnem prehodu“ (10), ki je bila sprejeta na 24. konferenci pogodbenic (COP) UNFCCC v Katovicah, vključno s Komisijo v imenu Unije in 21 posameznimi državami članicami. Unija in deset držav članic so podpisale deklaracijo „Podpiranje pogojev za pravičen prehod na mednarodni ravni“, sprejeta na 26. konferenci COP UNFCCC v Glasgowu, ter se zavezale, da bodo v dvoletna poročila o preglednosti v okviru poročanja o svojih politikah in ukrepih za doseganje svojih nacionalno določenih prispevkov vključile informacije o pravičnem prehodu.
- (7) Pravičnost in solidarnost sta temeljni načeli politik Unije za zeleni prehod ter pogoj za njegovo široko in trajno javno podporo. V evropskem zelenem dogovoru je poudarjeno, da mora biti prehod pravičen in vključujoč, pri čemer morajo biti v ospredju ljudje, posebna pozornost pa mora biti namenjena podpiranju tistih regij, industrij, delavcev, gospodinjstev in potrošnikov, ki se bodo soočali z največjimi izzivi. Poleg tega je v sporočilu Komisije z dne 14. januarja 2020 z naslovom: „Močna socialna Evropa za pravičen prehod“ poudarjeno, da bo izvajanje

(7) Na primer, kar zadeva infrastrukturo, bo Unija v tem desetletju samo v energetskih sistemih potrebovala približno 350 milijard EUR dodatnih naložb na leto, da bi dosegla cilj zmanjšanja emisij do leta 2030, poleg 130 milijard EUR, ki jih bo potrebovala za druge okoljske cilje.

(8) Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter Uredbe (EU) 2015/757, COM(2021) 551 final.

(9) V smernicah je opredeljen koncept pravičnega prehoda, oblikovalci politik in socialni partnerji pa so pozvani k spodbujanju pravičnega prehoda na svetovni ravni.

(10) Glej dokument ST 14545/2018 REV 1.

evropskega zelenega dogovora Evropi omogočilo, da si bo prizadevala za navzgor usmerjeno konvergenco, socialno pravičnost in skupno blaginjo. V sporočilu Komisije z dne 23. februarja 2022 o dostojnem delu po vsem svetu za svetovni pravični prehod in trajnostno okrevanje je poudarjeno, da mora biti spodbujanje dostojnega dela po vsem svetu v središču pravičnega prehoda ter vključujočega, trajnostnega in odpornega okrevanja po pandemiji.

- (8) V sporočilu Komisije z dne 4. marca 2021 z naslovom „Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic“⁽¹¹⁾ je poudarjeno, da so potrebni enotnost, usklajevanje in solidarnost za napredovanje v bolj zeleno in bolj digitalno desetletje, v katerem bodo Evropejci lahko uspevali. V njem so predlagani trije glavni cilji EU za leto 2030, in sicer, da bi morale biti do leta 2030 zaposlenih vsaj 78 % prebivalstva, starega od 20 do 64 let⁽¹²⁾, da bi se moralo vsako leto vsaj 60 % vseh odraslih udeležiti usposabljanja⁽¹³⁾ in, da bi bilo treba število oseb, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, do leta 2030 zmanjšati za vsaj 15 milijonov⁽¹⁴⁾. Voditelji in voditeljice Unije so te krovne cilje za leto 2030 pozdravili v Izjavi iz Porta z dne 8. maja 2021 na neformalnem srečanju voditeljev in voditeljic držav ali vlad, ki je potekalo 7. do 8. maja 2021 v Portu in na zasedanju Evropskega sveta 24. do 25. junija 2021.
- (9) Z vzpostavljenimi ustreznimi spremljevalnimi politikami⁽¹⁵⁾ bi lahko zeleni prehod do leta 2030 v Uniji skupaj ustvaril približno milijon dodatnih kakovostnih delovnih mest⁽¹⁶⁾, do leta 2050 pa dva milijona⁽¹⁷⁾ v sektorjih, kot so gradbeništvo, informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ali energija iz obnovljivih virov, hkrati pa bi ublažil dolgotrajno zmanjševanje števila srednje kvalificiranih delovnih mest, ki je posledica avtomatizacije in digitalizacije. Po pesimističnem scenariju pa bi lahko učinki zelenega prehoda na podnebno nevtralnost, ki ne bi bil podprt z ustrežno kombinacijo politik, pomenili izgubo do 0,39 % BDP v Uniji ter izgubo do 0,26 % delovnih mest⁽¹⁸⁾.
- (10) Vplivi zelenega prehoda na podjetja in zaposlovanje se bodo razlikovali po sektorjih, poklicih, regijah in državah, kar pomeni spremembe delovnih mest znotraj sektorjev in industrijskih ekosistemov ter obsežne prerazporeditve delovne sile med njimi⁽¹⁹⁾. Prestrukturiranje in prilagajanje v zadevnih podjetjih, sektorjih in ekosistemih zahtevata razvoj novih poslovnih modelov ter obsežne prerazporeditve delovne sile med sektorji in regijami. Izguba delovnih mest se na primer pričakuje v nekaterih rudarskih dejavnostih ali proizvodnji energije iz fosilnih goriv, pa tudi v nekaterih delih avtomobilskega sektorja. Nasprotno se nove zaposlitvene priložnosti pričakujejo v dejavnostih ohranjanja krožne vrednosti ter na področju trajnostnega prometa in proizvodnje energije. Zato bi morale države članice v sodelovanju s socialnimi partnerji ali lokalnimi in regionalnimi organi in deležniki uporabiti podrobnejše pristope ter se osredotočiti na posamezne regije in zadevne ekosisteme.

⁽¹¹⁾ Evropski steber socialnih pravic, ki so ga Svet, Evropski parlament in Komisija razglasili in podpisali na vrhu v Göteborgu novembra 2017, je vodilo Unije za močno socialno Evropo.

⁽¹²⁾ Za doseg tega splošnega cilja si mora Evropa prizadevati, da bi v primerjavi z letom 2019 vsaj prepolovila vrzel v stopnji zaposlenosti med spoloma: zmanjšala delež mladih (starih od 15 do 29 let), ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, na 9 % ter povečala zagotavljanje formalne predšolske vzgoje in varstva.

⁽¹³⁾ Zlasti bi moralo vsaj 80 % oseb, starih od 16 do 74 let, imeti osnovne digitalne spretnosti, dodatno bi bilo treba zmanjšati zgodnje opuščanje šolanja in povečati udeležbo v višjem sekundarnem izobraževanju.

⁽¹⁴⁾ Od 15 milijonov ljudi, ki naj bi se rešili iz revščine ali socialne izključenosti, bi morale biti vsaj 5 milijonov otrok.

⁽¹⁵⁾ Sporočilo Komisije z dne 14. julija 2021 z naslovom „Pripravljeni na 55: uresničevanje podnebnega cilja EU za leto 2030 na poti do podnebne nevtralnosti“.

⁽¹⁶⁾ Delovni dokument služb Komisije, ocena učinka, priložena sporočilu „Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov“, SWD(2020) 176 final. Napovedi na podlagi modela E-QUEST z uporabo scenarija „nižje obdavčitev nizkokvalificirane delovne sile“.

⁽¹⁷⁾ Evropska komisija (2019), „Sustainable growth for all: choices for the future of Social Europe, Employment and Social Developments in Europe 2019, (Trajnostna rast za vse: možnosti za prihodnost socialne Evrope – zaposlovanje in socialni razvoj v Evropi 2019), 4. julij 2019. Na podlagi poglobljene analize, priložene Sporočilu Komisije COM(2018) 773.

⁽¹⁸⁾ SWD(2020) 176 final.

⁽¹⁹⁾ SWD(2020) 176 final.

- (11) Zeleni prehod lahko z ustvarjanjem možnosti za kakovostno zaposlitev za vsakogar ter sprejemanjem ukrepov za zmanjšanje in preprečevanje energijske in prometne revščine prispeva k splošnemu zvišanju dohodkov in zmanjšanju revščine ⁽²⁰⁾. Tako lahko pomaga odpravljati že obstoječe socialno-ekonomske neenakosti in socialno izključenost, izboljšuje zdravje in dobrobit ter spodbuja enakost, vključno z enakostjo spolov. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti nekaterim skupinam prebivalstva, zlasti tistim, ki so že v ranljivem položaju. To vključuje zlasti gospodinjstva z nizkimi in nižjimi srednjimi dohodki, ki velik del svojega dohodka porabijo za osnovne storitve, kot so energija, prevoz in stanovanja, ter mikro, mala in srednja podjetja. Rezultati modeliranja kažejo, da je progresivnost ali regresivnost okoljskih davkov večinoma odvisna od zasnove instrumenta, tudi na primer od tega, v kakšnem obsegu so znižanje dohodnine ali druge možnosti recikliranja prihodkov namenjene osebam z nižjimi dohodki ⁽²¹⁾.
- (12) Dejavnosti ohranjanja krožne vrednosti, vključno s poslovnimi modeli popravil, ponovne uporabe, predelave in storitvene usmerjenosti, lahko spodbujajo cenovno dostopen in trajnosten dostop do blaga in storitev. Ustvarjajo tudi delovna mesta in priložnosti na različnih ravneh znanj in spretnosti, tudi za ženske, invalide in skupine v ranljivem položaju, saj so na teh področjih dejavni subjekti socialnega gospodarstva. S spodbujanjem krožnosti izdelkov močno zmanjšajo emisije ogljika, ustvarjena delovna mesta pa so v bližini izdelkov, ki jih je treba vzdrževati, obnavljati ali deliti.
- (13) Po zadnjih razpoložljivih statistični podatki EU o dohodku in življenjskih pogojih za 2019/2020 je energijska revščina prizadela približno 8 % prebivalstva Unije, tj. več kot 35 milijonov ljudi, ki svojih domov niso mogli ustrezno ogrevati, pri čemer so bile med državami članicami in dohodkovnimi skupinami precejšnje razlike ⁽²²⁾. Na splošno evropska opazovalnica za energijsko revščino na podlagi kombinacije kazalnikov ocenjuje, da se več kot 50 milijonov gospodinjstev v Uniji spopada z energijsko revščino ⁽²³⁾. Energijska revščina, ki je posledica kombinacije nizkih dohodkov, visokega deleža razpoložljivega dohodka, porabljenega za energijo, in slabe energijske učinkovitosti, je že nekaj časa velik izziv za Unijo. Poleg tega se tveganje energijske revščine povečuje z visokimi in nestabilnimi cenami energije, ki so posledica številnih dejavnikov, tudi tistih, ki so povezani z vojno agresijo Rusije zoper Ukrajino in posledičnim odzivom politike Unije. Ta oblika revščine ne prizadene le gospodinjstev z nizkimi dohodki, temveč tudi gospodinjstva z nižjimi srednjimi dohodki v številnih državah članicah.

Gospodinjstva z nadpovprečnimi potrebami po energiji, kar vključuje družine z otroki, tudi enostarševske, invalide in starejše osebe, so prav tako bolj dovzetna za energijsko revščino ⁽²⁴⁾ in njene posledice. Energijska revščina še posebej prizadene tudi ženske, zlasti matere samohranilke in starejše ženske ⁽²⁵⁾. Poleg energijske revščine se vse bolj priznava tudi koncept prometne revščine, ko nekatere kategorije prebivalstva ne morejo doseči družbeno in materialno potrebne ravni prevoznih storitev. Brez ustreznih spremljevalnih ukrepov za zmanjševanje in preprečevanje energijske in prometne revščine obstaja nevarnost, da se bosta ti dve obliki revščine še povečali, zlasti zaradi internalizacije stroškov emisij pri oblikovanju cen ali zaradi stroškov prilagajanja alternativam z večjo učinkovitostjo in manjšimi emisijami.

⁽²⁰⁾ Evropska komisija (2019), „Sustainable growth for all: choices for the future of Social Europe, Employment and Social Developments in Europe 2019“ (Trajnostna rast za vse: možnosti za prihodnost socialne Evrope – zaposlovanje in socialni razvoj v Evropi 2019), poglavje 5, 4. julij 2019, in Evropska komisija (2020), „Leaving no one behind and striving for more: fairness and solidarity in the European social market economy, Employment and Social Developments in Europe 2020“ (Skrb, da nihče ne bo zapostavljen, ter prizadevanje za pravičnost in solidarnost v evropskem socialno tržnem gospodarstvu – zaposlovanje in socialni razvoj v Evropi 2020), poglavje 4.2.2, 15. september 2020. Splošna revščina se v tem okviru meri z dogovorjenim kazalnikom za stopnjo tveganja revščine v skladu s kazalniki iz pregleda socialnih kazalnikov in s tem povezanim krovnim ciljem za leto 2030 v okviru akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic.

⁽²¹⁾ IEEP (2021), Green taxation and other economic instruments: internalising environmental costs to make the polluter pay (Okoljski davek in drugi ekonomski instrumenti: internalizacija okoljskih stroškov, da bi onesnaževalec plačal).

⁽²²⁾ Poleg tega do 6,2 % prebivalcev Unije, tj. več kot 27 milijonov ljudi, zaostaja s plačili za komunalne storitve.

⁽²³⁾ Evropska komisija, letno poročilo EPOV: Addressing Energy Poverty in the European Union: State of Play and Action (Odpravljanje energijske revščine v Evropski uniji: stanje in ukrepanje), 2019, str. 6.

⁽²⁴⁾ Glej poročilo delavnice o energijski revščini, ki je bila 9. novembra 2016 organizirana za Odbor EP za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE).

⁽²⁵⁾ Glej Gender perspective on access to energy in the EU (europa.eu) (Vidik enakosti spolov pri dostopu do energije v EU), Gender and energy (Spol in energija) – Evropski inštitut za enakost spolov (europa.eu), GFE-Gender-Issues-Note-Session-6.2.pdf (oecd.org)

- (14) Načela socialne pravičnosti, kohezije in solidarnosti so trdno vgrajena v oblikovanje ustreznih podnebnih, energetskih in okoljskih okvirov na ravni Unije, vključno z načelom „onesnaževalec plača“ in delitvijo prizadevanj med državami članicami, pa tudi z določeno prerazporeditvijo pravic EU ETS za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav znotraj Unije ter njihovo uporabo za sklad za modernizacijo, ki prispeva k znatnim naložbenim potrebam držav članic z nižjimi dohodki za posodobitev njihovih energetskih sistemov. Poleg tega okvir zakonodaje Unije na področju energetske politike državam članicam zagotavlja orodja za zagotavljanje zaščite energetske revnih in ranljivih gospodinjstev, hkrati pa preprečuje izkrivljanja trga. Ta orodja prispevajo k lažjemu zelenega prehoda, poleg tega pa so namenjena zagotavljanju sredstev za zagotovitev potrebne zaščite na splošno, kot je na primer razvidno iz sporočila Komisije z dne 13. oktobra 2021 z naslovom „Spopadanje z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podporo“ in načrta REPowerEU.
- (15) Države članice imajo na voljo vrsto orodij za načrtovanje in usklajevanje ukrepov za pravičen prehod. V nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih (NEPN), pripravljenih v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁶⁾, bi morale biti ocenjeno število energijsko revnih gospodinjstev ter opisani ukrepi, potrebni za obravnavanje družbenih posledic in teritorialnega učinka energetskega prehoda. V območnih načrtih za pravični prehod, pripravljenih v skladu z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁷⁾ bi bilo treba opredeliti območja, ki so do leta 2027 upravičena do podpore iz Sklada za pravični prehod. V nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost, pripravljenih v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁸⁾, ki se financirajo iz instrumenta NextGenerationEU, so določene reforme in naložbe za spodbujanje zelenega prehoda, vključujoče rasti, socialne in teritorialne kohezije, odpornosti in možnosti za naslednjo generacijo, pri čemer se načrti izvajajo do leta 2026. Nekateri ukrepi za pravičen prehod se izvajajo tudi v okviru drugih programov in pobud, zlasti skladov kohezijske politike.
- (16) Na podlagi načel in politik evropskega zelenega dogovora in zlasti evropskega stebra socialnih pravic je mogoče izboljšati oblikovanje politik na celovit in medsektorski način ter zagotoviti skladnost prizadevanj pri porabi sredstev na ravni Unije in nacionalni ravni. V sporočilu Komisije z dne 17. septembra 2020 z naslovom „Ocena nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov na ravni EU: Spodbujanje zelenega prehoda in okrevanja gospodarstva s celostnim energetskim in podnebnim načrtovanjem“ je Komisija sicer priznala, da končni NEPN vsebujejo nekatere kazalnike in politike na področju energijske revščine, vendar je ugotovila, da ne zagotavljajo vedno jasne prednostne razvrstitve potreb po financiranju za pravičen prehod ter za preusposabljanje in izpopolnjevanje ali za podporo prilagoditev trga dela. Območni načrti za pravični prehod bi se morali osredotočiti na izbrana območja, zato se od njih ne pričakuje, da bodo določali splošno strategijo in splošne politike za pravičen prehod na nacionalni ravni. Čeprav so reforme in naložbe, ki jih podpirajo in pomagajo financirati, zasnovane tako, da zagotavljajo trajne učinke, so območni načrti za pravični prehod in načrti za okrevanje in odpornost časovno omejeni.
- (17) Pravičen prehod na podnebno nevtralnost v Uniji do leta 2050 bo zagotovil, da nihče ne bo zapostavljen, zlasti delavci in gospodinjstva, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, ter zlasti tisti, ki so že zdaj v ranljivem položaju. V ta namen bi morale države članice, kot je določeno v tem priporočilu, vzpostaviti celovite pakete ukrepov ⁽²⁹⁾, okrepiti medsektorske elemente, ki spodbujajo pravičen zeleni prehod, ter optimalno izkoristiti javno in zasebno financiranje. V paketih ukrepov bi bilo treba upoštevati ljudi in gospodinjstva, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, zlasti zaradi izgube delovnih mest, pa tudi zaradi spremenjenih delovnih pogojev in/ali novih zahtev glede nalog na delovnem mestu, ter tiste, ki so izpostavljeni negativnim vplivom na razpoložljive dohodke, izdatke in dostop do osnovnih storitev. Kot del najbolj prizadetih skupin bi morali paketi ukrepov upoštevati zlasti – vendar ne samo – ljudi in gospodinjstva v ranljivem položaju, zlasti ljudi, najbolj oddaljene od trga dela, na primer zaradi

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁽²⁹⁾ Zlasti letni strategiji za trajnostno rast za leti 2021 in 2022, priporočila za euroobmočje za leto 2021 in priporočila za posamezne države.

njihovih spretnosti, razmer na teritorialnem trgu dela ali drugih značilnosti, kot so spol, rasa ali narodnost, vera ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolna usmerjenost. Poleg tega so lahko ljudje in gospodinjstva v ranljivem položaju tudi tisti, ki živijo v revščini in/ali energijski revščini ali jih ta ogroža, se soočajo z ovirami pri mobilnosti ali so preobremenjeni s stanovanjskimi stroški, vključno z enostarševskimi družinami, v katerih so bolj pogoste matere samohranilke kot pa očetje samohranilci. Pakete ukrepov bi bilo treba prilagoditi lokalnim razmeram ter pri tem upoštevati potrebe najbolj ranljivih in oddaljenih delov Unije, vključno z najbolj oddaljenimi regijami in otoki.

- (18) Aktivna podpora za kakovostno zaposlovanje bi se morala osredotočiti na pomoč delavcem, iskalcem zaposlitve, osebam, ki niso zaposlene, se ne izobražujejo ali usposablajo, in samozaposlenim, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel. Zlasti premalo zastopane osebe, kot so ženske, nizkokvalificirani delavci, invalidi, starejši ali osebe s sorazmerno nizko sposobnostjo prilagajanja spremembam na trgu dela, potrebujejo podporo za izboljšanje zaposljivosti in iskanje zaposlitve v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2021/402⁽³⁰⁾. Na podlagi prejšnjih političnih smernic, zlasti Priporočila in Sklepov Sveta (EU) 2020/1512⁽³¹⁾ in (EU) 2021/1868⁽³²⁾, bi morali paketi ukrepov tako vključevati prilagojene ukrepe za podporo spodbudam za zaposlovanje in prehod, podporo podjetništvu, zlasti za ženske ali invalide, in ukrepe za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja ter na najbolj prizadetih območjih. Taki ukrepi so lahko skupaj z ustrežno podporo Unije tudi ključnega pomena za reševanje izzivov na trgu dela, ki so, na primer, posledica pritoka ukrajinskih beguncev, zlasti v najbolj prizadetih državah članicah. Spodbujati bi morali tudi učinkovito izvajanje in uveljavljanje obstoječih pravil o delovnih pogojih ter podpirati družbeno odgovorno prestrukturiranje v skladu z obstoječimi pravili in standardi. Socialni partnerji imajo ključno vlogo, da z dialogom prispevajo k odpravljanju zaposlitvenih in socialnih posledic izzivov zelenega prehoda.
- (19) Dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za vse je bistvenega pomena za zagotovitev, da ima delovna sila spretnosti, potrebne za uresničevanje zelenega prehoda. Vidike pravičnega prehoda bi bilo zato treba vključiti v razvoj in izvajanje nacionalnih strategij za spretnosti, ob upoštevanju predlogov Komisije v evropskem programu znanj in spretnosti⁽³³⁾ ter novi posodobljeni industrijski strategiji EU⁽³⁴⁾. Pomemben vzvod bodo tudi partnerstva za spretnosti v okviru pakta za znanja in spretnosti. Najnovejši podatki o trgu dela in spretnostih ter predvidevanja, tudi na regionalni, sektorski in poklicni ravni, omogočajo prepoznavanje in napovedovanje potreb po ustreznih poklicnih in prenosljivih spretnostih, kar je tudi podlaga za prilagajanje učnih načrtov potrebam po spretnostih za zeleni prehod. Poklicno izobraževanje in usposabljanje bi moralo mladim in odraslim, zlasti ženskam in nizkokvalificiranim delavcem, zagotoviti spretnosti, potrebne za obvladovanje zelenega prehoda v skladu s Priporočilom Sveta 2020/C 417/01⁽³⁵⁾.

Vajeništva in plačana pripravništva, vključno z močnimi elementi usposabljanja, zlasti za mlade, prispevajo k prehodom na trgu dela, zlasti v dejavnosti, ki prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem, ter v sektorje, ki se soočajo s posebnim pomanjkanjem spretnosti. Spodbujati bi bilo treba večjo udeležbo odraslih v vseživljenjskem učenju, da bi zadovoljili potrebe po izpopolnjevanju in preusposabljanju, med drugim z omogočanjem posameznikom, da poiščejo usposabljanje, prilagojeno njihovim potrebam, ter po potrebi s kratkimi, kakovostnimi tečaji za pridobivanje spretnosti za zeleni prehod, pri čemer se upošteva Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022⁽³⁶⁾, ki naj bi olajšalo vrednotenje in priznavanje rezultatov takih tečajev.

⁽³⁰⁾ Priporočilo Komisije (2021) 402 z dne 4. marca 2021 o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju (EASE) po krizi zaradi COVID-19 (UL L 80, 8.3.2021, str. 1).

⁽³¹⁾ Sklep Sveta (EU) 2020/1512 z dne 13. oktobra 2020 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 344, 19.10.2020, str. 22).

⁽³²⁾ Sklep Sveta (EU) 2021/1868 z dne 15. oktobra 2021 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 379, 26.10.2021, str. 1).

⁽³³⁾ Sporočilo Komisije z dne 1. julija 2020 z naslovom „Evropski program znanj in spretnosti za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost“.

⁽³⁴⁾ Sporočilo Komisije z dne 5. maja 2021 z naslovom „Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši notni trg za okrevanje Evrope“.

⁽³⁵⁾ Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1).

⁽³⁶⁾ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost (Glej stran 10 tega Uradnega lista).

- (20) Sestavo sistemov davčnih ugodnosti in sistemov socialne zaščite bi bilo treba pregledati glede na posebne potrebe, ki izhajajo iz zelenega prehoda, ob upoštevanju načela „onesnaževalec plača“ in potrebe, da spremljajoče politike ne uvajajo subvencij za porabo fosilnih goriv, ne omejujejo potrošnikov na določeno tehnologijo ter ne zmanjšujejo spodbud za prenovo stavb, zamenjavo sistemov toplotne energije in na splošno ukrepov za energijsko učinkovitost. Kombinacija različnih politik lahko podpre najranljivejša gospodinjstva in delavce, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel. Odvisno od nacionalnih in individualnih razmer bi to lahko na primer vključevalo preusmeritev obdavčitve z dela na podnebne in okoljske cilje, kot je bilo predvideno v predlogu za revizijo direktive o obdavčitvi energije ⁽³⁷⁾, pregled shem brezposelnosti in/ali po potrebi začasno in ciljno usmerjeno neposredno dohodkovno podporo. Sisteme socialne zaščite, vključno s politikami socialnega vključevanja, je mogoče pregledati in po potrebi prilagoditi glede na zeleni prehod, še posebej za zagotavljanje dohodkovne varnosti, zlasti med prehodi med zaposlitvami, ter za zagotavljanje ustreznih socialnih, zdravstvenih in negovalnih storitev z ustrezno socialno infrastrukturo, zlasti na najbolj prizadetih območjih, na primer na podeželju in oddaljenih območjih, kot so najbolj oddaljene regije, da se prepreči socialna izključenost in obravnavajo zdravstvena tveganja. Za preprečevanje socialne izključenosti otrok in boj proti njej so naložbe v socialno infrastrukturo za otroke namenjene zagotavljanju dostopa pomoči potrebnih otrok do ključnih storitev, kot je določeno v Priporočilu Sveta (EU) 2021/1007 ⁽³⁸⁾.
- (21) Za povečanje fizične in finančne odpornosti na nepopravljive posledice podnebnih sprememb na vključujoč način je treba spodbujati ozaveščanje o tveganjih, zmanjševanje tveganj in rešitve za prenos tveganj, zlasti s povečanjem razpoložljivosti zavarovalnih rešitev ter z naložbami v obvladovanje tveganja nesreč in prilagajanje za zmanjšanje fizičnih vplivov podnebnih sprememb in s tem vrzeli na področju varstva podnebja, pri čemer je treba upoštevati mikro, mala in srednja podjetja ter podeželska in oddaljena območja, kot so najbolj oddaljene regije. Okrepiti bi bilo treba obvladovanje tveganja nesreč, vključno s sistemi civilne zaščite na nacionalni ravni in na ravni Unije, za boljše preprečevanje s podnebjem povezanih pretresov ter za pripravo in odzivanje nanje.
- (22) Vsako ima pravico do dostopa do kakovostnih osnovnih storitev, vključno z energijo, prevozom, vodo, sanitarno oskrbo, finančnimi storitvami in digitalnimi komunikacijami, poleg tega pa bi bilo treba zagotoviti podporo za enak dostop do teh storitev za tiste, ki to potrebujejo ⁽³⁹⁾. Zagotoviti bi bilo treba tudi dostop do socialnih stanovanj ali kakovostne pomoči pri pridobitvi stanovanj vsem socialno ogroženim ⁽⁴⁰⁾. Poleg tega lahko uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ koristi gospodinjstvom z nizkimi in srednjimi dohodki, ranljivim odjemalcem, vključno s končnimi porabniki, ljudem, ki jih je prizadela ali jim grozi energijska revščina, in ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih. Poleg zaščite in krepitve vloge potrošnikov energije so potrebni posebni ukrepi za preprečevanje in odpravljanje temeljnih vzrokov energijske revščine, zlasti s spodbujanjem naložb, ciljno usmerjenih v izboljšanje energijske učinkovitosti, zlasti v sektorju socialnih stanovanj. Predlagane posodobitve direktive o energijski učinkovitosti ⁽⁴¹⁾ ter direktive o energijski učinkovitosti stavb ⁽⁴²⁾ naj bi obravnavale tudi glavne neekonomske ovire za prenovo, kot so deljene spodbude, vključno z dogovori med lastniki in najemniki, ter solastniške strukture. V tem okviru bi morali biti posebej pozorni na ženske in določene skupine, ki jih bolj ogroža energijska revščina, kot so invalidi, starši samohranilci, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem.

Z obstoječimi in nastajajočimi izzivi mobilnosti se je mogoče spopasti s podpornimi ukrepi in razvojem potrebne infrastrukture, kot je javni prevoz. Cenovna dostopnost, razpoložljivost in varnost trajnostne mobilnosti ter različnih načinov prevoza, vključno z zasebnim in javnim prevozom, so ključnega pomena za zagotovitev, da bodo imeli vsi koristi od zelenega prehoda in bili v njem udeleženi. Mobilnost v mestih ima v tem okviru pomembno vlogo, kar je razvidno tudi iz sporočila Komisije z dne 14. decembra 2021 z naslovom „Novi okvir EU za mobilnost v mestih“.

⁽³⁷⁾ V predlogu direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energentov in električne energije (prenovitev), COM(2021) 563 final, je predviden tak premik v obdavčitvi energentov in električne energije za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev.

⁽³⁸⁾ Priporočilo Sveta (EU) 2021/1004 z dne 14. junija 2021 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke (UL L 223, 22.6.2021, str. 14).

⁽³⁹⁾ „Evropski stebel socialnih pravic“, ki so ga Evropski parlament, Svet in Komisija slovesno razglasili 17. novembra 2017, načelo 20.

⁽⁴⁰⁾ „Evropski stebel socialnih pravic“, ki so ga Evropski parlament, Svet in Komisija slovesno razglasili 17. novembra 2017, načelo 19(a).

⁽⁴¹⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti (prenovitev), COM(2021) 558 final.

⁽⁴²⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti stavb (prenovitev), COM(2021) 802 final.

- (23) Pristop celotne družbe k pravičnemu prehodu bi moral podpirati ukrepe politike, ki temeljijo na usklajevanju oblikovanja politik in okrepljenih operativnih zmogljivostih na vseh ravneh in na vseh ustreznih področjih politike, pri čemer bi imeli aktivno vlogo tudi regionalni in lokalni organi. Temeljiti bi moral tudi na vključevanju socialnih partnerjev na vseh ravneh in stopnjah ter učinkovitem in vplivnem sodelovanju civilne družbe in deležnikov. Tako usklajevanje in sodelovanje bi lahko zagotovilo, da se načela pravičnosti in solidarnosti evropskega zelenega dogovora že od samega začetka vključijo v oblikovanje, izvajanje in spremljanje politike, kar bi bila podlaga za široko in dolgoročno podporo vključujočim politikam, ki spodbujajo zeleni prehod.
- (24) Obsežna zbirka dokazov je ključnega pomena za uvedbo smotrnih socialnih politik in politik trga dela, ki zagotavljajo pravičen in vključujoč prehod. V ta namen postopna uskladitev in doslednost opredelitev, konceptov, klasifikacij in metodologij, zlasti na podlagi Priporočila Komisije (EU) 2020/1563⁽⁴³⁾, olajšujeta ocene in njihovo primerljivost. Nadaljnji ukrepi na področju raziskav in inovacij lahko prispevajo k bazi znanja, ki se lahko vključi v politiko in javno razpravo. Izmenjava informacij z javnostjo v vsej njeni raznolikosti in ključnimi deležniki, na primer o rezultatih ocenjevanj, predvidevanj in spremljanja, lahko prispeva k oblikovanju politik in odgovornosti.
- (25) Ustrezni podrobni in visokokakovostni podatki in kazalniki, razčlenjeni po spolu, so potrebni zlasti za ocenjevanje zaposlitvenih, socialnih in distribucijskih učinkov politik na področju podnebnih sprememb. Taki podatki in kazalniki trenutno niso v celoti na voljo. Čeprav je bil dosežen določen napredek pri merjenju energijske revščine, bi se lahko na primer razvili kazalniki za ocenjevanje prometne revščine, in sicer v skladu z nacionalnimi okoliščinami. Spremljanje in ocenjevanje je mogoče okrepiti s številnimi ukrepi, ki se osredotočajo na kazalnike, preglednice ter manjše pilotne projekte in politično eksperimentiranje. Ukrepi bi morali temeljiti ali se opirati na obstoječe preglednice, kot sta pregled socialnih kazalnikov in preglednica evropskega zelenega dogovora, ki vsebujeta ustrezne informacije o posebnih vidikih politik pravičnega prehoda.
- (26) Optimalna in učinkovita uporaba javnih in zasebnih sredstev ter mobilizacija vseh razpoložljivih virov in njihova učinkovita uporaba so še zlasti pomembne zaradi velikih potreb po naložbah, ki izhajajo iz zelenega prehoda. Na ravni Unije so ustrezni ukrepi podprti s proračunom Unije in instrumentom NextGenerationEU. Izvajali se bodo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, mehanizma za pravični prehod, vključno s Skladom za pravični prehod (SPP), Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Kohezijskega sklada, pomoči za okrevanje za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU), programa ERASMUS+ in Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG), programa LIFE, programa Obzorje Evropa, skladov za modernizacijo in inovacije⁽⁴⁴⁾ skladov v okviru skupne kmetijske politike (SKP). Poleg tega Komisija podpira države članice z Instrumentom za tehnično podporo, tako da zagotavlja prilagojeno tehnično strokovno znanje za oblikovanje in izvajanje reform, vključno s tistimi, ki spodbujajo pravičen prehod na ogljično nevtralnost.
- (27) Evropski semester je okvir za usklajevanje gospodarske in zaposlitvene politike Unije. To vlogo bo imel tudi v fazi okrevanja in pri spodbujanju zelenega in digitalnega prehoda, ki temeljita na štirih razsežnostih konkurenčne trajnosti, ter bo prispeval k doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Komisija bo v okviru evropskega semestra pozorno spremljala socialno-ekonomske rezultate in učinke ter po potrebi predlagala ciljno usmerjena priporočila za posamezne države, da bi zagotovila, da nihče ne bo zapostavljen. Dopolnjevanje z ukrepi, ki so podprti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, bo prednostna naloga. Spremljanje tega priporočila bo zato potekalo v skladu z evropskim semestrom, kakor je ustrezno, tudi v okviru ustreznih odborov znotraj njihovih pristojnosti, in sicer na podlagi ustreznih ocen, ocen učinka politike in stanja izvajanja smernic iz tega priporočila. Način spremljanja ne bo povzročil nepotrebnih upravnih bremen za države članice.

⁽⁴³⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2020/1563 z dne 14. oktobra 2020 o energijski revščini (UL L 357, 27.10.2020, str. 35).

⁽⁴⁴⁾ Zunaj proračuna Unije in instrumenta NextGenerationEU.

- (28) Poleg tega bi morale države članice v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 v okviru osnutka in končne posodobitve svojih NEPN leta 2023 oziroma leta 2024 na podlagi tega priporočila razmisliti o vključitvi ocen zaposlitvenega, socialnega in porazdelitvenega učinka ter vidikov pravičnega prehoda v vseh pet razsežnosti energetske unije ter dodatno izboljšati ukrepe politike za obravnavanje teh učinkov s posebnim poudarkom na energijski revščini.
- (29) Poleg tega lahko spremljanje izvajanja tega priporočila temelji na obstoječih dokazih v okviru vzpostavljenih postopkov večstranskega nadzora, kot je evropski semester. Svet ali Komisija lahko od Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito v skladu s členoma 150 oziroma 160 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter v sodelovanju z drugimi ustreznimi odbori, zlasti Odborom za ekonomsko politiko, zahteva, da na podlagi ustreznega poročanja Komisije in drugih orodij za večstranski nadzor na svojem področju pristojnosti preučita izvajanje tega priporočila. V tem okviru si Komisija prizadeva tudi za povečanje razpoložljivosti podatkov, razčlenjenih po spolu, za posodobitev in uporabo obstoječih okvirov in metodoloških navodil, tudi za merjenje energijske in prometne revščine in okoljskih neenakosti ter za ocenjevanje učinkovitosti in dejanskega učinka ukrepov politike –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

CILJ

- (1) V skladu z načeli evropskega zelenega dogovora in evropskega stebra socialnih pravic je cilj tega priporočila zagotoviti, da bo prehod Unije na podnebno nevtraln in okoljsko trajnostno gospodarstvo do leta 2050 pravičen in da nihče ne bo zapostavljen.
- (2) Države članice so v ta namen pozvane, naj v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji po potrebi sprejmejo in izvajajo celovite in skladne pakete ukrepov, ki bodo obravnavali zaposlitvene in socialne vidike za spodbujanje pravičnega prehoda v vseh politikah, zlasti podnebni, energetski in okoljski politiki, ter optimalno izkoristijo javno in zasebno financiranje.

OPREDELITEV POJMOV

- (3) V tem priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
- (a) „zeleni prehod“ pomeni prehod gospodarstva in družbe Unije na doseganje podnebnih in okoljskih ciljev predvsem s politikami in naložbami v skladu z evropskimi podnebnimi pravili, ki določajo obveznost doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050, evropskim zelenim dogovorom in mednarodnimi zavezami, vključno s Pariškim sporazumom, drugimi večstranskimi okoljskimi sporazumi in cilji trajnostnega razvoja;
- (b) „podnebni in okoljski cilji“ pomenijo šest ciljev iz Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁵⁾, in sicer: blažitev podnebnih sprememb; prilagajanje podnebnim spremembam; trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov; prehod na krožno gospodarstvo; preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja ter varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov;
- (c) „ljudje in gospodinjstva, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel“ pomenijo tiste, katerih dejanski dostop do kakovostne zaposlitve, vključno s samozaposlitvijo, in/ali do izobraževanja in usposabljanja in/ali do dostojnega življenjskega standarda je bistveno omejen ali obstaja tveganje, da bo bistveno omejen kot neposredna ali posredna posledica zelenega prehoda;

⁽⁴⁵⁾ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13) („uredba o taksonomiji“) določa skupni sistem klasifikacije za trajnostne gospodarske dejavnosti.

- (d) „ljudje in gospodinjstva v ranljivem položaju“ pomenijo tiste, ki se neodvisno od zelenega prehoda soočajo ali jim grozi, da se bodo soočili z omejenim dostopom do kakovostne zaposlitve, vključno s samozaposlitvijo, in/ali do izobraževanja in usposabljanja in/ali do dostojnega življenjskega standarda in osnovnih storitev, kar pomeni majhno sposobnost prilagajanja posledicam zelenega prehoda;
- (e) „mikro, mala in srednja podjetja“ pomenijo podjetja, ki zaposlujejo manj kot 250 oseb, vključno s samozaposlenimi, ki poleg sebe ne zaposlujejo drugih oseb, in katerih letni promet ne presega 50 milijonov EUR in/ali letna bilanca stanja ne presega 43 milijonov EUR, izračunano v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014 ⁽⁴⁶⁾;
- (f) „energijska revščina“ pomeni pomanjkanje osnovnih energetskih storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard in zdravje, v gospodinjstvu, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon električnih aparatov, glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo socialno politiko in druge politike ⁽⁴⁷⁾; opredelitev pojma „energijska revščina“ v tem priporočilu se bo uporabljala, razen če bo v Direktivi 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁸⁾, kakor bo morda spremenjena ali nadomeščena na podlagi predloga Komisije z dne 14. julija 2021 ⁽⁴⁹⁾, opredelitev tega pojma drugačna; v tem primeru se bo za namene tega priporočila uporabljala slednja opredelitev;
- (g) „osnovne storitve“ pomenijo kakovostne storitve, vključno z vodo, higieno, energijo, prevozom in mobilnostjo, finančnimi storitvami in digitalnimi komunikacijami; v skladu z načelom 20 evropskega stebra socialnih pravic bi bilo treba zagotoviti podporo za dostop do takih storitev tistim, ki jih potrebujejo, ter možnosti za znižanje stroškov, vključno s storitvami ponovne uporabe, popravila, donacij in souporabe;
- (h) „paket ukrepov“ pomeni celovit in skladen sklop ukrepov politike, ki združuje politike na področju zaposlovanja, spretnosti in socialnih zadev s podnebnimi, energetskimi, prometnimi, okoljskimi in drugimi politikami zelenega prehoda z dobro usklajenim medsektorskim pristopom, ki temelji na eni ali več nacionalnih strategijah in/ali akcijskih načrtih ter po potrebi izkorišča mehanizme usklajevanja in upravljanja na ravni Unije in na nacionalni ravni.

PAKETI UKREPOV ZA PRAVIČEN ZELENİ PREHOD

- (4) Da bi zagotovile aktivno podporo kakovostnemu zaposlovanju za pravičen prehod in gradile na Priporočilu (EU) 2021/402, naj države članice v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji razmislijo o naslednjih ukrepih v podporo ljudem, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, zlasti tistim v ranljivem položaju, in jim po potrebi pomagajo, da se prek zaposlitve ali samozaposlitve usmerijo v gospodarske dejavnosti, ki prispevajo k uresničevanju podnebnih in okoljskih ciljev:
- (a) učinkoviti podpora ohranjanju kakovostne zaposlitve in dostopu do nje, zlasti s službami za zaposlovanje, vključno s prilagojeno pomočjo pri iskanju zaposlitve ter učnimi tečaji, ki so po potrebi ciljno usmerjeni tudi v zelene in digitalne spretnosti; razmisliti bi morale tudi o dobro zasnovanih, ciljno usmerjenih in časovno omejenih programih zaposlovanja, ki z usposabljanjem pripravljajo upravičence, zlasti osebe iz premalo zastopanih skupin ter osebe v ranljivem položaju, na nadaljnjo udeležbo na trgu dela;

⁽⁴⁶⁾ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

⁽⁴⁷⁾ Čeprav je opredelitev pojma „ranljivi odjemalci“ prepuščena državam članicam, vključuje gospodinjstva, ki ne morejo ustrezno ogrevati ali hladiti svojih domov in/ali zaostajajo s plačili za komunalne storitve, v skladu s priporočilom Komisije o energijski revščini, C/2020/9600 final (UL L 357, 27.10.2020, str. 35).

⁽⁴⁸⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energijski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

⁽⁴⁹⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti (prenovitev), COM(2021) 558 final.

- (b) učinkoviti uporabi ciljno usmerjenih in dobro zasnovanih spodbud za zaposlovanje in prehajanje, vključno z razmislekom o ustrezni uporabi subvencij za plače in zaposlovanje ter spodbud, povezanih s prispevki za socialno varnost, da bi spremljali medsektorske prehode na trgu dela in mobilnost delovne sile med regijami in državami glede na priložnosti in izzive zelenega prehoda;
- (c) spodbujanju podjetništva, vključno s podjetji in drugimi subjekti socialnega gospodarstva ⁽⁵⁰⁾, zlasti v regijah, ki se soočajo z izzivi prehoda, ter po potrebi v sektorjih, ki spodbujajo podnebne in okoljske cilje, kot je krožno gospodarstvo, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti ženskemu podjetništvu; podpora bi morala združevati finančne ukrepe, vključno z nepovratnimi sredstvi, posojili ali lastniškim kapitalom, in nefinančne ukrepe, prilagojene posamezni fazi življenjskega cikla podjetja, vključno z usposabljanjem in svetovalnimi storitvami, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti dejavnostim ozaveščanja; podpora bi morala biti vključujoča in dostopna premalo zastopanim in prikrajšanim skupinam;
- (d) spodbujanju ustvarjanja kakovostnih delovnih mest, zlasti na območjih, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, ter, če je ustrezno, v sektorjih, ki spodbujajo podnebne in okoljske cilje, kot je krožno gospodarstvo, z olajšanjem dostopa do financiranja in trgov za mikro, mala in srednja podjetja, zlasti tista, ki prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem, da bi tako podprli konkurenčnost, inovacije in kakovostno zaposlovanje na enotnem trgu, tudi v sektorjih in ekosistemih strateškega pomena na nacionalni in lokalni ravni;
- (e) analiziranju učinka zelenega prehoda na zdravje in varnost pri delu ter ustreznemu spodbujanju ukrepov za obravnavanje novih tveganj ali morebitnega povečanja obstoječih tveganj, ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. junija 2021 z naslovom „Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2021–2027 - Varnost in zdravje pri delu v spreminjajočem se svetu dela“;
- (f) zagotovitvi učinkovitega izvajanja in uveljavljanja obstoječih pravil o delovnih pogojih, zlasti glede zdravja in varnosti pri delu, organizacije dela in vključevanja delavcev, za zagotovitev poštenih delovnih pogojev in kakovosti delovnih mest med prehodom, vključno z gospodarskimi dejavnostmi, ki prispevajo k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev;
- (g) spodbujanju uporabe praks družbeno odgovornega javnega naročanja ⁽⁵¹⁾, vključno s socialnimi merili za oddajo javnega naročila, ki ustvarjajo priložnosti za ljudi, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, ob spodbujanju zelenih meril za oddajo javnega naročila;
- (h) zagotovitvi polne in smiselne udeležbe, vključno z obveščanjem in posvetovanjem, delavcev na vseh ravneh in njihovih predstavnikov pri predvidevanju sprememb in upravljanju procesov prestrukturiranja, vključno s tistimi, ki so povezani z zelenim prehodom, v skladu s sporočilom Komisije z dne 13. decembra 2013 o okviru kakovosti EU za predvidevanje sprememb in prestrukturiranje.
- (5) Za zagotovitev enakega dostopa do kakovostnega, cenovno dostopnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja ter enakih možnosti – tudi z namenom krepitev enakosti spolov – se države članice spodbujajo, naj razmislijo o naslednjih ukrepih, ki jih je treba izvajati v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji in hkrati spoštovati njihovo avtonomijo, zlasti v podporo ljudem in gospodinjstvom, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, še posebej tistim v ranljivem položaju:
- (a) vključitvi zaposlitvenih in socialnih vidikov zelenega prehoda, vključno z morebitnim pomanjkanjem delovne sile, v razvoj in izvajanje ustreznih nacionalnih strategij na področju spretnosti, na primer v okviru evropskega programa znanj in spretnosti, ter podpori za vzpostavitev in usklajitev partnerstev med deležniki, tudi v okviru pakta za znanja in spretnosti, pri čemer se zagotavlja, da so spretnosti v središču načrtov prehoda za ustrezne industrijske ekosisteme, ki prispevajo k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev;

⁽⁵⁰⁾ Sporočilo Komisije z dne 9. decembra 2021 z naslovom „Ustvarjanje gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo“.

⁽⁵¹⁾ V skladu z Direktivo (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70), in obvestilom Komisije „Kupujte družbeno odgovorno – priročnik za upoštevanje družbenih vidikov pri javnem naročanju“ (druga izdaja) (UL C 237, 18.6.2021, str. 1).

- (b) pripravi najnovejših podatkov o trgu dela in spretnostih ter predvidevanju, opredelitvi in napovedovanju potreb po poklicnih in prenosljivih spretnostih; graditvi na obstoječih orodjih in pobudah, vključno s strokovnim znanjem socialnih partnerjev in ustreznih deležnikov ter sodelovanjem z njimi; morebitni prilagoditvi – v skladu z nacionalnimi in regionalnimi okoliščinami – učnih načrtov izobraževanja in usposabljanja potrebam zelenega prehoda ter ustreznemu zagotavljanju šolskega in kariernega svetovalnega dela;
- (c) zagotavljanju visokokakovostnega dostopnega, cenovno ugodnega in vključujočega začetnega izobraževanja in usposabljanja, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, ki učencem zagotovi spretnosti ter kompetence, pomembne za zeleni prehod. Po potrebi bi se moralo razmisliti o tem, da bi učenje za trajnostnost, vključno z naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko, interdisciplinarnimi pristopi ter digitalnimi spretnostmi, kot sestavni del vključili v učne načrte ter programe izobraževanja in usposabljanja, ter to spodbujati; sprejeti bi se morali posebni ukrepi za privabljanje invalidov, žensk, nizko usposobljenih delavcev in drugih skupin, ki so trenutno premalo zastopane na zadevnih poklicnih področjih, ter spodbujati njihove poklicne poti;
- (d) uvedbi ali okrepitvi programov podpore za vajeništva ter, kadar je to mogoče, za plačana kakovostna pripravništva in programe sledenja na delovnem mestu, ki bi imeli močno komponento usposabljanja, zlasti v mikro, malih in srednjih podjetjih, vključno s tistimi, ki prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem, ter v sektorjih, ki se soočajo s posebnim pomanjkanjem spretnosti, na primer v gradbeništvu in IKT. Take programe bi bilo treba spremljati in ocenjevati na nacionalni ali regionalni ravni, zagotavljati pa bi morali kakovost delovnih mest ob upoštevanju priporočil Sveta 2018/C 153/01 ⁽⁵²⁾ in 2014/C 88/01 ⁽⁵³⁾;
- (e) povečanju udeležbe odraslih v usposabljanju v celotnem delovnem življenju v skladu s potrebami po izpolnjevanju in preusposabljanju za zeleni prehod z zagotavljanjem podpore za usposabljanje znotraj delovnih mest, sprememb zaposlitve ter prenosljive spretnosti, zlasti za olajšanje preusmeritve v sektorje in gospodarske dejavnosti, za katere se pričakuje, da se bodo razširili; spodbujanju posameznikov k usposabljanju, ki je prilagojeno njihovim potrebam, med drugim s kratkimi in kakovostnimi tečaji na področju spretnosti za zeleni prehod; tonamenski morebitni zagotovitvi pravice dostopa do plačanega dopusta za usposabljanje in kariernega svetovalnega dela ter možnosti vzpostavitve individualnih učnih računov ob upoštevanju Priporočila Sveta z dne 16. junija 2022 ⁽⁵⁴⁾, ter podpori razvoja kratkih, kakovostnih in splošno priznanih tečajev ob upoštevanju Priporočila Sveta z dne 16. junija 2022 ⁽⁵⁵⁾.
- (6) Za zagotovitev nadaljnje pravičnosti sistemov davčnih ugodnosti in sistemov socialne zaščite, vključno s politikami socialnega vključevanja, v okviru zelenega prehoda ter po potrebi ob upoštevanju Priporočila Sveta 2019/C 387/01 ⁽⁵⁶⁾ naj države članice razmislijo o naslednjih ukrepih v podporo ljudem in gospodinjstvom, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, zlasti tistim v ranljivem položaju, za podporo prehodom na trgu dela, vključno s prehodi na gospodarske dejavnosti, ki prispevajo k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev, preprečevanje in zmanjšanje energijske in prometne revščine v skladu z nacionalnimi okoliščinami ter ublažitev regresivnih učinkov ukrepov politike:
- (a) oceni in po potrebi prilagoditvi sistemov obdavčitve na izzive, ki izhajajo iz prehoda na podnebno nevtralnost, zlasti s preusmeritvijo davčnega bremena z dela in zmanjšanjem davčnega bremena za skupine z nizkimi in srednjimi dohodki na druge vire, ki prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem, s preprečevanjem in blaženjem regresivnih učinkov, ohranjanjem progresivne narave neposrednega obdavčevanja ter zagotavljanjem financiranja ustrezne socialne zaščite in naložbenih ukrepov, zlasti tistih, ciljno usmerjenih v zeleni prehod;

⁽⁵²⁾ Priporočilo Sveta 2018/C 153/01 z dne 15. marca 2018 o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva (UL C 153, 2.5.2018, str. 1).

⁽⁵³⁾ Priporočilo Sveta 2014/C 88/01 z dne 10. marca 2014 o okviru za kakovost pripravništev (UL C 88, 27.3.2014, str. 1).

⁽⁵⁴⁾ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o individualnih učnih računih (Glej stran 26 tega Uradnega lista.).

⁽⁵⁵⁾ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost (Glej stran 10 tega Uradnega lista.).

⁽⁵⁶⁾ Priporočilo Sveta 2019/C 387/01 z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (UL C 387, 15.11.2019, str. 1).

- (b) pregledu in po potrebi prilagoditvi sistemov socialne zaščite, vključno s politikami socialnega vključevanja, glede na izzive na področju zaposlovanja, sociale in zdravja, ki jih prinaša zeleni prehod; v ta namen bi morale države članice razmisliti, kako bi bilo mogoče najbolje zagotoviti ustrezno dohodkovno varnost, vključno z inovativnimi programi za prehod med zaposlitvami, nadomestili za brezposelnost in sistemi minimalnega dohodka, ter jo prilagoditi potrebam, ki izhajajo iz zelenega prehoda; zagotoviti bi morale tudi izvajanje kakovostnih, cenovno ugodnih in dostopnih socialnih in zdravstvenih storitev ter storitev dolgotrajne oskrbe, zlasti za ljudi in gospodinjstva, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, še posebej z naložbami v socialno infrastrukturo za otroško varstvo, dolgotrajno oskrbo in zdravstveno varstvo;
- (c) zagotovitvi, kjer je to potrebno, in ob dopolnjevanju ukrepov iz točke 7(a) med njihovim izvajanjem ciljno usmerjene inčasne neposredne dohodkovne podpore, zlasti ljudem in gospodinjstvom v ranljivem položaju, da se ublažijo neugodna dohodkovna in cenovna gibanja, povezane tudi z izboljšanimi spodbudami za nujno doseganje potrebnih podnebnih in okoljskih ciljev, ob ohranjanju cenovnih signalov, ki podpirajo zeleni prehod; v ta namen bi morale države članice razmisliti o zagotovitvi ustreznega financiranja takih ukrepov, med drugim z izboljšanjem kakovosti javne porabe, optimalno uporabo ustreznih skladov Unije in črpanjem proračunskih sredstev, ustvarjenih z davki na energijo in okoljskimi davki ter EU ETS;
- (d) izboljšanju ozaveščenosti o tveganjih, zmanjševanju tveganj in rešitev za prenos tveganj, kar zadeva gospodinjstva in podjetja, zlasti mikro, mala in srednja podjetja, zlasti z zagotavljanjem razpoložljivosti in cenovne dostopnosti zavarovalnih rešitev, zlasti za ljudi in gospodinjstva v ranljivem položaju.
- (7) Za zagotovitev dostopa ljudi in gospodinjstev, ki jih je zeleni prehod najbolj prizadel, zlasti tistih v ranljivem položaju in v regijah, ki se soočajo z izzivi prehoda, do cenovno dostopnih osnovnih storitev in stanovanj, se države članice spodbuja, naj razmislijo o naslednjih ukrepih:
- (a) mobilizaciji javne in zasebne finančne podpore ter zagotavljanju spodbud za zasebne naložbe v obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost, dopolnjenih s svetovanjem potrošnikom za boljše upravljanje porabe energije in sprejemanje informiranih odločitev o varčevanju z energijo, da bi znižali svoje račune za energijo, zlasti za ranljiva gospodinjstva in skupnosti. V ta namen bi morale države članice razmisliti o zagotovitvi ustreznega financiranja takih ukrepov, med drugim z izboljšanjem kakovosti javne porabe, optimalno uporabo ustreznih skladov Unije in črpanjem proračunskih sredstev, ustvarjenih z davki na energijo in okoljskimi davki, ter prihodki v okviru sistema EU ETS;
- (b) preprečevanju in zmanjševanju energijske revščine s spodbujanjem in izvajanjem ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, vključno z javnimi in zasebnimi naložbami v stanovanja za spodbujanje prenove, tudi v sektorju socialnih stanovanj⁽⁵⁷⁾. V ta namen bi morale države članice zagotoviti dobro zasnovane spodbude, nepovratna sredstva in posojila ter ustrezno svetovanje, tudi za mikro, mala in srednja podjetja, pri čemer bi morale ustrezno pozornost nameniti spodbudam, zlasti med lastniki in najemniki, ter razvoju stanovanjskih stroškov, zlasti za gospodinjstva v ranljivem položaju;
- (c) opolnomočenju potrošnikov energije, vključno z gospodinjstvi v ranljivem položaju, z nadaljnjim razvijanjem samooskrbe na podlagi posameznih dogovorov o energiji iz obnovljivih virov in drugih storitev prek energetske skupnosti državljanov⁽⁵⁸⁾ in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki jih spremljajo izobraževalni ukrepi in kampanje, s posebnim poudarkom na osebah v ranljivem položaju in potrošnikih, ki živijo na podeželskih in oddaljenih območjih, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, ter na otokih;

⁽⁵⁷⁾ V skladu s sporočilom Komisije z dne 18. februarja 2022 z naslovom „Smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo za leto 2022“, kot je ustrezno.

⁽⁵⁸⁾ „Energetska skupnost državljanov“ je opredeljena v členu 2, točka 11, Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

- (d) preprečevanju in reševanju izzivov in ovir na področju mobilnosti in prevoza za gospodinjstva v ranljivem položaju, zlasti v oddaljenih, podeželskih regijah z nizkimi dohodki, vključno z najbolj oddaljenimi regijami in otoki, ter mestih, z ustreznimi ukrepi politike in podpore ter razvojem potrebne infrastrukture za izboljšanje osnovne povezljivosti z omogočanjem dostopa do izobraževanja, usposabljanja, kakovostnega zaposlovanja in družbene participacije; zagotovitvi zlasti razpoložljivosti, vključno s pogostostjo, javnega prevoza z nizkimi emisijami ter po potrebi spodbujanju uporabe trajnostnih načinov zasebne mobilnosti ⁽⁵⁹⁾ s poudarkom na zagotavljanju cenovne dostopnosti, razpoložljivosti in varnosti;
- (e) olajšanju dostopa do trajnostne potrošnje, vključno s prehrano, zlasti za ljudi in gospodinjstva v ranljivem položaju in zlasti za otroke, ter spodbujanju možnosti za prihranek stroškov, povezanih s krožnim gospodarstvom. V ta namen bi morale države članice razmisliti o zagotovitvi učinkovitih spodbud in orodij, kot so ukrepi socialnih inovacij in lokalne pobude, podpiranju shem ponovne uporabe, popravil, recikliranja, donacij in souporabe, tudi prek subjektov socialnega gospodarstva, in o spodbujanju izobraževanja in ozaveščanja o okoljski trajnostnosti za učence vseh starosti ter na vseh stopnjah in v vseh oblikah izobraževanja in usposabljanja.

MEDSEKTORSKI ELEMENTI ZA UKREPE POLITIKE, KI PODPIRAJO PRAVIČEN ZELENİ PREHOD

- (8) Za pospešitev zelenega prehoda na vključujoč in demokratičen način z vključevanjem ciljev pravičnega prehoda v oblikovanje politik na vseh ravneh že od samega začetka in zagotovitvijo učinkovitega pristopa celotne družbe k politikam pravičnega prehoda so države članice pozvane, naj:
 - (a) usklajujejo oblikovanje politik na vseh ravneh in na vseh ustreznih področjih politike, vključno z raziskavami in inovacijami za oblikovanje celovitega in omogočitenega okvira politike, ki bo ustrezno upošteval distribucijske učinke ter pozitivne in negativne učinke prelivanja, tudi v čezmejnih regijah, ter vključeval ustrezne in sistematične strategije ocenjevanja, vključno s predhodnimi in naknadnimi ocenami, kjer je to mogoče;
 - (b) spodbujajo regionalne in lokalne organe, naj se glede na njihovo bližino državljanom in lokalnim podjetjem aktivno udeležujejo pri oblikovanju, izvajanju in spremljanju politik pravičnega prehoda;
 - (c) aktivno vključijo socialne partnerje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni v vse faze oblikovanja politik, predvidene v tem priporočilu, po potrebi tudi s pomočjo socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj, pri tem pa upoštevajo njihovo avtonomijo; poleg tega naj bi države članice še naprej spodbujale polno sodelovanje socialnih partnerjev pri oblikovanju in izvajanju načrta prehoda za industrijske ekosisteme v okviru posodobljene nove industrijske strategije;
 - (d) opolnomočijo ljudi, zlasti ženske, ter civilno družbo in deležnike, vključno z organizacijami, ki zastopajo ljudi v ranljivem položaju, vključno z invalidi, mladimi in otroki, ki pozivajo k nujnim podnebnim ukrepom, in akterji socialnega gospodarstva, tudi prek evropskega podnebnega pakta ⁽⁶⁰⁾, da jim omogočijo, da sodelujejo pri odločanju, oblikovanju in izvajanju politik, tudi z uporabo novih participativnih modelov, ki vključujejo ljudi v ranljivem položaju;
 - (e) okrepijo operativne zmogljivosti ustreznih javnih služb za zagotavljanje učinkovitega svetovalnega dela in podpore pri izvajanju politik poštenega prehoda: države članice bi morale zlasti okrepiti javne službe za zaposlovanje za podpiranje prehodov na trgu dela in zbiranje podatkov o spretnostih ter inšpektorate za delo za zaščito delovnih pogojev; poleg tega bi morale mobilizirati socialne in zdravstvene storitve, zlasti za podporo prehodom na trgu dela in obravnavo energijske revščine;

⁽⁵⁹⁾ Sporočilo Komisije z dne 9. decembra 2020 z naslovom „Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost“.

⁽⁶⁰⁾ Sporočilo Komisije z dne 9. decembra 2020 z naslovom „Evropski podnebni pakt“.

- (f) podpirajo pravični zeleni prehod tudi v tretjih državah v okviru trajnostnega razvoja in prizadevanj za odpravo revščine, na primer s sprejetjem politik prehoda, pri katerih se upošteva njihov vpliv na tretje države, ter s prizadevanji za sodelovanje z deležniki in globalnimi partnerstvi.
- (9) Za zagotavljanje razpoložljivosti in kakovosti podatkov in dokazov, potrebnih za uvedbo trdnih socialnih politik in politik trga dela za pravičen prehod na podnebno nevtralnost, so države članice pozvane, naj:
- (a) okrepijo bazo dokazov o politikah pravičnega prehoda, med drugim s pospeševanjem postopnega usklajevanja in doslednosti opredelitev, konceptov in metodologij, kjer je to ustrezno, tudi na podlagi Priporočila (EU) 2020/1563 o energijski revščini in nadaljnjih ukrepov usklajevalne skupine Komisije za energijsko revščino in ranljive odjemalce, ter z uporabo razpoložljivih metod za ocenjevanje učinka politik; v pripravo in oblikovanje ustreznih ukrepov politike in zakonodajnih pobud ob uporabi podatkov, razčlenjenih po spolu, vključijo tudi strategije za ocenjevanje in zbiranje podatkov, zlasti v zvezi s spretnostmi, nalogami in delovnimi mesti, ki prispevajo k zelenemu prehodu;
 - (b) razvijejo in razširijo uporabo zanesljivih in preglednih (predhodnih) ocen zaposlitvenih, socialnih in distribucijskih učinkov v okviru nacionalnih podnebnih, energetskih in okoljskih reform in ukrepov;
 - (c) zagotovijo učinkovito in pregledno spremljanje ter neodvisno (naknadno) ocenjevanje zaposlitvenih, socialnih in distribucijskih učinkov nacionalnih reform in ukrepov, ki prispevajo k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev, z vključevanjem socialnih partnerjev in drugih deležnikov v opredelitev ocenjevalnih vprašanj ter po potrebi v oblikovanje in izvajanje strategij ocenjevanja in posvetovanja;
 - (d) okrepijo raziskovalne in inovacijske ukrepe na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni Unije, tudi s financiranjem iz programa Obzorje Evropa in z ukrepi v okviru programa politike evropskega raziskovalnega prostora ⁽⁶¹⁾, za izboljšanje modeliranja in ocenjevanja makroekonomske, zaposlitvene in socialne razsežnosti politik na področju podnebnih sprememb; spodbujajo vključevanje socialnih partnerjev v izvajanje ustreznih raziskovalnih in inovacijskih ukrepov, zlasti misij programa Obzorje Evropa „Prilagajanje podnebnim spremembam“ in „Pametna in podnebno nevtralna mesta“, ki lahko pomagajo razviti praktične rešitve v podporo zelenemu prehodu na regionalni in lokalni ravni; bolje izkoristijo obstoječe kazalnike in okvire za spremljanje ter na ravni Unije po potrebi spodbujajo razvoj kazalnikov za spretnosti, naloge in delovna mesta, ki prispevajo k zelenemu prehodu;
 - (e) v rednih časovnih presledkih javnosti predstavijo rezultate ocenjevanj, predvidevanj in spremljanja ter organizirajo izmenjavo mnenj s socialnimi partnerji, civilno družbo in drugimi deležniki o glavnih rezultatih in morebitnih prilagoditvah.

OPTIMALNA UPORABA JAVNIH IN ZASEBNIH SREDSTEV

- (10) Za zagotovitev stroškovno učinkovitih naložb in finančne podpore, tudi za mala in srednja podjetja, v skladu z okvirom državnih pomoči za obravnavo socialnih vidikov in vidikov trga dela pravičnega zelenega prehoda ob izkoriščanju sinergij med razpoložljivimi programi in instrumenti ter z osredotočanjem na najbolj prizadete regije in industrijske ekosisteme so države članice pozvane, naj:
- (a) v celoti izvajajo ustrezne reforme in naložbe v okviru načrtov za okrevanje in odpornost ter hkrati zagotovijo dopolnjevanje z drugimi skladi;

⁽⁶¹⁾ Glej sklepe Sveta z dne 26. novembra 2021 o prihodnjem upravljanju evropskega raziskovalnega prostora (ERA), v katerih je opisan program politike ERA za obdobje 2022–2024, vključno z ukrepom 4 za privlačne in trajnostne raziskovalne poklicne poti, ukrepom 7 za boljšo valorizacijo znanja, ukrepom 12 za pospešitev zelenega/digitalnega prehoda ter ukrepom 20 za naložbe in reforme na področju raziskav in inovacij.

- (b) mobilizirajo ter zagotovijo usklajeno in optimalno uporabo vseh ustreznih instrumentov in možnosti financiranja, vključno s tehnično pomočjo, na ravni držav članic in Unije za podporo ustreznih ukrepov in naložb; instrumenti financiranja Unije vključujejo zlasti sklade kohezijske politike, mehanizem za pravični prehod, program InvestEU, program Obzorje Evropa, Instrument za tehnično podporo, program ERASMUS+, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG), program LIFE, sklad za inovacije in sklad za modernizacijo;
- (c) se zavežejo in uporabijo ustrezna nacionalna sredstva, da bi prispevale k izvajanju celovitih sklopov ukrepov, ki zagotavljajo pravičen zeleni prehod; te ukrepe bi bilo treba ustrezno financirati, med drugim z izboljšanjem kakovosti javne porabe, mobilizacijo dodatnega zasebnega financiranja in/ali uporabo dodatnih javnih prihodkov; zlasti prihodki v okviru EU ETS bi se lahko uporabili tudi za financiranje ukrepov, ki blažijo negativne socialne učinke zelenega prehoda. Države članice naj tudi upoštevajo zaposlitvene, socialne in distribucijske vidike pri razvoju zelenih proračunskih praks;
- (d) izmenjajo dobre prakse z drugimi državami članicami, na primer glede priprave programskih dokumentov za posamezne sklade Unije ali razvoja ustreznih nacionalnih strategij in projektov.

PRIHODNI UKREPI ZA PRAVIČEN ZELEN PREHOD

(11) Za izvajanje nadaljnjih ukrepov na podlagi tega priporočila Svet pozdravlja namero Komisije, da:

- (a) nadalje krepiti izmenjave mnenj z zadevnimi ključnimi deležniki, ljudmi in skupnostmi ter izmenjave dobrih praks, tudi v okviru načrtov prehoda za industrijske ekosisteme ⁽⁶²⁾, zlasti v čezmejnem okviru ter s poudarkom na najbolj prizadetih regijah in sektorjih;
- (b) podpre izboljšanje ustreznosti, doslednosti in učinkovitosti politik pravičnega prehoda držav članic, tudi z namenom upoštevanja zaposlitvenih, socialnih in distribucijskih vidikov pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju nacionalnih načrtov in dolgoročnih strategij, po potrebi tudi v okviru prihodnjega pregleda Uredbe (EU) 2018/1999;
- (c) pri reviziji Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 ⁽⁶³⁾, ki bo glede na prenehanje njene veljavnosti potekala konec leta 2023, preuči, ali razpoložljivi dokazi upravičujejo rahljanje pravil v zvezi s pomočjo za dostop socialnih podjetij do finančnih sredstev in v zvezi s pomočjo za zaposlovanje prikrajšanih ali resno prikrajšanih delavcev ⁽⁶⁴⁾;
- (d) okrepi podatkovno zbirko, zlasti z dostopom do administrativnih virov podatkov ter po potrebi podatkov socialnih partnerjev, industrije, civilne družbe ⁽⁶⁵⁾ in raziskav javnega mnenja, ter posodobi metodološke smernice za ocenjevanje zaposlitvenih, socialnih in distribucijskih učinkov pravičnega prehoda ter podnebnih in energetskih politik, vključno z vidikom enakopravnosti spolov in po potrebi v okviru evropskega semestra; v tesnem sodelovanju z državami članicami ter ob upoštevanju pristopov in procesov na vseh ravneh okrepi tudi poznavanje in merljivost ključnih konceptov zelenega gospodarstva, zlasti „zelenih“ oziroma „trajnostnih“ delovnih mest, tudi zato, da bi predvideli spremembe na trgu dela ter na splošno obravnavali procese prestrukturiranja, za katere bodo potrebne ciljno usmerjene in učinkovite politike izpopolnjevanja in preusposabljanja;

⁽⁶²⁾ Kot je napovedano v posodobljeni industrijski strategiji, na primer gradbeništvo, energijsko intenzivne industrije ali mobilnost.

⁽⁶³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1) (Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

⁽⁶⁴⁾ V skladu s sporočilom Komisije z dne 9. decembra 2021 z naslovom „Ustvarjanje gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo“.

⁽⁶⁵⁾ Izvedeno v skladu z zakonodajo Unije o varstvu podatkov in dostopu do informacij javnega sektorja, kot sta Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1) in Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56).

- (e) po potrebi okrepi redno spremljanje in analizo predvidevanj o razvoju in tveganjih energijske revščine v Uniji, vključno s socialnimi in distribucijskimi vidiki, tudi za obveščanje usklajevalne skupine Komisije za energijsko revščino in ranljive odjemalce ter drugih ustreznih strokovnih skupin;
- (f) razvije nadaljnje raziskave in okrepi dokaze v zvezi z opredelitvijo, spremljanjem in ocenjevanjem napredka pri zagotavljanju ustreznega dostopa do osnovnih storitev – v tesnem sodelovanju z državami članicami in ob upoštevanju nacionalnih pristopov – po potrebi tudi z razvojem koncepta „prometne revščine“, zlasti v okviru zelenega prehoda na trajnostno ekonomijo dobrobiti;
- (g) ustrezno pregleduje napredek pri izvajanju tega priporočila v okviru večstranskega nadzora v evropskem semestru, tudi v okviru Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito ter v sodelovanju z drugimi ustreznimi odbori na njihovih področjih pristojnosti, zlasti Odborom za ekonomsko politiko, na podlagi obstoječih pregledov in okvirov spremljanja, po potrebi razširjenih z dodatnimi kazalniki v tesnem sodelovanju z državami članicami; upošteva smernice iz tega priporočila v zvezi z Uredbo (EU) 2018/1999, zlasti pri svojih ocenah med prihodnjo posodobitvijo NEPN v obdobju 2023–2024.

V Luxembourggu, 16. junija 2022

Za Svet
predsednik
O. DUSSOPT

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji**(Zadeva M.10251 – INVIVO GROUP / ETABLISSEMENTS J SOUFFLET)****(Besedilo velja za EGP)**

(2022/C 243/05)

Komisija se je 19. novembra 2021 odločila, da ne bo nasprotovala zgoraj navedeni priglašeni koncentraciji in jo bo razglasila za združljivo z notranjim trgov. Ta odločitev je sprejeta v skladu s členom 6(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾. Celotno besedilo odločitve je na voljo samo v francoščini in bo objavljeno po tem, ko bodo iz besedila odstranjene morebitne poslovne skrivnosti. Na voljo bo:

- v razdelku o združitvah na spletišču Komisije o konkurenci (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Spletišče vsebuje različne pripomočke za iskanje posameznih odločitev o združitvah, vključno z nazivi podjetij, številkami zadev, datumi ter indeksi področij,
- v elektronski obliki na spletišču EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl>) pod dokumentarno številko 32021M10251. EUR-Lex zagotavlja spletni dostop do prava EU.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

Menjalni tečaji eura ⁽¹⁾

24. junij 2022

(2022/C 243/06)

1 euro =

Valuta	Menjalni tečaj	Valuta	Menjalni tečaj		
USD	ameriški dolar	1,0524	CAD	kanadski dolar	1,3657
JPY	japonski jen	142,19	HKD	hongkonški dolar	8,2609
DKK	danska krona	7,4398	NZD	novozelandski dolar	1,6731
GBP	funt šterling	0,85773	SGD	singapurski dolar	1,4620
SEK	švedska krona	10,6940	KRW	južnokorejski won	1 364,09
CHF	švicarski frank	1,0072	ZAR	južnoafriški rand	16,7137
ISK	islandska krona	139,70	CNY	kitajski juan	7,0478
NOK	norveška krona	10,4345	HRK	hrvaška kuna	7,5295
BGN	lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	15 633,96
CZK	češka krona	24,731	MYR	malezijski ringit	4,6327
HUF	madžarski forint	401,34	PHP	filipinski peso	57,830
PLN	poljski zlot	4,7023	RUB	ruski rubelj	
RON	romunski leu	4,9463	THB	tajski bat	37,360
TRY	turška lira	18,2856	BRL	brazilski real	5,4851
AUD	avstralski dolar	1,5248	MXN	mehiški peso	20,9901
			INR	indijska rupija	82,3985

⁽¹⁾ Vir: referenčni menjalni tečaj, ki ga objavlja ECB.

Povzetek sklepov Evropske unije o dovoljenjih za promet z zdravili od 24. junij 2022 do 24. junij 2022

(Objavljeno v skladu s členom 13 ali členom 38 Uredbe (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ali Člen 5 Uredbe (EU) 2019/6 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾)

(2022/C 243/07)

— **Izdaja dovoljenja za promet** (člen 13 Uredbe (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Sveta): **Odobrena**

Datum sprejetja sklepa	Ime zdravila	INN (mednarodno nelastniško ime)	Imetnik dovoljenja za promet	Registracijska številka v registru Skupnosti	Farmacevtska oblika	ATC (anatomsko terapevtska kemijska oznaka)	Datum obvestila
24.6.2022	COVID-19 Vaccine (inactivated, adjuvanted) Valneva	Cepivo proti COVID-19 (inaktivirano, adjuvantno, adsorbirano)	Valneva Austria GmbH Campus Vienna Biocenter 3, 1030 Wien, Österreich	EU/1/21/1624	Suspenzija za injiciranje	J07BX03	24.6.2022

⁽¹⁾ UL L 136, 30.4.2004, str. 1.

⁽²⁾ UL L 4, 7.1.2019, str. 43.

V

(Objave)

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

EVROPSKA KOMISIJA

Predhodna prijava koncentracije**(Zadeva M.10764 – SAGARD/BPIFRANCE/ADIT JV)****Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku****(Besedilo velja za EGP)**

(2022/C 243/08)

1. Komisija je 16. junija 2022 prejela prijavo predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta prijava zadeva naslednja podjetja:

- Sagard SAS („Sagard“, Francija),
- Bpifrance Investissement („Bpifrance“, Francija),
- skupino ADIT (Francija).

Podjetji Sagard in Bpifrance pridobita v smislu člena 3(1)(b) in člena 3(4) uredbe o združitvah skupni nadzor nad skupino ADIT.

Koncentracija se izvede z nakupom delnic.

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- za podjetje Sagard: družba za upravljanje investicijskih skladov, dejavna predvsem v Franciji. Družba je pod nadzorom Power Corporation Group iz Kanade, ki je mednarodna družba za upravljanje in holdinška družba za finančne storitve v Severni Ameriki, Evropi in Aziji,
- za podjetje Bpifrance: družba za upravljanje investicijskih skladov, dejavna v Franciji. Bpifrance je pod končnim skupnim nadzorom francoske države in Caisse des Dépôts et des Consignations, tj. javne institucije, dejavne na področju upravljanja zasebnih sredstev,
- skupina ADIT je dejavna na področjih strateškega svetovanja in poslovne varnosti, zlasti v Evropski uniji.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pri tem vedno navedite sklicno številko:

M.10764 – SAGARD / BPIFRANCE / ADIT JV

Pripombe se lahko Komisiji pošljejo po elektronski pošti, po telefaksu ali po pošti. Pri tem uporabite spodnje kontaktne podatke:

e-naslov: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

faks +32 22964301

poštni naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA)
Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku

(Besedilo velja za EGP)

(2022/C 243/09)

1. Komisija je 17. junija 2022 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta priglasitev zadeva naslednja podjetja:

- Intermediate Capital Group, plc („ICG“, Združeno kraljestvo),
- Grupo Konectanet, S.L.U („Konecta“, Španija),
- Comdata, S.p.A („Comdata“, Italija).

Podjetje ICG pridobi v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah izključni nadzor nad podjetjema Konecta in Comdata.

Koncentracija se izvede z nakupom delnic.

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- ICG je investicijsko podjetje in upravljaavec sredstev s prisotnostjo v Evropi, Aziji in Pacifiku ter ZDA,
- Konecta je ponudnik storitev zunanjega izvajanja poslovnih procesov v Evropi in Latinski Ameriki. Podjetje Konecta je trenutno pod skupnim nadzorom podjetja ICG,
- Comdata je ponudnik storitev zunanjega izvajanja poslovnih procesov z dejavnostmi v Afriki, Evropi in Latinski Ameriki.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pri tem vedno navedite sklicno številko:

M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA

Pripombe se lahko Komisiji pošljejo po elektronski pošti, po telefaksu ali po pošti. Pri tem uporabite spodnje kontaktne podatke:

e-naslov: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

faks +32 22964301

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

poštni naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX)

(Besedilo velja za EGP)

(2022/C 243/10)

1. Komisija je 20. junija 2022 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004⁽¹⁾.

Ta priglasitev zadeva naslednja podjetja:

- PAI Partners SAS („PAI Partners“, Francija),
- The Carlyle Group Inc. („Carlyle“, ZDA),
- Theramex Healthcare Topco Limited („Theramex“, Združeno kraljestvo).

Podjetji PAI Partners in Carlyle pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad celotnim podjetjem Theramex.

Koncentracija se izvede z nakupom delnic.

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- PAI Partners je družba za upravljanje zasebnega kapitala, ki upravlja več skladov, ki vlagajo v sektorje poslovnih storitev, živil in potrošniških izdelkov, splošnih industrijskih proizvodov ter zdravstveni sektor,
- podjetje Carlyle je globalni upravljavec alternativnih naložb, ki upravlja sklade, ki na svetovni ravni vlagajo v treh naložbenih kategorijah: (i) Global Private Equity (vključuje zasebni kapital podjetij, nepremičnine in sklade za področje naravnih virov); (ii) Global Credit (vključuje likvidne kredite, nelikvidne kredite in kredite za realna sredstva); in (iii) Investment Solutions (program sklada skladov zasebnega kapitala, ki vključuje primarne in sekundarne naložbe ter povezane dejavnosti sovlaganja),
- Theramex je svetovno specializirano farmacevtsko podjetje, dejavno na področju zdravja žensk, ki se osredotoča na kontracepcijo, plodnost, menopavzo in osteoporozo. Podjetje trži široko paleto izdelkov z blagovno znamko in generičnih zdravil z blagovno znamko v številnih državah EGP in po svetu.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pri tem vedno navedite sklicno številko:

M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX

Pripombe se lahko Komisiji pošljejo po elektronski pošti, po telefaksu ali po pošti. Pri tem uporabite spodnje kontaktne podatke:

e-naslov: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

faks +32 22964301

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

poštni naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN)
Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku

(Besedilo velja za EGP)

(2022/C 243/11)

1. Komisija je 20. junija 2022 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta priglasitev zadeva naslednja podjetja:

- Elliott Investment Management L.P. („EIM“, ZDA),
- Brookfield Private Equity Holdings LLC („BPEH“, Kanada), ki ga obvladuje podjetje Brookfield Asset Management Inc. („Brookfield“, Kanada),
- Nielsen Holdings Plc („Nielsen“, ZDA).

Podjetji EIM in BPEH pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad celotnim podjetjem Nielsen.

Koncentracija se izvede s pridobitvijo delnic ali kako drugače.

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- BPEH: odvisno podjetje podjetja Brookfield, ki zagotavlja storitve upravljanja sredstev s poudarkom na nepremičninah, infrastrukturi, električni energiji iz obnovljivih virov in zasebnem lastniškem kapitalu,
- EIM: investicijsko podjetje, osredotočeno na dejavnosti upravljanja naložb in obvladovanja tveganj,
- Nielsen: globalno podjetje za vpoglede, podatke in analitiko glede občinstva, ki zagotavlja rešitve za merjenje občinstva, medijsko načrtovanje, optimizacijo trženja in metapodatke o vsebini.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pri tem vedno navedite sklicno številko:

M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN

Pripombe se lahko Komisiji pošljejo po elektronski pošti, po telefaksu ali po pošti. Pri tem uporabite spodnje kontaktne podatke:

e-naslov: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

faks +32 22964301

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

poštni naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)

ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL